

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested: Leivset-stua, Fauske bygdetun
Dato: 03.06.2026
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 12/2026	Godkjenning av innkalling / protokoll		
ST 13/2026	Delegerte saker		
DS 15/2026	Sjunkhatten nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskriften til gjennomføring av Marcialonga Bodø - Marcialonga Arctic Races AS		2025/1634
DS 16/2026	Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - motorferdsel i verneområde - kjøring med snøscooter - Nils Johan Heatta		2026/805
DS 17/2026	Gåsvatnan landskapsvernområde - tillatelse til ekstra turer med snøskuter for transport av materialer til vedlikeholdsarbeid på hytte - Kjetil Bjørnback		2017/7487
DS 18/2026	Rago nasjonalpark- Dispensasjon til bruk av helikopter for vedtransport til Litlverivasshytta-Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening		2012/162
DS 19/2026	Sjunkhatten nasjonalpark - tillatelse for bruk av skuter til vedkjøring - Gudmund Andreassen		2012/1395
DS 20/2026	Innvilget - Rago nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskriften til vedhogst - Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening		2020/7689
DS 21/2026	Avslag - Sjunkhatten nasjonalpark - motorferdsel i utmark - Johanne Vassvik		2026/1139
DS 22/2026	Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Saltdal - Rosna 4 - motorferdsel - 2026 - snøskuter til hytte - Oddbjørn Paulsen		2026/1875
DS 23/2026	Saltfjellet landskapsvernområde - tillatelse til motorisert ferdsel for transport av materialer til båthus - Bjørn Karlsen		2025/2939
DS 24/2026	Tillatelse - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Rana - Svartisdalveien 230 - motorferdsel - 2026 - frakt av proviant, ved og gass - Karl Anton Svartisdal		2026/1434
DS 25/2026	Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - Elivatn - motorferdsel - 2026 - Halvdan Johannessen		2026/2082
DS 26/2026	Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - Storgamvatn - motorferdsel - 2026 - Halvdan Johannessen		2026/2082

DS 27/2026	Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - Bodø 246/5 - Gåsvatnet - motorferdsel - 2026 - 2030 - Berit Sandvoll		2026/2350
DS 28/2026	Tillatelse - Lahko nasjonalpark - Gildeskål 93/2 - motorferdsel med snøscooter - vedlikehold av hytte - Kai Ove Holm		2026/1192
DS 29/2026	Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - motorferdsel - 2026 - bruk av snøskuter til hytte - Birgit Lyngstad Nyaas		2026/2231
DS 30/2026	Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Fauske 119/1 - Botnvasstjønnene 1 - 2026 - motorferdsel - Stein Ole Vorren		2026/2369
DS 31/2026	Tillatelse - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Innerskogbotn og Djupvatn - motorferdsel - 2026 - transport og utsetting av saltsteiner i forbindelse med bufehold - Halvdan Johannessen		2026/2082
DS 32/2026	Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Saltdal - Balvatn 3 - motorferdsel - 2026 - snøskuter til hytte - Maria Nordahl		2019/4832
DS 33/2026	Vedtak - tillatelse - Sjunkehatten nasjonalpark - Fauske - Kinesknubben - motorferdsel - 2026 - kontroll og feilretting av utstyr - Avinor AS		2026/2710
DS 34/2026	Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark -1840/77/1/3 - tillatelse til motorferdsel for frakt av ovn til naust - 2026 - SJFF		2012/9011
DS 35/2026	Saltfjellet landskapsvernområde - Saltdal - organisert ferdsel - 2026 - tillatelse til organisert ferdsel - Salten Trekkhundklubb		2026/2998
DS 36/2026	Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Saltdal - motorferdsel - 2026 - ekstraordinære turer til hytte i forbindelse med forsikringssak - Roald Ingvaldsen / Frode Ingvaldsen		2011/5831
DS 37/2026	Sjunkehatten nasjonalpark - Bodø 141/1 - Heggvassbotn - motorferdsel - 2026 - tillatelse til bruk av helikopter for bygging av ny gjeterhytte - Duokta reinbeitedistrikt		2026/1911
DS 38/2026	Saltfjellet landskapsvernområde - motorferdsel med skuter - Frank Borkamo	X	2013/974
DS 39/2026	Tillatelse - Lahko nasjonalpark - Meløy 93/2 - byggetiltak og motorferdsel - utlekting / etterisolering av hytte - skuterfrakt av materialer - *****	X	2016/5810
ST 14/2026	Referatsaker		
RS 2/2026	Midtre Nordland nasjonalparkstyre- Forespørsel om utsatt høringsfrist- utredning av alternativer		2024/8849

	for organisering av verneområdeforvaltere		
RS 3/2026	Saksprotokoll Midtre Nordland nasjonalparkstyre- Høringssvar til Miljødirektoratets forslag til ny organisering av av verneområdeforvaltere		2024/8849
RS 4/2026	Rapportering - Midtre Nordland nasjonalparkstyre - miljøkriminalitet - antall anmeldelser til politiet i 2025		2026/902
RS 5/2026	Midtre Nordland nasjonalparkstyre - klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operativ virksomhet		2026/1358
RS 6/2026	Sjunkhatten nasjonalpark - Sørfold, Fauske og Bodø - 2025-2026 - distriktsplan - Duokta reinbeitedistrikt		2026/1996
RS 7/2026	Vedtak - stadfestet - klagesak - MIDNOR - Junkerdal nasjonalpark - stans av byggearbeider - *****	X	2025/6724
RS 8/2026	Vedtak - opprettholder - MIDNOR - dispensasjon - Dypen naturreservat - Saltfjellveien 2003 - oppføring av 1 strømstolpe - jordkabel		2025/132
ST 15/2026	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark- Saltdal 78/9 Kvitbergvatnet- søknad om bygging av platting- Morten Stolpen		2026/2582
ST 16/2026	Junkerdal nasjonalpark - pålegg om retting av oppsett av hytte og utedo uten dispensasjon - *****	X	2025/6724
ST 17/2026	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om bruk av elektrisk påhengsmotor på båt - Store Gåsvatn - Torbjørn Bjelland		2026/3166
ST 18/2026	Lahko nasjonalpark - Gildeskål 93/1 - Sundvatnet 5 - Byggetiltak - 2026 - Søknad om riving, flytting og oppføring av hytte - Glomfjord Jeger- og Fiskerforening		2026/2318
ST 19/2026	Forslag til vedtak - MIDNOR - Sjunkhatten nasjonalpark - Motorferdsel - Johanne Vassvik		2026/1139
ST 20/2026	Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark-Saltfjellet LVO- Gåsvatnan LVO - 2026 - vitenskapelig prøvetaking - Universitetet i Göteborg		2026/2349
ST 21/2026	Junkerdal nasjonalpark - Søknad om bruk av ATV og helikopter i forbindelse med brubygging - Foreningen Tjelmagammens venner		2026/3668
ST 22/2026	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om motorisert transport til Jarbrufjell gård - Wannapa Aspenes		2026/1275
ST 23/2026	Midtre Nordland nasjonalparkstyre - tildeling av midler til styrearbeid, forvaltningsplan og grunnstøtte for 2026		2025/9236

ST 24/2026	Midtre Nordland nasjonalparkstyre - tildeling av tiltaksmidler for 2026	2025/9236
ST 25/2026	Faglig godkjenning - Forvaltningsplan med besøkstrategi for Láhko nasjonalpark	2015/3474
ST 26/2026	Eventuelt	

ST 12/2026 Godkjenning av innkalling / protokoll
ST 13/2026 Delegererte saker
DS 15/2026 Sjunkhatten nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskriften til gjennomføring av Marcialonga Bodø - Marcialonga Arctic Races AS
DS 16/2026 Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - motorferdsel i verneområde - kjøring med snøscooter - Nils Johan Heatta
DS 17/2026 Gåsvatnan landskapsvernområde - tillatelse til ekstra turer med snøskuter for transport av materialer til vedlikeholdsarbeid på hytte - Kjetil Bjørnback
DS 18/2026 Rago nasjonalpark- Dispensasjon til bruk av helikopter for vedtransport til Litlverivasshytta- Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening
DS 19/2026 Sjunkhatten nasjonalpark - tillatelse for bruk av skuter til vedkjøring - Gudmund Andreassen
DS 20/2026 Innvilget - Rago nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskriften til vedhogst - Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening
DS 21/2026 Avslag - Sjunkhatten nasjonalpark - motorferdsel i utmark - Johanne Vassvik
DS 22/2026 Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Saltdal - Rosna 4 - motorferdsel - 2026 - snøskuter til hytte - Oddbjørn Paulsen
DS 23/2026 Saltfjellet landskapsvernområde - tillatelse til motorisert ferdsl for transport av materialer til båthus - Bjørn Karlsen
DS 24/2026 Tillatelse - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Rana - Svartisdalveien 230 - motorferdsel - 2026 - frakt av proviant, ved og gass - Karl Anton Svartisdal
DS 25/2026 Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - Elivatn - motorferdsel - 2026 - Halvdan Johannessen
DS 26/2026 Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - Storgamvatn - motorferdsel - 2026 - Halvdan Johannessen
DS 27/2026 Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - Bodø 246/5 - Gåsvatnet - motorferdsel - 2026 - 2030 - Berit Sandvoll
DS 28/2026 Tillatelse - Lahko nasjonalpark - Gildeskål 93/2 - motorferdsel med snøscooter - vedlikehold av hytte - Kai Ove Holm
DS 29/2026 Tillatelse - Gåsvatnan landskapsvernområde - motorferdsel - 2026 - bruk av snøskuter til hytte - Birgit Lyngstad Nyaas
DS 30/2026 Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Fauske 119/1 - Botnvasstjønnene 1 - 2026 - motorferdsel - Stein Ole Vorren
DS 31/2026 Tillatelse - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Innerskogbotn og Djupvatn - motorferdsel - 2026 - transport og utsetting av saltsteiner i forbindelse med bufehold - Halvdan Johannessen
DS 32/2026 Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Saltdal - Balvatn 3 - motorferdsel - 2026 - snøskuter til hytte - Maria Nordahl
DS 33/2026 Vedtak - tillatelse - Sjunkhatten nasjonalpark - Fauske - Kinesknubben - motorferdsel - 2026 - kontroll og feilretting av utstyr - Avinor AS
DS 34/2026 Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark -1840/77/1/3 - tillatelse til motorferdsel for frakt av ovn til naust - 2026 - SJFF
DS 35/2026 Saltfjellet landskapsvernområde - Saltdal - organisert ferdsl - 2026 - tillatelse til organisert ferdsl - Salten Trekkhundklubb
DS 36/2026 Tillatelse - Junkerdal nasjonalpark - Saltdal - motorferdsel - 2026 - ekstraordinære turer til hytte i forbindelse med forsikrings sak - Roald Ingvaldsen / Frode Ingvaldsen
DS 37/2026 Sjunkhatten nasjonalpark - Bodø 141/1 - Heggvassbotn - motorferdsel - 2026 - tillatelse til bruk av helikopter for bygging av ny gjeterhytte - Duokta reinbeitedistrikt
DS 38/2026 Saltfjellet landskapsvernområde - motorferdsel med skuter - Frank Borkamo

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Saltfjellveien 2035
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: + 47 75531557
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Marte Brekke

Vår ref. 2024/8849

Deres ref.

Dato 20.04.2026

Midtre Nordland nasjonalparkstyre- Forespørsel om utsatt høringsfrist- utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere

Hei,

Viser til høring vedrørende organisering av verneområdeforvaltere med høringsfrist 22.05.26. Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker å gi en høringsuttalelse i saken, og ber om at fristen for høring utsettes til etter nasjonalparkstyrets styremøte den 03.06.26. Vi ber derfor om utsatt høringsfrist til 05.06.26.

Med hilsen

Marte Brekke
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Nasjonalpark	Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkehatten og Rago
Naturreservat	Blakkådalen, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde	Saltfjellet, Gåsvatnan og Nattmoråga

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Midtre Nordland nasjonalparkstyre	2/2026	19.05.2026

Midtre Nordland nasjonalparkstyre- Høringssvar til Miljødirektoratets forslag til ny organisering av av verneområdeforvaltere

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har vurdert Miljødirektoratet sin utredning om organisering av verneområdeforvalterne, og mener at det er behov for endringer som kan styrke forvaltningen av verneområdene.

Styret støtter i hovedsak utredningens anbefaling om alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et færre antall Statsforvaltere, da dette vurderes å kunne gi bedre forutsetninger for styrket ledelse, større fagmiljø og mer fleksibel ressursutnyttelse. Samtidig er det flere forutsetninger som må være på plass for at en slik modell skal fungere etter hensikten:

Tydlig rolleavklaring og styrking av styrets rolle. Styret vil understreke at en ny organisering må gi et tydeligere skille mellom Statsforvalteren og verneområdestyrene. Dette gjelder særlig hvem som fremstår som avsender og postmottak i kommunikasjon utad, tydelig rolleforståelse overfor publikum og samarbeidspartnere

Styret mener videre at verneområdestyrets rolle som forvaltningsmyndighet og juridisk enhet må styrkes og sekretariatsfunksjonen må styrkes og tydeliggjøres.

Ansvar for prioritering av forvalterressursen. Styret legger til grunn at det fortsatt er verneområdestyret som disponerer forvalters arbeidstid. Dette er en forutsetning for å ivareta styrets rolle som forvaltningsmyndighet. Samtidig bør det åpnes for en viss fleksibilitet slik at ledig kapasitet kan benyttes på tvers av områder. Dette må være tydelig regulert i vedtektene. Eventuelle endringer i disponering av forvalters tid forutsetter etter styrets vurdering endringer i vedtektene.

En stødig og kontinuerlig sekretariatsfunksjon er avgjørende for nasjonalparkstyrets handlingsrom. Dette innebærer blant annet tilstrekkelig administrativ kapasitet hos forvalterne. Det har vært gjennomgående med vakanser, og stadig utskifting av personell i sekretariatet for Midtre Nordland nasjonalparkstyre over flere år. Dette er problematisk av flere grunner. Særlig svekker det styrets evne til å utøve myndighet effektivt. Vi forventer at en ny modell sikrer

tilstrekkelig ressurser i sekretariatet, slik at man ikke havner i samme utilfredsstillende situasjon som foregående år.

Lokal forankring og tilstedeværelse. Styret vil understreke at lokal tilstedeværelse og nærhet til verneområdene er avgjørende for god forvaltning. Forvalterne må fortsatt være lokalisert nær verneområdene. Lokal kunnskap og kontakt med brukere og lokalsamfunn må ivaretas.

Forvaltningsknutepunkt. Styret er positiv til at det blir en styrking og gjennomgang av forvaltningsknutepunktene. Viktige forhold er behov for sterkere fagmiljø lokalt og samlokalisering med relevante aktører. Disse relevante aktørene har ofte tett kontakt med brukere og lokalsamfunn, og kan styrke kunnskapsgrunnlaget, gjennomføringskraften og legitimiteten i verneområdeforvaltningen. En forståelse av forvaltningsknutepunkt som inkluderer slike miljøer vil være i tråd med utredningens mål om sterkere lokale fagmiljø og mer robust forvaltning.

Ledelse, fagmiljø og økonomiske rammer. Styret er positiv til etablering av tydelig ledelse som seksjonsleder samt styrking av fagmiljøene. Samtidig understrekes det at tilstrekkelige økonomiske rammer er en forutsetning for å lykkes med ny organisering. Uten dette vil endringene i praksis ikke gi ønsket effekt.

Samarbeid med SNO og besøkssenter. Styret støtter behovet for styrket samarbeid med Statens naturoppsyn. Det bør legges til rette for mer systematisk samarbeid, for eksempel gjennom faste møter mellom forvaltning og SNO.

Styret ser også behov for formalisering av samarbeidet med besøkssentre. Besøkssentrene er en viktig ressurs i kommunikasjons- og besøksforvaltningsarbeidet for verneområdene. Styret ser behov for at det gis et tydeligere oppdrag, og settes klare føringer for hvordan besøkssentrene skal samarbeide med forvaltningen, når besøkssentrene blir autorisert. En formalisering av samarbeidet mellom besøkssenter og verneområdestyrene vil bidra til en bedre forvaltning av verneområdene.

Organisering og styring av forvalterressursene. Styret merker seg at alternativ 2 kan gi Statsforvalteren større innflytelse på bruk av forvalterressurser på tvers av verneområder.

Styret vil understreke at dette ikke må svekke styrets prioriteringsmyndighet og eventuelle endringer må avklares i styringsdokumenter.

Kompetanse og opplæring. Styret mener det er behov for styrket opplæring i forvaltningsmodellen for alle nivåer i forvaltningen. Dette gjelder også for Statsforvalteren og Miljødirektoratet. Økt kunnskap om rollen til verneområdestyrene er viktig for god samhandling. Styret støtter etablering av en felles «Forvalterskole» for å styrke kompetansen til forvaltningen, og for å sikre likebehandling.

Prosess og involvering. Styret registrerer at det har vært oppnevnt en ressursgruppe i arbeidet med utredningen, og stiller spørsmål ved hvor stor grad av involvering denne gruppen faktisk har hatt. Styret mener det er viktig med god involvering av berørte aktører i det videre arbeidet.

Oppsummering:

1. Styret støtter hovedretningen i alternativ 2, med de merknader som fremgår over
2. Styret forutsetter at en ny organisering sikrer tydelig rolleavklaring, styrker styrets myndighet og ivaretar lokal tilstedeværelse.
3. Styret understreker behovet for tilstrekkelige ressurser og fleksibilitet for å sikre kontinuitet i sekretariatsfunksjonen.

Saksprotokoll i Arbeidsutvalg for Midtre Nordland nasjonalparkstyre - 19.05.2026

Behandling

Arbeidsutvalget ønsker å tilføye en setning om at styret ville ha foretrukket alternativ 4, men at det, gitt dagens ressursituasjon, vurderes som mer realistisk å velge alternativ 2. Videre ønsker utvalget å presisere i høringssvaret at det legges til grunn at fremtidige endringer i organiseringen vil bli behandlet på samme måte som denne saken. Det ønskes også å tydeliggjøre at geografisk nærhet til arbeidsgiver er viktig.

Vedtak

Arbeidsutvalget godkjenner høringssvaret og gir sekretariatet fullmakt til å innarbeide de foreslåtte endringene i høringssvaret – enstemmig vedtatt.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har vurdert Miljødirektoratet sin utredning om organisering av verneområdeforvalterne, og mener at det er behov for endringer som kan styrke forvaltningen av verneområdene.

Styret mener at alternativ 4 i utgangspunktet ville vært den beste organiseringen. Men, med hensyn til dagens ressursituasjon, vurderer styret det som mer realistisk å stille seg bak alternativ 2. Styret støtter derfor i hovedsak utredningens anbefaling om alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et færre antall Statsforvaltere, da dette vurderes å kunne gi bedre forutsetninger for styrket ledelse, større fagmiljø og mer fleksibel ressursutnyttelse. Samtidig er det flere forutsetninger som må være på plass for at en slik modell skal fungere etter hensikten:

Tydelig rolleavklaring og styrking av styrets rolle. Styret vil understreke at en ny organisering må gi et tydeligere skille mellom Statsforvalteren og verneområdestyrene. Dette gjelder særlig hvem som fremstår som avsender og postmottak i kommunikasjon utad, tydelig rolleforståelse overfor publikum og samarbeidspartnere

Styret mener videre at verneområdestyrets rolle som forvaltningsmyndighet og juridisk enhet må styrkes og sekretariatsfunksjonen må styrkes og tydeliggjøres.

Ansvar for prioritering av forvalterressursen. Styret legger til grunn at det fortsatt er verneområdestyret som disponerer forvalters arbeidstid. Dette er en forutsetning for å ivareta styrets rolle som forvaltningsmyndighet. Samtidig bør det åpnes for en viss fleksibilitet slik at ledig kapasitet kan benyttes på tvers av områder. Dette må være tydelig regulert i vedtektene. Eventuelle endringer i disponering av forvalters tid forutsetter etter styrets vurdering endringer i vedtektene.

En stødig og kontinuerlig sekretariatsfunksjon er avgjørende for nasjonalparkstyrets handlingsrom. Dette innebærer blant annet tilstrekkelig administrativ kapasitet hos forvalterne. Det har vært gjennomgående med vakanser, og stadig utskifting av personell i sekretariatet for Midtre Nordland nasjonalparkstyre over flere år. Dette er problematisk av flere grunner. Særlig svekker det styrets evne til å utøve myndighet effektivt. Vi forventer at en ny modell sikrer tilstrekkelig ressurser i sekretariatet, slik at man ikke havner i samme utilfredsstillende situasjon som foregående år.

Lokal forankring og tilstedeværelse. Styret vil understreke at lokal tilstedeværelse og nærhet til verneområdene er avgjørende for god forvaltning. Forvalterne må fortsatt være lokalisert nær verneområdene. Lokal kunnskap og kontakt med brukere og lokalsamfunn må ivaretas. Videre vil nasjonalparkstyret understreke viktigheten av at forvalterne ikke har for stor geografisk avstand til arbeidsgiver. Store avstander mellom ledelse og arbeidstaker, vil trolig gi dårligere oppfølging av nasjonalparkforvalterne. Styret støtter derfor forslaget til sammenslåing av embeter som er gjort i utredningen. Det vil ikke være en tilfredsstillende løsning å overføre nasjonalparkforvalterne under Midtre Nordland nasjonalparkstyre til Statsforvalteren i et annet fylke.

Forvaltningsknutepunkt. Styret er positiv til at det blir en styrking og gjennomgang av forvaltningsknutepunktene. Viktige forhold er behov for sterkere fagmiljø lokalt og samlokalisering med relevante aktører. Disse relevante aktørene har ofte tett kontakt med brukere og lokalsamfunn, og kan styrke kunnskapsgrunnlaget, gjennomføringskraften og legitimiteten i verneområdeforvaltningen. En forståelse av forvaltningsknutepunkt som inkluderer slike miljøer vil være i tråd med utredningens mål om sterkere lokale fagmiljø og mer robust forvaltning.

Ledelse, fagmiljø og økonomiske rammer. Styret er positiv til etablering av tydelig ledelse som seksjonsleder samt styrking av fagmiljøene. Samtidig understrekes det at tilstrekkelige økonomiske rammer er en forutsetning for å lykkes med ny organisering. Uten dette vil endringene i praksis ikke gi ønsket effekt.

Samarbeid med SNO og besøkssenter. Styret støtter behovet for styrket samarbeid med Statens naturoppsyn. Det bør legges til rette for mer systematisk samarbeid, for eksempel gjennom faste møter mellom forvaltning og SNO.

Styret ser også behov for formalisering av samarbeidet med besøkssentre. Besøkssentrene er en viktig ressurs i kommunikasjons- og besøksforvaltningsarbeidet for verneområdene. Styret ser behov for at det gis et tydeligere oppdrag, og settes klare føringer for hvordan besøkssentrene skal samarbeide med forvaltningen, når besøkssentrene blir autorisert. En formalisering av samarbeidet mellom besøkssenter og verneområdestyrene vil bidra til en bedre forvaltning av verneområdene.

Organisering og styring av forvalterressursene. Styret merker seg at alternativ 2 kan gi Statsforvalteren større innflytelse på bruk av forvalterressurser på tvers av verneområder. Styret vil understreke at dette ikke må svekke styrets prioriteringsmyndighet og eventuelle endringer må avklares i styringsdokumenter.

Kompetanse og opplæring. Styret mener det er behov for styrket opplæring i forvaltningsmodellen for alle nivåer i forvaltningen. Dette gjelder også for Statsforvalteren og Miljødirektoratet. Økt kunnskap om rollen til verneområdestyrene er viktig for god samhandling. Styret støtter etablering av en felles «Forvalterskole» for å styrke kompetansen til forvaltningen, og for å sikre likebehandling.

Prosess og involvering. Styret registrerer at det har vært oppnevnt en ressursgruppe i arbeidet med utredningen, og stiller spørsmål ved hvor stor grad av involvering denne gruppen faktisk har hatt. Styret mener det er viktig med god involvering av berørte aktører i det videre arbeidet.

Oppsummering:

1. Styret støtter hovedretningen i alternativ 2, med de merknader som fremgår over
2. Styret forutsetter at en ny organisering sikrer tydelig rolleavklaring, styrker styrets myndighet og ivaretar lokal tilstedeværelse.
3. Styret understreker behovet for tilstrekkelige ressurser og fleksibilitet for å sikre kontinuitet i sekretariatsfunksjonen.

Avslutningsvis: Dersom det i fremtiden skal vurderes ytterligere endringer i organiseringen av verneområdeforvalterne, skal nasjonalparkstyrene høres.

Bakgrunn

Miljødirektoratet har sendt på høring Miljødirektoratets rapport «Utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere» (april 2026). Utredningen er gjennomført på oppdrag fra KLD og inngår som del av departementets tildelingsbrev til Miljødirektoratet for 2025/2026. Høringen gir berørte aktører, herunder nasjonalpark- og verneområdestyrene, anledning til å komme med innspill til direktoratets vurderinger og anbefalinger, før departementet tar stilling til videre oppfølging.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre var representert i referansegruppa for arbeidet med utredningen ved styreleder Inga- Lill Sundset. Midtre Nordland nasjonalparkstyre gav også

muntlig innspill i forbindelse med utarbeidelse av oppdraget vinteren 2025. Følgende innspill ble gitt:

«Midtre Nordland nasjonalparkstyre har en særskilt organisering sammenlignet med øvrige nasjonalparkstyrene, ved at styret har ansvar for fem nasjonalparker samt flere landskapsvernområder. Dette gir et sekretariat med flere verneområdeforvaltere som arbeider sammen, og som dermed har faglige kollegaer å støtte seg på i det daglige arbeidet. Denne strukturen bidrar til styrket fagmiljø, erfaringsdeling og økt robusthet i oppgaveløsningen.

Samtidig innebærer dagens organisering en utfordring ved at arbeidsgiveransvaret ligger hos statsforvalteren, som ikke er fysisk lokalisert sammen med sekretariatet. Dette kan medføre avstand mellom arbeidsgiverfunksjonen og den daglige oppgaveløsningen, og kan påvirke oppfølging, tilrettelegging og helhetlig styring av arbeidsforholdene.

På denne bakgrunn mener Midtre Nordland nasjonalparkstyre at en gjennomgang av organiseringen bør ta hensyn til:

- behovet for sterke fagmiljøer og kollegial støtte
- tydelig og nær arbeidsgiveroppfølging
- gode rammer for samhandling mellom styre og forvaltere

Styret i Midtre Nordland Nasjonalparkstyre ser positivt på at Klima- og miljødepartementet ønsker en gjennomgang av organiseringen, og vil understreke viktigheten av at ulike modeller vurderes opp mot hvordan de best kan bidra til en god verneområdeforvaltning.»

Oppdraget gitt til Miljødirektoratet

Miljødirektoratet fikk i mars 2025 i oppdrag fra KLD å utrede hvordan verneområdeforvalterne kan organiseres for å bidra til en styrket forvaltning av verneområdene. Utredningen er avgrenset til verneområdeforvalternes organisatoriske tilknytning, og omfatter ikke en full evaluering av forvaltningsmodellen for nasjonalparker og andre store verneområder.

Følgende premisser er lagt til grunn i oppdraget:

- Verneområdestyrenes faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne skal videreføres.
- Forvalterne skal fortsatt være desentralisert lokalisert, nær verneområdene.
- Det skal legges til rette for sterke lokale fagmiljøer og forvaltningsknutepunkter.

Målet for utredningen er overordnet å bidra til en mer robust, kompetent og effektiv verneområdeforvaltning, blant annet gjennom styrket ledelse, tydeligere rolleavklaringer, bedre faglig nettverk og økt fleksibilitet i ressursbruken.

Organisering av utredningsarbeidet

Miljødirektoratet har gjennomført utredningsarbeidet med involvering av relevante fagmiljø internt i direktoratet, blant annet innen verneområdeforvaltning, jus, HR, økonomi og Statens naturoppsyn. Det er etablert referansegruppe bestående av representanter fra verneområdestyrene, statsforvalterembeter og verneområdeforvaltere.

Videre er det gjennomført:

- Spørreundersøkelser rettet mot verneområdeforvaltere og statsforvalterembeter.
- Muntlig og skriftlig innspillsrunde i forbindelse med utforming av oppdraget vinteren 2025.

- Kunnskapsinnhenting basert på tidligere evalueringer, Riksrevisjonens undersøkelser og sentrale styringsdokumenter.

Utredning av alternativer

Utredningen vurderer fire hovedalternativer, i tillegg til dagens organisering (null-alternativet):

Alternativ 1 – Videreføring av dagens modell med forbedringstiltak

Dagens ordning med statsforvalteren som arbeidsgiver videreføres, men styrkes gjennom målrettede tiltak. Dette omfatter blant annet økt ressursramme per forvalterstilling, tydeligere rolleavklaring mellom styre og statsforvalter, forbedret daglig ledelse, felles opplæringstiltak («Forvalterskolen») og tekniske løsninger som tydeligere skiller arbeidsgiver og forvaltningsmyndighet i dokumentforvaltning.

Alternativ 2 – Samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere

Arbeidsgiveransvaret samles hos 3–5 statsforvalterembeter. Hensikten er å bygge større og mer robuste fagmiljøer, sikre dedikert ledelse av forvalterne og legge til rette for økt fleksibilitet i ressursbruken mellom verneområdestyrer. Statsforvalterembeter som får ansvar for mer enn 10 forvaltere, foreslås tilført ressurser til å ansette egen leder med personal- og fagansvar for forvalterne.

I utredningen skisseres det blant annet at Statsforvalteren i Nordland fortsatt skal ha arbeidsgiveransvaret for forvaltere, men at forvaltere tilknyttet den nordlige delen av Trøndelag kan overføres fra Statsforvalteren i Trøndelag til Nordland, som del av en regional samling av arbeidsgiveransvar.

Alternativ 3 – Samling av arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet

Alle verneområdeforvaltere ansettes i Miljødirektoratet. Alternativet vurderes å gi sterk og ensartet ledelse og kompetanseutvikling, men reiser juridiske og forvaltningsmessige problemstillinger knyttet til klagebehandling, rolleblanding og tillit til forvaltningsordningen.

Alternativ 4 – Etablering av en egen organisasjon (nasjonalparksekretariat)

Det opprettes en ny, selvstendig organisasjon med eget arbeidsgiveransvar for verneområdeforvalterne, mens fellestjenester leveres av Miljødirektoratet. Alternativet vurderes å gi tydelig rolleavklaring, men innebærer betydelige etableringskostnader, økt administrativt ressursbehov og risiko for ytterligere fragmentering av forvaltningen.

Ressursbehov og økonomiske forutsetninger

Utredningen er tydelig på at dagens ordning er underfinansiert. For at både dagens modell og anbefalt alternativ skal fungere etter hensikten, er det avgjørende at det avsettes mer midler til ordningen. Dette gjelder både:

- Økt ressursramme per verneområdeforvalter, slik at lønn, drift, kontor, reise og administrative kostnader dekkes på en realistisk måte.
- Øremerkede midler til styrket ledelse og faglig oppfølging hos arbeidsgiver, herunder finansiering av egne lederstillinger for forvaltere der arbeidsgiveransvaret samles hos embeter med mange forvaltere.

Manglende tilførsel av ressurser vurderes å være en reell risiko for måloppnåelsen, uavhengig av valgt organisasjonsmodell.

Miljødirektoratets vurderinger og anbefaling

Basert på en samlet faglig vurdering anbefaler Miljødirektoratet **alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere**. Direktoratet legger særlig vekt på at dette alternativet:

- Gir bedre forutsetninger for styrket daglig ledelse og mer lik organisering av forvalterne.
- Styrker faglige nettverk og gir bedre erfaringsdeling mellom forvaltere.
- Ivaretar forvalternes tilknytning til statsforvalterens eksisterende fagmiljø og rolle som forvaltningsmyndighet for øvrige verneområder.

- Unngår de mest krevende utfordringene knyttet til tillit og rolleblanding som er identifisert for alternativ 3 og 4.

Virksomhetsoverdragelse og ansattes rettigheter

Utredningen legger til grunn at alle alternativer som innebærer endret arbeidsgiveransvar, herunder alternativ 2, vil utgjøre en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kapittel 16. Dette innebærer at verneområdeforvalterne får videreført sine eksisterende lønns- og arbeidsvilkår, pensjonsordninger og øvrige rettigheter hos ny arbeidsgiver. God dialog med ansatte og tillitsvalgte, samt forutsigbare prosesser, fremheves som viktig for en vellykket omorganisering.

Tydeligere skille mellom styrene og statsforvalteren

Utredningen peker på behovet for et klarere og mer synlig skille mellom verneområdestyrene som selvstendige forvaltningsmyndigheter og statsforvalteren som arbeidsgiver og klageinstans. Dette gjelder særlig utadrettet kommunikasjon og dokumentforvaltning. Det foreslås blant annet:

- Egne e-postadresser og postmottak for verneområdestyrene.
- Egen arkivstruktur og journalføring som tydeliggjør styrene som egne forvaltningsorgan.
- Teknisk og visuell tydeliggjøring av styrenes rolle i ekstern kommunikasjon.

Slike tiltak vurderes som nødvendige for å styrke rolleforståelsen hos publikum og sikre tillit til forvaltningsordningen, uavhengig av valgt organisasjonsmodell.

Forvaltningsknutepunkter

Miljødirektoratet understreker betydningen av velfungerende forvaltningsknutepunkter for både fagmiljø og arbeidsmiljø. Samtidig anbefales det at konkrete vurderinger av lokalisering, sammenslåing eller flytting av knutepunkter utsettes til etter at organisasjonsmodell er valgt, og behandles i et eget tilleggsoppdrag.

Vurdering

Utredningen gir et solid og bredt beslutningsgrunnlag for videre behandling. Saksbehandler vurderer Miljødirektoratets anbefaling som faglig godt begrunnet. Det understrekes samtidig at en eventuell omorganisering forutsetter økt ressurstilførsel til ordningen. Uten dette vil målsettingene om styrket forvaltning, bedre ledelse og økt kvalitet vanskelig kunne realiseres.

Saksbehandler viser videre til at foreslått alternativ med samling av arbeidsgiveransvar hos et fåtall statsforvaltere gir et godt utgangspunkt for videreutvikling av robuste fagmiljø, samtidig som tilknytningen til statsforvalterens forvaltningskompetanse ivaretas. Videre anses forslaget om tydeligere skille mellom styrene og statsforvalteren som viktig for å styrke rolleforståelse og tillit til forvaltningsordningen.

Denne høringssaken omhandler nasjonalparkstyrets syn på Miljødirektoratets utredning. Verneområdeforvalterne vil utarbeide egne høringsinnspill på fylkesnivå. Disse innspillene samordnes av statsforvalterne, og arbeidet skjer i samarbeid med tillitsvalgte. Statsforvalterne vil i tillegg avgi egne høringsuttalelser i rollen som arbeidsgiver.

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Saltfjellveien 2035
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: + 47 75531557
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Marte Brekke

Vår ref. 2026/902

Deres ref. 2025/15336 Dato 16.02.2026

Rapport om antall anmeldelser til politiet i 2025 i Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Viser til deres brev av 27.01.26. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har ikke anmeldt brudd på verneforskrifter eller naturmangfoldloven i 2025. Nasjonalparkstyret har heller ingen pågående saker.

Med hilsen

Marte Brekke
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Nasjonalpark Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkehatten og Rago
Naturreservat Blakkådalen, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde Saltfjellet, Gåsvatnan og Nattmoråga

Midtre Nordland nasjonalparkstyre
c/o Statsforvalteren i Nordland, Postboks 1405
8002 BODØ

Trondheim, 08.02.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2026/1795

Saksbehandler:
Hege Langeland

Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operativ virksomhet

Vedlagt oversendes brev fra Klima- og miljødepartementet 16.01.2026 med klargjøring av unntaket om militær operativ virksomhet i verneforskrifter.

(Dette brevet sendes til statsforvalteren, nasjonalpark- og verneområdestyrer og kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder.)

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Vedlegg

- 1 Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operative virksomhet
- 2 Orientering til forvaltningsmyndighetene om definisjonen av militær operative virksomhet

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
25/4573-

Dato
16. januar 2026

Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operative virksomhet

Vi viser til vedlagte brev 3. april 2019 der Klima- og miljødepartementet gjør rede for hvilke av Forsvarets aktiviteter som er omfattet av unntaket for «militær operative virksomhet» i verneforskrifter.

I første avsnitt side 3 klargjør departementet (med vår understreking her) at det «*kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".*»

Departementet viser til at dette bare er ment som en presisering av hvilke typer øvelser i forbindelse med lavtflyging som er omfattet av unntaket for militær operativ virksomhet.

At presiseringen ikke skal forstås videre, fremgår etter vår vurdering klart av siste setning i sitatet, som innledes med nettopp «Øvrige øvelser». Formuleringene er ikke ment å innskrenke andre deler av definisjonen av militær operativ virksomhet som er gjengitt i St. meld. nr. 62 (1991-1992) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Denne må anses som fortsatt gjeldende.

Dette betyr blant annet at militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet.

Vi ber Miljødirektoratet orientere forvaltningsmyndighetene om ovennevnte.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ernst Inge Espeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Brev 3. april 2019 til forvaltningsmyndighetene om definisjonen av militær operativ virksomhet

Kopi

Forsvarsdepartementet

Adressater ifølge liste

Deres ref
2015/442-0

Vår ref
18/700-5

Dato
3. april 2019

Spørsmål om definisjon av Forsvarets operative virksomhet

Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet får enkelte henvendelser vedrørende Forsvarets virksomhet i verneområdene. Det gjelder både ferdsel og motorferdsel på bakken og lavtflyging, bl.a. med helikopter. Henvendelsene har synliggjort et behov for å klargjøre hvordan verneforskriftene skal tolkes når det gjelder militær virksomhet, særlig på bakgrunn av at Forsvaret har endret sin definisjon av hvilke aktiviteter som regnes som "militær operativ virksomhet".

Verneforskriftene for det enkelte verneområde er avgjørende for hvilke aktiviteter som er tillatt i verneområdene. Forskriftene og forarbeidene, dvs. foredraget til kongelig resolusjon, er noe ulikt utformet for ulike verneområder når det gjelder Forsvarets aktivitet. Dette skyldes ulike verneformål, ulikt behov for Forsvaret til å benytte de ulike verneområdene, endringer i Forsvarets behov over tid, og at verneområdene er opprettet over en lang tidsperiode hvor det er skjedd en utvikling i utforming av forskriftene og foredraget til kongelig resolusjon. Som en følge av utfordringene Forsvaret står overfor, har også Forsvarets egne definisjoner og begrepsbruk for ulike aktiviteter endret seg, og vil fortsatt kunne komme til å endre seg, over tid. Som følge av dette, kan det oppstå uklarheter om hvordan Forsvarets aktiviteter skal kunne foregå innenfor verneområdene.

I verneområdene vil Forsvarets aktivitet primært kunne innebære ferdsel til fots, motorferdsel og lavtflyging med jagerfly og med helikopter. Hvordan dette skal håndteres innenfor det enkelte verneområde avhenger av hvordan verneforskriften er utformet, om det er en planlagt aktivitet, eller om det er en aktivitet som skjer som følge av akutte behov i gitte situasjoner.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Ingunn Iversen
22 24 58 61

Forsvarets aktivitet skjer i form av operasjoner, øving og trening. Forsvaret legger til grunn at begrepet operativ virksomhet omfatter operasjoner og øving. Det vises til at operativ virksomhet planlegges, ledes og gjennomføres i fred, krise og væpnet konflikt i og utenfor Norge, alene eller i allianse. Trening gjennomføres for å kunne oppnå operativ status, og defineres ikke som del av den operative virksomheten.

Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet har drøftet de ulike problemstillingene. Forsvarsdepartementet presiserer at det ikke har vært deres intensjon å endre Forsvarets aktivitet innenfor verneområdene som følge av endret begrepsbruk eller endrede definisjoner på ulike aktiviteter. Det skal fortsatt være en god balanse mellom forvaltning av verneområdene slik at verneverdiene opprettholdes, og Forsvarets nødvendige aktivitet som i noen tilfelle også vil berøre verneområdene.

I praksis er det særlig verneforskriftenes regulering av motorferdsel på bakken og i luften som har praktisk betydning for Forsvarets virksomhet. Noen forskrifter har også regulering av organisert ferdsel, som vil kunne omfatte forsvarets ferdsel til fots og ulike former for opphold i disse verneområdene. Reguleringene innebærer at de nevnte aktivitetene gjennomgående er søknadspliktige i store verneområder.

Verneforskriftene har som hovedregel et unntak for "militær operativ virksomhet". Dette innebærer at den del av Forsvarets virksomhet som anses som "operativ virksomhet" etter verneforskriftene er unntatt fra søknadsplikt til myndigheten som forvalter verneområdene. Hvordan dette begrepet har blitt tolket i forbindelse med vedtakelse av verneforskrifter, fremgår av ulike dokumenter.

I *St.meld. nr. 62 (1991 -92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge* er begrepet definert i pkt. 5.6 militære interesser. Det fremgår av denne at «*militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all militær virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre:*

- *Overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet*
- *Forsvarsplaner herunder feltbefestninger, anlegg for installasjoner og stridsmidler*
- *Beredskapstiltak herunder utrykningsøvelser med militære styrker*
- *Rene militære operasjoner i spesielle situasjoner herunder søk og redningstjeneste.»*

Det fremgår videre at vanlige øvelser ikke omfattes av unntaket, men det forutsettes at der sivil virksomhet eller trafikk er tillatt, kan tilsvarende militær virksomhet uten videre finne sted.

Dette er lagt til grunn i brev av 07.01.1997 fra Forsvarets overkommando, som anses å ha vært gjeldende retningslinje også ved utarbeidelse av nye verneforskrifter. Det er i dette brevet understreket at programmerte øvelser samt trening som ikke tar i bruk faste stridsanlegg, i denne sammenheng er å regne som vanlige øvelser.

I NOU 2001:15 "Forsvarets områder for lavflyging" er operativ flyging definert som flyging iverksatt som følge av en reell hendelse, i motsetning til trening og øvelser (kap. 5.5.6.1 Unntaket for militær operativ virksomhet i verneområder).

Når det gjelder tolkning av begrepet "Militær operativ virksomhet" i verneforskrifter, og spørsmål om hvilke tiltak som er søknadspliktige, er det fortsatt denne forståelsen som skal legges til grunn. Dette innebærer at det kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".

Forsvarets operative hovedkvarters bruk av begrepet operativ virksomhet har imidlertid på grunn av utviklingen i samfunnet, endret seg. Det kan derfor ha oppstått uklarheter om hvilke aktiviteter som er søknadspliktig innenfor verneområder. Klima- og miljødepartementet vil presisere at det som regnes som operativ virksomhet etter verneforskriftene ikke endres som følge av Forsvarets interne endring av dette begrepet. Klima- og miljødepartementet legger til grunn at forvaltningsmyndigheten og Forsvaret oppretter dialog om all planlagt aktivitet som vil kunne berøre verneområder. Forvaltningsmyndighetene skal vurdere om det er behov for å søke tillatelse eller ikke avhengig av hvordan den enkelte verneforskrift er utformet. I noen verneforskrifter er det tatt inn særskilte unntaksbestemmelser knyttet til spesielle behov i bestemte områder.

Aktiviteter i regi av Forsvaret som ikke faller inn under søknadsbestemmelser i forskriftene, vil det kunne søkes dispensasjon for etter naturmangfoldloven § 48. Dersom det er aktuelt å søke dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48, må det i det enkelte tilfelle vurderes om hvilket av vilkårene i bestemmelsen aktiviteten skal vurderes etter. Unntak for vesentlig samfunnsinteresse omfatter tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. I andre tilfeller vil Forsvarets virksomhet normalt være å anse som et viktig samfunnshensyn som skal tilleggs vekt i vurderingen av om dispensasjon skal gis, dersom vilkårene i § 48 er oppfylt, og dersom det er nødvendig at aktiviteten eller tiltaket skjer innenfor verneområdet. I nødvendighetsvurderingen må det bla. vurderes mulighet for alternativ lokalisering. Det vises for øvrig til Miljødirektoratets veiledning om skjønnsutøvelse ved dispensasjon pkt 8: <http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M106/M106.pdf>

Forsvarets lavtflyging med jagerfly er regulert i de verneområdene det er aktuelt. Det vil si at det er gitt helt eller delvis unntak fra forskriftenes forbud mot lavtflyging. Slike reguleringer er mest utbredt for nasjonalparker, og forbyr flyving under 300 meter over bakken. Unntak for lavtflyging med jagerfly varierer mellom områdene ut fra både forsvarets behov og ut fra de konkrete verneverdiene.

Lavtflyging med helikopter er oftest ikke gitt tilsvarende unntak. Dette skyldes primært at det ikke har vært en relevant problemstilling når vernevedtaket er blitt fattet, og at behovet for unntak derfor ikke har blitt vurdert. I enkelte områder kan imidlertid dette ha endret seg over tid. I nyere verneområder som bla. i Raet nasjonalpark og i utvidelsen av de Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark er bestemmelser om dette innarbeidet i verneforskriftene. I nyere skogvernforskrifter er det tatt inn generelt unntak for landing og start med Forsvarets luftfartøy. I verneområder hvor dette ikke er spesifikt omtalt og regulert, forutsettes som omtalt over, at det er en dialog mellom forvaltningsmyndigheten og Forsvaret om planlagt helikopterflyging og hvordan dette mest hensiktsmessig bør behandles gjennom eventuelt søknad om tillatelse/dispensasjon. Ved ikke-forhåndsplanlagt lavtflyging knyttet til f.eks. krisesituasjoner og vanskelige værforhold o.l. vil det være å anse som en nødrettssituasjon

som vil kunne gjennomføres. Flyving som ledd i militær operativ virksomhet i forbindelse med akutte hendelser er gjennomgående unntatt søknadsplikt etter forskriftene.

Klima- og miljødepartementet vil for øvrig vurdere om det er behov for en ytterligere presisering i verneforskriftene knyttet til Forsvarets nødvendige aktivitet, spesielt innenfor nasjonalparkene. Dette vil skje i forbindelse med andre planlagte endringer av nasjonalparkforskriftene.

Dette brevet er utarbeidet i et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet.

Vi ber fylkesmennene distribuere dette brevet videre til de kommunene som har forvaltningsansvaret for mindre verneområder.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingunn Iversen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adressater: Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Fylkesmennene

Kopi: Forsvarsdepartementet
Miljødirektoratet

Duokta Reinbeitedistrikt

Saksbehandler Benny Sætermo

Vår ref. 2026/1996

Deres ref.

Dato 13.03.2026

Sjunkhatten nasjonalpark - innspill til distriktsplan - Duokta reinbeitedistrikt

Midtre Nordland nasjonalparkstyre viser til melding fra Duokta reinbeitedistrikt om at distriktsplanen skal oppdateres. Nasjonalparkstyret fikk utsatt frist for å komme med innspill til planen til 15. mars 2026.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for blant annet Sjunkhatten nasjonalpark. Deler av Duokta reinbeitedistrikt faller innenfor nasjonalparken. Nasjonalparkstyret skal være involvert i saker som kan berøre verneverdier i de områdene som styret har forvaltningsmyndighet i.

Innspillene til distriktsplanen er utarbeidet av nasjonalparkforvalter på vegne av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Vi har følgende innspill til distriktsplanen:

I § 62 i [lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift](#) (reindriftsloven) framgår det:
«Distriktsstyret skal utarbeide en distriktsplan for distriktet som skal inneholde de opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendige for den offentlige planlegging.»

[Reindriftsloven](#) § 1 annet ledd:

«Loven skal bidra til sikring av reindriftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriftens viktigste ressursgrunnlag. Ansvaret for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindriftsretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene.»

Innspill:

Det er lovfestet gjennom Reindriftslovens § 1 annet ledd, at også innehavere av reindriftsretten har ansvar for sikring av arealer. I dette ansvaret mener vi det er en fordel om Distriktsplanen beskriver hvordan dette ansvaret planlegges ivare tatt når det kommer til:

- Utrangerte anlegg (gjerder, innhegninger, og andre innretninger som brukes for å lede rein under samling, m.fl)
- Avhendingsplan/opprydding av nettinggjerder, streng, gjerdestolper som går ut av bruk.

I «*Veiledning for utfylling av distriktsplan for reinbeitedistrikt*» (NIBIO) står det at:

Nasjonalpark	Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Láhko, Sjunkhatten og Rago
Naturreservat	Blakkådalen, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde	Saltfjellet, Gåsvatnan og Nattmoråga

2.2.1 Merke, skille- og slakteanlegg. Beskriv type anlegg og hvor disse ligger. Gjerne hvilken tid på året de brukes, samt når tillatelse for oppføring ble gitt og når anlegget ble bygd.

«Distriktsstyret skal utarbeide en distriktsplan for distriktet som skal inneholde de opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendige for den offentlige planlegging.» På bakgrunn av dette er vårt innspill:

Distriktsplanen sier ikke noe om når tillatelse for oppføring av de ulike anlegg ble gitt. Det er også av nytte for Midtre Nordland nasjonalparkstyre at distriktsplanen har med en beskrivelse av hvordan utrangerte/ødelagte anlegg/gjerder, og annet reindriftsteknisk materiell skal avhendes/fjernes etter endt bruk. For å gjøre dette forholdet enklere for både reinbeitedistriktet og offentlig forvaltning er det av nytte at også eierskapene er tydeliggjort.

Distriktsplanen henviser til Naturmangfoldloven § 8. Samme lov har en egen § om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

I andre reinbeitedistrikts sine driftsplaner kan vi se at eierskap, opprydding og vedlikehold er noe tydeligere presisert. Eksempel: I driftsplan for reinbeitedistrikt 16 Karasjok vest, er følgende anført i planen:

«Eier av sperregjerder, gjerdeanlegg og slakteanlegg har ansvaret for vedlikehold og rydding, mens reineiere er ansvarlige for vedlikehold og rydding av sine gjeterhytter.» (s.24)

Vi ser også av samme driftsplan at det er laget en tydelig oversikt over de ulike anleggene, beskrivelse av dem (funksjon), hvor de er plassert, hvem som eier dem, og i hvilken kommune de ligger plassert. Dette er nyttig informasjon for offentlig forvaltning. En tilsvarende oversikt er ikke tatt med i utkastet til Duoktas distriktsplan. Sakset et eksempel fra distriktsplanen til rbd 16 Karasjok – vest:

Porsanger kommune

Eier	Type anlegg	Lokalisering
Njeaiddán siida	Sperregjerde	Rundt mesteparten av sommersiidaen. Halvparten har behov for oppgradering
Skáiddeduottar siida	Sperregjerde	Rundt hele sommerbeiteområdet
Skáiddeduottar siida	Sperregjerde som deler sommerbeitet i to	
Skuohtanjárga siida	Mobilt sperregjerde	Raksevarri
Skuohtanjárga siida	Mobilt sperregjerde	Leaktojavri

Noe annet man ser enkelte distriktsplaner har tatt med er en ordliste som er plassert til slutt i planen. Ordlista beskriver hva de ulike begrepene betyr. Siden § 62 i reindriftsloven poengterer at distriktsplanen skal inneholde opplysninger som er viktige for forvaltningen er

det også nødvendig at en del av de reindriftstekniske begrepene beskrives slik at forvaltningen bedre kan forstå og nyttiggjøre seg dem.
Dette eksempelet er hentet fra distriktsplanen til Reinbeitedistrikt 16 – Karasjok vest (kun sakset ut en liten del av ordlista for eksempelets skyld):

Siida

Geografisk og sosial betegnelse for en gruppe av reineiere som utøver deler av driften i fellesskap innenfor et bestemt areal. Se reindriftslovens § 51.

Siidaandel

Begrepet siidaandel ble innført ved reindriftsloven av 2007 og erstatter den tidligere driftsenheten. Siidaandel er en familiegruppe eller enkeltperson som er del av en siida, og som driver reindrift under ledelse av en person eller av ektefeller eller samboere i fellesskap (reindriftslovens § 10).

Skillegjerde

Gjerdeanlegg som brukes til skilling av dyr. Kan være i bruk flere ganger i året.

Sperregjerde

Permanent gjerde som sperrer for rein, f.eks. mellom reinbeitedistrikter, for å hindre sammenblanding.

Svømmelei

Svømmelinje der reinen vanligvis svømmer over sund, fjorder eller lignende.

Håper innspillene kan være til hjelp med revideringen av Duoktas reindriftsplan og ønsker reinbeitedistriktet lykke til videre i prosessen.

Med hilsen

Benny Sætermo
nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

STATSKOG SF
Postboks 63 Sentrum
7801 NAMSOS

Trondheim, 16.03.202603.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/9822

Saksbehandler:
Marit Doseth

Vedtak i klagesak om oppføring av strømstolpe og jordkabel i Dypen naturreservat

Vi viser til klagen på Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak 10.03.2025. Klagesaken ble oversendt fra nasjonalparkstyret 01.07.2025.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak. Søknad om oppføring av strømstolpe og etablering av luftledning/jordkabel til Fagermokoia i Dypen naturreservat avslås.

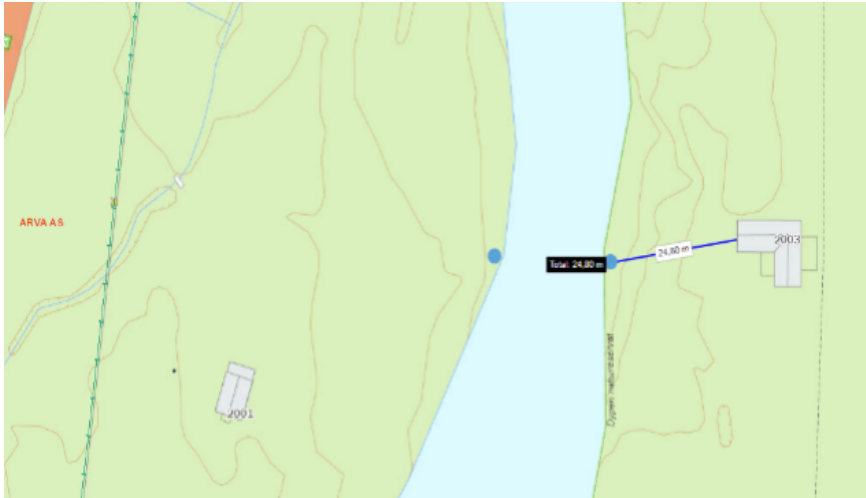
Vedtaket er fattet etter verneforskriften § 3 første ledd, naturmangfoldloven § 48 første ledd og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Statskog SF søkte 07.01.2025 om dispensasjon fra verneforskriften for å oppføre en strømstolpe like over øverste vannstand i Lønselva innenfor Dypen naturreservat. Formålet med tiltaket var å tilkoble utleiehytta Fagermokoia til strømmettet.

I søknaden ble det vist til at det ble installert solcellepanel i hytta for om lag 20 år siden, men at skogen rundt hytta gjør det meget vanskelig å få nok lys til å få ladet batteriene og medfører betydelige driftsmessige problemer. I tillegg til oppføring av strømstolpe ble det også søkt om ett av to alternativer: enten å få legge jordkabel langs eksisterende sti fra strømstolpen ved elven, eller å etablere luftledning på den samme strekningen. Avstanden fra den omsøkte stolpen til Fagermokoia er ca. 25 meter.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avsto søknaden 10.03.2025 med hjemmel i verneforskriften for Dypen naturreservat § 3 første avsnitt. Styret la til grunn at begge de omsøkte alternativene vil kunne skade eksisterende furutrær langs den omsøkte trasé. Styret mente at tiltaket vil være i strid med verneformålet, det ble vist til at naturreservatet er et skogvern.

Klagers argumenter

Nasjonalparkstyret sitt vedtak ble påklagd av Statskog SF 13.03.2025.

I klagen anføres det at det at søknaden muligens var noe dårlig begrunnet, men at begrunnelsen ikke var tatt inn i saksfremlegget ved styrebehandlingen. Av den grunn var saken mangelfullt opplyst og utredet jf. forvaltningsloven § 17. Videre ble det vist til at dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene ikke ble etterspurt og fremkom heller ikke av vedtakets begrunnelse, noe som ikke er i samsvar med kravene i naturmangfoldloven § 48 siste ledd.

Statskog SF opplyste at solcelleanlegget ble montert på slutten av 1980-tallet, mest for å redusere brannfaren og øke sikkerheten. Den gang kunne man hogge trær for å skaffe nok sollys til å lade batteriene. Etter at vernet ble vedtatt har driftsproblemene gradvis økt og batteriene må nå enten fraktes ut eller aggregat fraktes inn flere ganger årlig for å bli ladet. En strømtilkobling til hytta vil derfor øke sikkerheten, redusere driftsbehovet og behovet for motorferdsel.

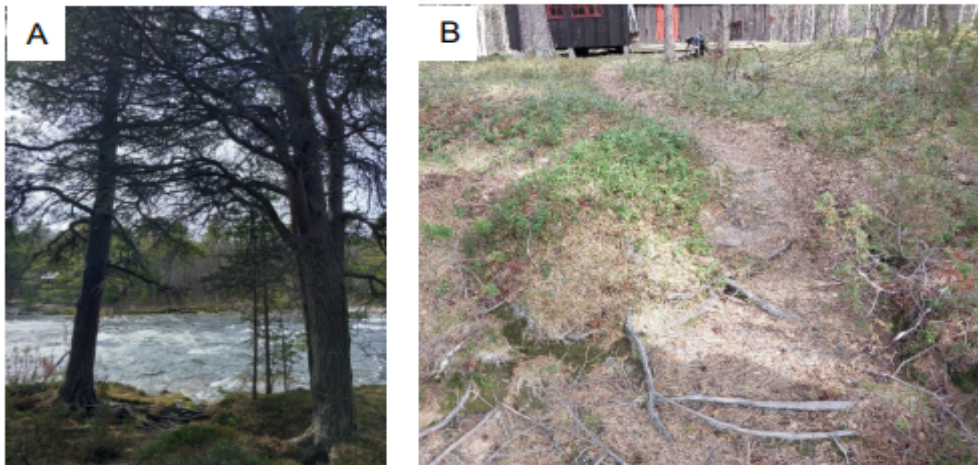
Statskog SF viste også til tidligere gitte tillatelser hvor virkningen på verneverdiene ikke ble dokumentert. Det ene tilfellet var da Dragefossen AS fikk dispensasjon til å kjøre gravemaskin på barmark i forbindelse med fjerning av kraftlinje, samt å kappe gamle kreosot-stolper ned til bakkeplan. Videre at forvaltningen selv har foretatt en del tilrettelegging i reservatet, der er i de siste årene lagt klopper langs stien mellom Dypen mot Viskisvatnan og etablert bål plass sør i reservatet.

Statskog SF oppgir at de valgte den korteste traséen av hensyn til verneverdiene og verneformålet, og mente at tiltaket ikke vil ha negativ virkning for de naturverdiene som er nevnt på faktaark i Naturbase. Statskog SF kan ikke se at søknaden kommer i konflikt med hovedformålet med etableringen av naturreservatet – gammel furuskog og død ved.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre sine merknader

Nasjonalparkstyret viste i sin klagebehandling til at Statskog SF stod fritt til å sende relevant informasjon med søknaden. Ytterligere informasjon ble imidlertid etterspurt i telefonsamtale med Harald Rundhaug 1. april 2025 og saken ble ansett tilstrekkelig utredet jf. forvaltningsloven § 17.

Styret mente at det fremgikk av vedtaket hvordan tiltaket kunne påvirke verneverdiene og være i strid med verneformålet. Innhenting av ytterligere dokumentasjon ble ikke ansett som nødvendig. Det ble lagt til grunn at tiltaket vil skade de tre storvokste furutrærne som befinner seg langs traséen, enten ved at kvister må fjernes og/eller at røtter kuttes. Nøyaktig omfang av skaden mente styret var vanskelig å fastslå, skader på trær vises nødvendigvis ikke før lenge etter at skaden er påført. Det vises også til at tiltaket skal gjennomføres i et naturreservat, som er den strengeste verneformen. Styret mente det ikke forelå nok tungtveiende grunner til å gi dispensasjon i dette tilfelle.

Figur 1: A) Bildet av trær som står i nærheten av elven og langs omsøkte traséen/eksisterende sti. B) Bildet av omsøkte traséen/eksisterende sti og treet nærmest hytta (i bakgrunnen).

Når det gjelder de tillatelsene som det vises til i klagen, så mente styret at dette er tiltak som er positive for vernet og ikke relevante siden tiltakene er forskjellig fra det omsøkte.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Kunnskapen om naturverdiene i saken er hentet fra nasjonalparkstyret saksbehandling, jf. naturmangfoldloven § 8.

Reglene som gjelder for dette verneområde

Dypen naturreservat ble vernet ved kgl.res 16.oktober 2020 og forskrift om vern av Dypen naturreservat i Saltdal kommune i Nordland fylke (verneforskriften) ble vedtatt.

Formålet med vernet er ifølge verneforskriften § 1: "å bevare et område som inneholder en bestemt type natur i form av en relativt lite påvirket forekomst av furuskog med dens typiske plante- og dyreliv, og som har betydelige forekomster av tørrgadd og læger. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse. Naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling, blant annet ved at mengden gammel furu og død ved øker."

Ifølge verneforskriften § 3 første ledd er det forbudt å iverksette virksomhet og tiltak som kan endre naturmiljøet i naturreservatet. Virksomhet og tiltak som kan endre naturmiljøet er oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger [.....] fremføring av luftledninger, gjerder, jordkabler og kloakkledninger [.....]. Opplistingen av tiltak i denne bestemmelsen er ikke uttømmende.

Forbudet i første ledd er ifølge andre ledd bokstavene d og e likevel ikke til hinder for:

- Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivået og økning av linjetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

Videre kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til oppgradering av eksisterende energi- og kraftanlegg som ikke faller inn under § 3, jf. verneforskriften § 9 bokstav k.

Statskog SF søker om å få etablert en ny luftledning/jordkabel til Fagermokoia. Dette er et tiltak som ikke faller inn under verneforskriftens unntak- eller dispensasjonsbestemmelser og søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ. Vilårene for å gi dispensasjon etter denne bestemmelsen er at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Konkret vurdering

Saksbehandlingsfeil

Statskog SF hevder at nasjonalparkstyret har begått saksbehandlingsfeil. Det vises til at søknaden var mangelfull og ikke ble vedlagt saksframlegget ved styrebehandling. Saken var derfor ikke tilstrekkelig opplyst. Videre ble nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene ikke krevd framlagt jf. § 48 fjerde ledd. Begrunnelsen hevdes også å være mangelfull ved at den ikke viser hvordan tiltak virkning på verneverdiene er vurdert.

Søknaden var ikke vedlagt saksframlegget ved behandlingen i nasjonalparkstyret, noe vi mener den burde ha vært. Vi kan imidlertid ikke se at det at søknaden ikke ble fremlagt for styret har for styret har virket inn på styrets avgjørelse, jf. forvaltningslovens § 41, da innholdet i søknaden ble referert i saksutredningen, se avsnittet "Bakgrunn" i forvalters saksframlegg.

Ifølge forvaltningsloven § 17 skal forvaltningen påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Hvor omfattende og nøyaktige undersøkelser som må foretas, må vurderes

konkret. Plikten til å foreta undersøkelser kan ikke være større enn det som er å anse som forsvarlig innenfor rammen av akseptabel tids- og ressursbruk. Nasjonalparkstyret foretok ytterligere undersøkelser i samtale med Harald Rundhaug 1. april 2025 hvor valg av trasé ble bekreftet og søknaden supplert. Det ble i denne samtalen presisert hva Statskog søkte om. Miljødirektoratet kan ikke se at saken var mangelfullt opplyst da styret behandlet søknaden, jf. forvaltningsloven § 17.

Videre mente Statskog SF at nasjonalparkstyrets begrunnelse var mangelfull. Det ble vist til kravet om at det skal fremgå av begrunnelsen hvilken virkning det omsøkte tiltak har på verneverdiene, jf. naturmangfoldloven § 48 siste ledd. Omfanget av dokumentasjonsplikten må ifølge Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 241 «ses i sammenheng med hva søknaden gjelder og til dels også hvilke forutsetninger søkeren har for å kunne dokumentere virkningene». Dokumentasjonsplikten tilligger primært den som søker om dispensasjon, mens forvaltningsmyndigheten på sin side har plikt til på selvstendig grunnlag å vurdere den fremlagte dokumentasjonen, og supplere denne med annen tilgjengelig informasjon. Det er nødvendig dokumentasjon som skal fremlegges.

Nasjonalparkstyret mente de hadde tilstrekkelig kunnskap om tiltakets virkninger på verneverdiene til å avgjøre saken og at det derfor ikke var nødvendig å innhente ytterligere dokumentasjon fra søker. En slik innhenting ville bare ha forlenget saksbehandlingstiden og var ikke nødvendig. Vi kan derfor ikke se at det er en saksbehandlingsfeil at ytterligere dokumentasjon fra Statskog SF ikke ble innhentet jf. forvaltningsloven § 41.

Når det gjelder selve vurderingen av virkningene av tiltaket så vises det til vedtakets begrunnelse hvor det står blant annet følgende : "*..... bruk av luftledninger kan medføre behov for beskjæring av større greiner, for å opprettholde tilstrekkelig avstand til kabelen, noe som vil skade naturmiljøet direkte. Ved bruk av jordkabel kan gravearbeid skade trærnes rotsystem, selv om vegetasjonen på overflaten trolig ikke vil påvirkes nevneverdig dersom man graver langs den eksisterende stien. Det er også en risiko for at fremtidig vedlikehold kan føre til ytterligere inngrep i naturreservatet*".

I klagebehandlingen redegjøres det ytterligere for tiltakets virkning på verneverdiene. Det legges til grunn at røttene sannsynligvis må kuttes nært stammen, og at kutting av røtter reduserer treets evne til opptak av vann og næringsstoffer. Dette kan medføre råteutvikling og gjøre treet mindre stabilt. Furutrær har dype pålerøtter, men dersom det ikke er tilstrekkelig løsmasser, sprer røttene seg mer horisontalt. Det er ikke mulig å fastslå rotutbredelse på furutrærne ved hytta uten å grave, noe som ikke er ønskelig.

Miljødirektoratet mener nasjonalparkstyret i sin avgjørelse viser hvilke virkninger det omsøkte tiltaket vil kunne ha på verneverdiene og at den særskilte begrunnelsesplikten i naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd dermed er overholdt. Vi kan derfor ikke se at styret har begått noen saksbehandlingsfeil med hensyn til dette.

Vurdering etter naturmangfoldloven § 48 første ledd

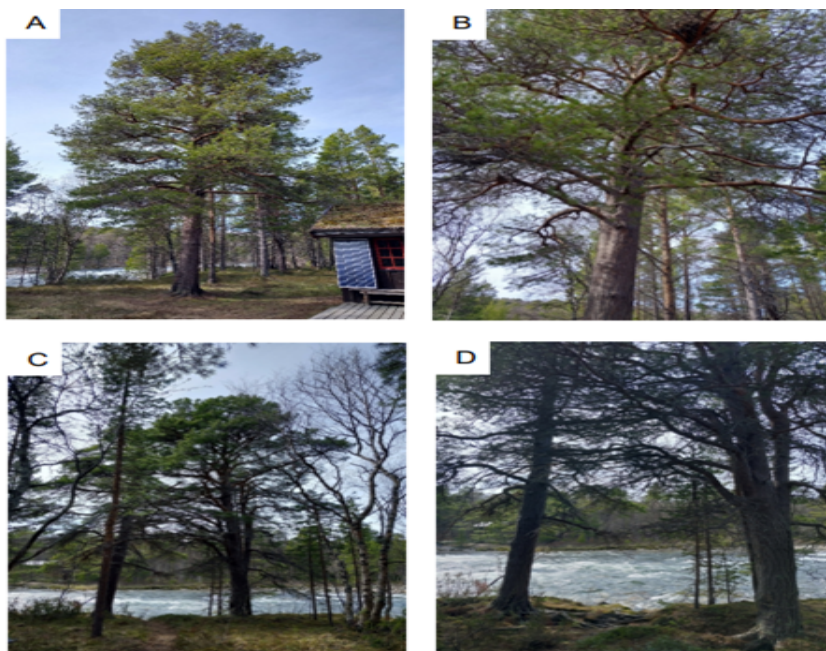
Som nevnt har verneforskriften for Dypen naturreservat ikke unntaksbestemmelser som åpner for at det kan fremføres luftledninger eller legges jordkabler i verneområdet, slik at søknaden må behandles etter naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ. Det følger av forarbeidene at bestemmelsen ikke kan brukes for å utvide den rammen som er gitt i

vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. For at en dispensasjon skal kunne gis må vilkårene i bestemmelsen være oppfylt.

Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første alternativ er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke har nevneverdig påvirkning på verneverdiene. Verneformålet for Dypen naturreservat er blant annet å bevare en relativt lite påvirket forekomst av furuskog med dens typiske plante- og dyreliv, og som har betydelige forekomster av tørrgadd og læger. Videre fremgår det av verneformålet at naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling, blant annet ved at mengden gammel furu og død ved øker.

Vedlagte bilder fra området viser at det står to store furutrær nede ved elven. Statskog ønsker å oppføre en stolpe ved elvas høyeste vannstand her, og en luftledning som trekkes fra den andre siden av elven. Ved etablering av luftledning må greiner fjernes for å ivareta sikkerheten. Ved en løsning med legging av jordkabel må det graves på eksisterende sti. Alle de tre storvokste furutrærne står svært nært der det eventuelt skal graves.

Som beskrevet ovenfor vil både fjerning av greiner og graving ved røttene kunne påføre trærne potensielle skader. Tiltaket vil være negativt for verneverdiene, hindre en fri utvikling av området og vil kunne redusere mengden av gammel furu. Omfanget av skaden kan være vanskelig å forutsi. Trolig vil gravearbeid i rotsonen føre til rotskader og svekke trærnes stabilitet og vitalitet over tid. Usikkerheten om skadeomfanget gjør at føre-var-betraktninger må legges til grunn, vi viser også til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Figur 2: A) & B) Bilder av treet nærmest hytta. C) & D) Bilder av trærne nærmest elven.

Vi er derfor enige med nasjonalparkstyret i at søknaden fra Statskog SF avslås. Omsøkte tiltak vil påvirke verneverdiene nevneverdig og være i strid med verneformålet, jf. naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Usaklig forskjellsbehandling

Statskog SF viser i sin klage til to tilfeller hvor det er gitt tillatelse til tiltak i naturreservatet. Vi oppfatter disse anførselene som en påstand om usaklig forskjellsbehandling. Likhetsprinsippet i forvaltningen innebærer at like tilfeller skal behandles likt i den grad ikke relevante hensyn begrunner forskjellsbehandling.

I den ene saken fikk Dragefossen AS dispensasjon til å kjøre med gravemaskin på barmark i forbindelse med fjerning av kraftlinje og kapping av kreosot stolper. Dispensasjonen tillot kun graving ved eksisterende stolper, og all kjøring foregikk innenfor den etablerte kraftgata. Det ble ikke gjort inngrep i nye, urørte områder. At kraftlinjen ble fjernet og flyttet utenfor vernegrensen ble ansett som positivt for vernet. Kreosotstolpene ble kappet ved bakkeplan fordi dette ble ansett som mest skånsomt for naturen. Full fjerning ville krevd graving og bruk av tyngre maskiner.

I den andre saken la forvaltningen klopper langs stien mellom Dypen mot Viskisvatna og etablerte bål plass sør i reservatet. Kloppelegging ble gjennomført for å kanalisere ferdselen og redusere slitasje på terrenget. Bålplassen ble etablert for å forhindre at død ved eller levende trær benyttes til bål brenning, noe som er en utfordring i naturreservatet. Også disse tiltakene ble ansett som positive for å ivareta verneverdiene.

De to sakene klagen viser til omhandler helt andre tiltak og så ulike det omsøkte tilfellet, at det ikke er naturlig å sammenlikne dem. Det kan også nevnes at virkningen tiltakene i de ulike sakene har på verneverdiene, gir en saklig grunn til å vurdere sakene ulikt. Tiltakene i de andre sakene var, som nevnt, ansett som positive for verneformålet. Vi kan derfor ikke se at det foreligger usaklig forskjellsbehandling.

Klagen tas etter dette ikke til følge.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Marit Doseth
seniorrådgiver

Kopi til:

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Statsforvalteren i Nordland

c/o Statsforvalteren i Nordland, Postboks
1405

Postboks 1405

8002 BODØ

8002 BODØ

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	15/2026	03.06.2026

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark- Saltdal 78/9 Kvitbergvatnet- søknad om bygging av platting- Morten Stolpen

Forslag til vedtak

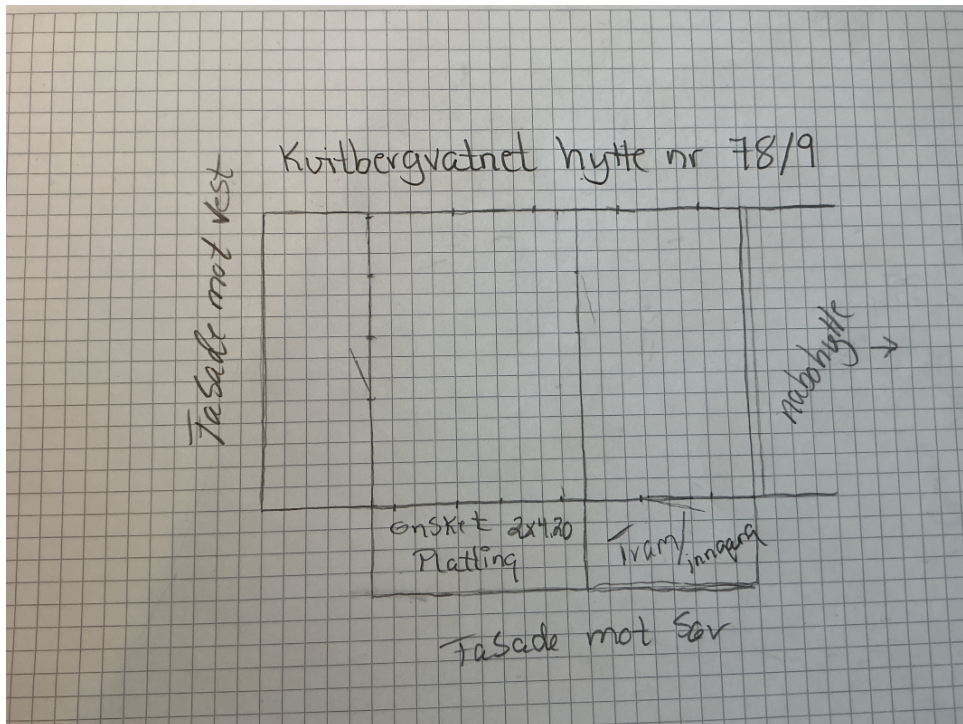
Morten Stolpen gis avslag på sin søknad om tillatelse til å bygge platt ved sin hytte ved Kvitbergvatnet 1840- 78/9 i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Avslaget gis med hjemmel i verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark § 3, første ledd.

Bakgrunn

Morten Stolpen søker per e-post 20.03.26 om tillatelse til bygging av platt ved hans hytte 1840- 78/9 ved Kvitbergvatnet innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Søker beskriver at platten ønskes bygd på allerede oppbygd flate inntil hytta. Denne flata av jord og stein fantes ved hytta fra gammelt av ifølge søker. Platten som ønskes bygd skal ha målene 2x4.20 m. Platten vil bli cirka 35 cm på høyeste punkt.

Forvalter forespurte begrunnelse for utbyggingen per e-post 22.04.26. Den 29.04.26 svarer Morten Stolpen følgende per e-post:

«Det vi vi ønsker gjort er innenfor hyttens tomt areale. Dette er en dobbel tomt altså to hytter vegg i vegg med inngangene på samme side. Det har vært eierskifte/ generasjonsskifte på begge enheter å derved ser man behov for noen endringer som gjør hytten/hyttene mer brukervennlige når det nå er sånn at man må ha naboer så nært. Siden dette er den siden med di beste solforhold å derav mye brukt av begge eiere ønskes det derved en platting som både gir oss privatliv å minsker slitasje på vegetasjon. Håper dette er tilfredsstillende opplysninger.»

Bilde 1: Byggetegning vedlagt søknaden

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og skal behandle søknader om byggetiltak.

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989, og ny verneforskrift ble vedtatt 16.10.2020.

Formålet med forskriften er å bevare et stort og sammenhengende naturområde med særegne og representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- *et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige naturmangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper, landskap og geologi*
- *variasjonsbredden av naturtyper og landskap med nord-sørgrensen for en rekke arter*
- *et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev*
- *et variert og storslått landskap*
- *et av Norges største isbremmassiver, Svartisen, med avsmeltningsområder og glasiøse løsmasseavsetninger*
- *deler av kjerneområdet for norske grotte- og karstforekomster med, med Pikhågan, Jordtullasystemet, Marmorslottet og Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv*
- *de viktige våtmarksområdene Krukkimyrene og Riebbievaggi*
- *et referanseområde for å følge utviklingen i naturen.*

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Gåsvatnan, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

I nasjonalparken er det i utgangspunktet forbudt å iverksette virksomhet og tiltak som kan endre naturmiljøet. Verneforskriften for Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark § 3 andre ledd, bokstav a, åpner likevel opp for at det etter søknad kan gis tillatelse til ombygging og mindre utvidelse av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger. Nasjonalparken har ingen gjeldende forvaltningsplan i dag.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 jf. naturmangfoldloven § 7.

Vurdering

Morten Stolpens hytte ved Kvitbergvatnet er ei dobbelthytte. Morten Stolpen eier den venstre (vestlige) delen av hytta. Denne delen har overbygd inngangsparti samt overbygd verandaløsning. Det søkes nå om å bygge platt på oppbygd flate til venstre for inngangspartiet. Jamfør matrikkelen ligger det også et uthus på denne tomten. Til sammen er bebygd areal (BYA) på tomta tilnærmet 164 m². Med en eventuell platting vil BYA på denne tomen bli rundt regnet 173 m².

Bilde 2: Fasade av fronten på dobbelthytte 78/9 ved Kvitbergvatnet. Kilde: Hyttekartlegging Saltfjellet-2018.

Bilde 3: Fasade sett fra øst. Kilde: Hyttekartlegging Saltfjellet- 2018.

Bilde 4: Fasade østvegg. Denne delen av dobbelthytta eies av Robert Hasselbergesen. Kilde: Hyttekartlegging Saltfjellet- 2018.

Formålet med opprettelse av nasjonalparker er å verne større sammenhengende naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap, som er uten tyngre inngrep. Nasjonalparken er gjennom verneforskriften beskyttet mot utbygging eller annen varig påvirkning av enhver art. Verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark åpner likevel for at forvaltningsmyndigheten etter søknad i enkelte tilfeller kan tillate mindre utvidelser av eksisterende bygninger.

Det er som hovedregel forvaltningsplanen for et verneområde som gir retningslinjer for hvordan byggesøknader skal behandles. Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark har i dag ingen gjeldende forvaltningsplan. I verneområdene Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter er det likevel en etablert praksis at hytter kan utvides inntil 80 m², inkludert uthus. I Saltfjellet er det i dag 12 dobbelthytter. For disse foreligger det ingen etablert praksis når det kommer til utbygging. Dette er spørsmål som må avklares i ny

forvaltningsplan for verneområdet. Det er mange prinsipielle spørsmål som blir aktuelle å avklare i en slik prosess når det kommer til dobbelthytter.

Da verneplanen for nasjonalparken var på høring, kom 16 hytteeiere i Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder med en felles uttalelse der de blant annet ba om at det skulle åpnes for inntil 120 m² for disse dobbelthyttene. Saltdal kommune tillater 100 m² + inntil 20 m² uthus. Sekretariatet mener at det må settes et maksareal også for dobbelthyttene. De vil endre det vernede landskapets karakter like mye som ei enkelthytte. Det er hyttenes virkning på landskapet som hovedsakelig vurderes, og størrelse er da et sentralt kriterium.

Når saker skal vurderes i verneområdene skal det tas høyde for likebehandlingsprinsippet. Dette prinsippet innebærer kort fortalt, at like saker skal behandles likt. Man må altså ta høyde for at lignende søknader kan komme i fremtiden. Byggesaker knyttet til de private hyttene har dermed betydelig presedensvirkning. Selv om et tiltak isolert sett ikke har stor påvirkning på verneverdiene, vil den samlede belastningen av flere byggetiltak på sikt, kunne forringe verneformålet.

Det totale bebygde arealet (BYA) for hytta overskrider med god margin allerede kommunens høyest tillate BYA for hytter. Avtrykket er også høyere enn det som har vært spilt inn av hytteeiere i forbindelse med høringsrunder for verneplanen. Den andre delen av hytta har hverken utbygg eller veranda. Søker argumenterer for bedre privatliv og mindre slitasje på vegetasjon med plattning. Vi kan ikke se at platt ved inngangspartiene vil gi økt privatliv. Dessuten har hytteeier skjernet veranda på vestsida av hytta. Når det kommer til slitasje på vegetasjon, er platten tenkt etablert på allerede opparbeidet grunn. Vi kan ikke se at denne platten vil spare vegetasjonen her i noen nevneverdig grad.

Med bakgrunn i at allerede bebygd areal overskrider alle praksiser, og de betydelige presedensvirkningene en tillatelse ville kunne gi, vurderer vi at en tillatelse til omsøkt platt ikke kan innvilges. Dersom man etablerer en praksis som tillater store bebygde areal, vil dette direkte true formålet med vernet av nasjonalparken. I vurderingen har vi lagt vekt på føre-var-prinsippet naturmangfoldlovens (nml.) § 9, og hensynet til samlet belastning jamfør nml. § 10. §§ 11 – 12 er ikke relevante for denne saken.

Kunnskapsgrunnlaget i denne saken er hentet fra Nordlandsatlas naturmangfoldskart og eiendomskart, Riksantikvarens lukkede karttjeneste for kulturminner og verneplan for Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark. Vi anser som kunnskapsgrunnlaget som godt nok til å kunne fatte vedtak i denne saken, jamfør nml. § 8.

Konklusjon

Morten Stolpen gis avslag på sin søknad om tillatelse til å bygge platt ved sin hytte ved Kvitbergvatnet i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Avslaget gis med hjemmel i verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark § 3, første ledd.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	17/2026	03.06.2026

Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om bruk av elektrisk påhengsmotor på båt - Store Gåsvatn - Torbjørn Bjelland

Forslag til vedtak

Torbjørn Bjellands søknad om dispensasjon til bruk av elmotor på båt på Store Gåsvatn i Gåsvatnan landskapsvernområde avslås. Avslaget gis med hjemmel i verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde § 8 første ledd.

Bakgrunn

Torbjørn Bjelland søkte 17.04.2026 om bruk av en liten elektrisk motor på Store Gåsvatn i forbindelse med jakt. Bakgrunnen er at han har en jakthund som har diagnostisert artrose. Dette medfører redusert bevegelighet og smerter ved lengre belastning, og hunden har en dokumentert kapasitet på 2-3 timer gange per dag. Ifølge søkeren vil det ikke være mulig å benytte hunden til jakt på en forsvarlig måte innenfor dyrevelferdsmessige rammer uten transport over vannet. Han mener bruk av båt vil redusere den fysiske belastningen, gjøre det mulig å nå jaktområder uten unødig slitasje på hunden og bidra til forsvarlig bruk av hund i tråd med god dyrevelferd.

Det planlegges kun transport fra ett punkt til et annet (se figur 1), det vil være svært begrenset omfang og kun i forbindelse med jakt i september/oktober. Det søkes om en 3-årig dispensasjon. Det skal brukes en liten, stillestående elektrisk motor med lav effekt.

Søkeren mener at tiltaket ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, og at fordelene knyttet til dyrevelferd i dette tilfelle er klart større enn den svært begrensede

belastningen tiltaket medfører. Søker viser til at det også kan legges frem veterinærattest.

Figur 1: Strekingen der det ønskes brukt båt med elmotor.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter Gåsvatnan landskapsvernområde, og skal behandle søknader om motorisert ferdsel i dette verneområdet.

Gåsvatnan landskapsvernområde ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989, og ny verneforskrift ble vedtatt 16.10.2020.

Formålet med forskriften er å ta vare på et natur- og kulturlandskap av økologisk og opplevelsesmessig verdi, som Jarbudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen og Fisktjønna naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Motorferdsel til lands og til vanns er i utgangspunktet forbudt innen Gåsvatnan landskapsvernområde. Verneforskriften åpner ikke for bruk av elmotor på båt og søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen.

Den generelle dispensasjonsbestemmelser fra verneforskriften henviser til at det kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 når vilkårene i bestemmelsen er oppfylt. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak etter naturmangfoldlovens § 48, dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. naturmangfoldloven § 7.

Vurdering

Elektrisk påhengsmotor er sidestilt med vanlig påhengsmotor, og bruk av elmotor på båt regnes derfor som motorferdsel. Etter verneforskriften § 8 første ledd er motorferdsel til vanns forbudt i Gåsvatnan landskapsvernområde, herunder på Store Gåsvatn. Verneforskriften åpner ikke for motorferdsel til vanns. Verneområdet har per i dag ingen forvaltningsplan.

Bruk av båt med elmotor er ikke omfattet av verneforskriftens unntaksbestemmelser eller spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, og må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48. Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. Det at vilkårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Dersom dispensasjon gis for gjentatte aktiviteter, bør en endring av forskriften vurderes.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12

Det er ikke registrert nyere forekomster av prioriterte, truede eller nær truede arter i området for planlagt trasé, som vurderes å bli nevneverdig negativt påvirket av den omsøkte motorferdselen. Det er heller ikke registrert naturtyper eller viktige funksjonsområder som i noen vesentlig grad står i fare for å bli negativt påvirket.

Kunnskapsgrunnlaget i denne vurderingen er hentet fra karttjenestene Nordlandsatlas naturvernkart, Artsdatabankens sensitive artsdata, verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde og Miljødirektoratets veileder M106-2014. Kravet til vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfold i naturmangfoldloven § 8 vurderes som oppfylt, i den grad det er rimelig for sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

I henhold til forskriften for Gåsvatnan landskapsvernområdet skal den gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv, med liten grad av teknisk tilrettelegging. Bruk av båt med elmotor kan komme i konflikt med denne delen av formålet. Videre kan motorisert ferdsel med båt, selv ved bruk av elmotor, medføre forstyrrelser for dyrelivet i området.

Tilgjengelig kunnskapsgrunnlag tilsier at den omsøkte kjøringen isolert sett trolig ikke vil skade verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være tilstrekkelig

for å kunne fatte vedtak i denne saken, og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges derfor lite vekt.

Det å gi en dispensasjon til motorisert ferdsel for transport av hund, vil kunne gi uheldige presedensvirkninger. En slik praksis kan på sikt også føre til en uheldig økning av den samlede belastningen for området, jf. naturmangfoldloven § 10.

En dispensasjon til det omsøkte formålet vil kunne skape betydelig presedens. Dersom det åpnes for motorisert transport i forbindelse med transport av funksjonsnedsatt hund, kan det forventes tilsvarende søknader fra andre brukere av området. Siden Statskog SF er grunneier og selger jaktkort i området, kan omfanget av slike søknader potensielt bli stort. Videre ligger det mange private hytter rundt Store Gåsvatn.

Selv om det enkelte tiltak isolert sett trolig ikke vil ha nevneverdig negativ effekt på verneverdiene eller direkte stride mot vernevedtakets formål, vil den samlede konsekvensen av en slik praksis kunne bli uheldig. Verneforskriften åpner kun for transport av varig forflytningshemmede på snødekt mark til egen hytte, og praksis er svært restriktiv. Det legges til grunn at denne bestemmelsen er ment å gjelde mennesker, ikke dyr.

Ved vurdering av dispensasjon etter § 48 skal det også tas stilling til om tiltaket kan gjennomføres utenfor verneområdet. I dette tilfellet vurderes det at aktiviteten kan tilpasses, for eksempel ved å legge jakten til et annet område eller ved å unngå å ta med hunden dersom den ikke kan tilbakelegge nødvendige distanse. Dette vil kunne ivareta dyrevelferden uten bruk av motorisert ferdsel i verneområdet.

Videre er naturmangfoldloven § 48 en snever unntaksbestemmelse. Den er ment som sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bruk av elmotor i forbindelse med transport av funksjonsnedsatt hund vil kunne innebære en utvidelse av rammene som er trukket opp i vernevedtaket.

Med bakgrunn i det ovennevnte, og de presedensvirkningene en dispensasjon vil kunne gi, vurderes det at en dispensasjon til omsøkt motorferdsel ikke bør innvilges. Derfor er ikke naturmangfoldloven §§ 11-12 relevant i denne saken.

Konklusjon

Søknaden om bruk av elmotor på Store Gåsvatn i Gåsvatnan landskapsvernområde avslås.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Verneforskrift for Gåsvatnan landskapsvernområde
- Veileder M106-2014 «Rundskriv om forvaltnings av verneforskrifter»

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	18/2026	03.06.2026

Lahko nasjonalpark - Gildeskål 93/1 - Sundvatnet 5 - Byggetiltak - 2026 - Oppføring av hytte - Glomfjord Jeger- og Fiskerforening

Forslag til vedtak

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening gis tillatelse til å rive den nåværende hytta og bygge ny hytte med samme størrelse og for samme bruk ved Sundvatnet. Det gis også dispensasjon til platt og overbygg over inngangsparti. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften for Låhko nasjonalpark § 3 punkt 1.3 e).

Det gis i tillegg dispensasjon til å flytte den nye hytta. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriften § 4.

Vilkår:

- Ny hytte skal være ferdigstilt innen 1. november 2029. Innen samme frist skal nåværende hytte være revet, og tiltakshaver skal ha fjernet alt bygnings- og rivningsavfall slik at området fremstår ryddet.
- Hytta skal oppføres i samsvar med innsendte tegninger (figur 1 og 2) og følgende vilkår:
 - Maksimalt bebygd areal (BYA) på hytte er 53 m².
 - Yttervegger skal ha farge tjærebrun, og tak skal tekkes med stålplater.
 - Takvinkel skal være mellom 22 og 32 grader.
 - Vinduer skal ha sprosseinndeling.
 - Det tillates etablert platting, med eventuell tilhørende trapp, på sørfasaden med maksimal størrelse på 2 x 5 meter.
 - Det tillates overbygg over inngangsparti på inntil 1 m².
 - Fundamentering skal utføres med betongpilarer.
- Hytta skal oppføres på lokasjon angitt i kart (figur 3), koordinater (UTM-33)
Øst: 466144.89 Nord: 7413264.04
- Hyttas bruksformål skal være det samme som for den nåværende hytta.
- Tiltakshaver skal sørge for at lagring og håndtering av utstyr, materialer og avfall skjer på en måte som ikke medfører eller fremstår som forsøpling i landskapet. Tiltakshaver har ansvar for at byggearbeidene ikke fører til forsøpling innenfor nasjonalparken.

- Alt bygg- og rivningsavfall skal fraktes ut av nasjonalparken innen seks måneder etter at byggearbeidene er avsluttet.
- Av hensyn til natur og friluftslivet tillates støyende bygge- og rivningsarbeid kun i perioden 15. juli til 1. mai, og innenfor tidsrommet kl. 07:00–23:00.
- Når tiltaket er gjennomført, det vil si etter oppføring av ny hytte, riving av eksisterende bygg og opprydding, skal tiltakshaver oversende fotodokumentasjon av både ny hytte og området der den tidligere hytta sto.
- Nødvendige tillatelser fra grunneier og kommune skal foreligge før bygging kan igangsettes.
- Tillatelsen skal medbringes og kunne fremvises ved kontroll under hele gjennomføringsperioden.

Øvrige Opplysninger:

Tillatelsen gjelder ikke for motorisert ferdsel i forbindelse med gjennomføring av byggearbeidet. Dette må søkes om separat.

Dette er ikke en byggetillatelse, kun en dispensasjon fra verneforskriften. Tiltaket kan også være søknadspliktig etter annet lovverk.

Bakgrunn

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening søkte 12.03.2026 om tillatelse til å rive nåværende hytte ved Sundvatnet (jf. bilde 1 og 2) i Láhko nasjonalpark, og å oppføre en ny hytte om lag 20 meter sør for dagens plassering (jf. figur 3).

Søknaden er begrunnet med at nåværende hytta i stor grad snør ned om vinteren (jf. bilde 3 og 4). Dette medfører begrenset bruk i vinterhalvåret, og vurderes også som en sikkerhetsutfordring, blant annet knyttet til fare for nedføykning og at brukere kan bli innesnødd. Videre påpekes det at en ny hytte vil kunne gi bedre brannsikkerhet gjennom mer hensiktsmessige løsninger for vedovn, gassovn og plassering av gassbeholder. Den nye hytta planlegges med en mer familievennlig utforming.

Bakgrunnen for at det søkes om riving og nybygg, fremfor flytting av nåværende hytte, er at hytta består av flere sammenbygde konstruksjoner. Dette gjør den vanskelig å flytte uten omfattende demontering og gjenoppbygging. I tillegg er det registrert råteskader i deler av gulv og fundamentering.

Det planlegges at den nye hytte fundamenteres på betongpilarer for å sikre stabil og varig fundamentering. Den vil ha et bebygd areal (BYA) på ca. 52,5 m² (8,2 x 6,4 meter) og en maksimal høyde på 3,65 meter (jf. figur 1 & 2). Til sammenligning har den nåværende hytta et bebygd areal (BYA) på ca. 53 m² (10,2 x 5,2 meter). Takvinkelen er planlagt til om lag 27 grader.

Det søkes også om etablering av platting på sørfasaden med samme størrelse som eksisterende, 2 x 5 meter (10 m²), samt et mindre overbygg over inngangspartiet i samme stil som dagens hytte. Den nye hytta planlegges oppført med materialbruk og utforming i tråd med lokal byggeskikk, herunder mørkt stålplatetak, yttervegger i fargen tjærebrun og vinduer med sprosser.

Den nye hytta vil ha samme bruksformål som den gamle, med tilnærmet samme størrelse og samme antall soveplasser.

Etter et møte i Glomfjord med Glomfjord Jeger- og Fiskerforening ble det gjort justeringer i planene. Fire av vinduene er redusert i størrelse fra 140 x 110 cm til 120 x 110 cm, og ett vindu

på østfasaden er fjernet. Endringene er gjort for at hytta i større grad skal tilpasses lokal byggeskikk.

Tiltakshaver opplyser at nåværende hytte ønskes benyttet til overnatting i byggeperioden. Etter at ny hytte er ferdigstilt, vil denne benyttes som oppholdssted i forbindelse med rivning av den gamle hytta.

Søknaden i sin helhet er lagt ved saksfremlegget.

Bilde 1: Nåværende hytte på sommeren.

Bilde 2: Nåværende hytte i terrenget før det ble skiftet tak.

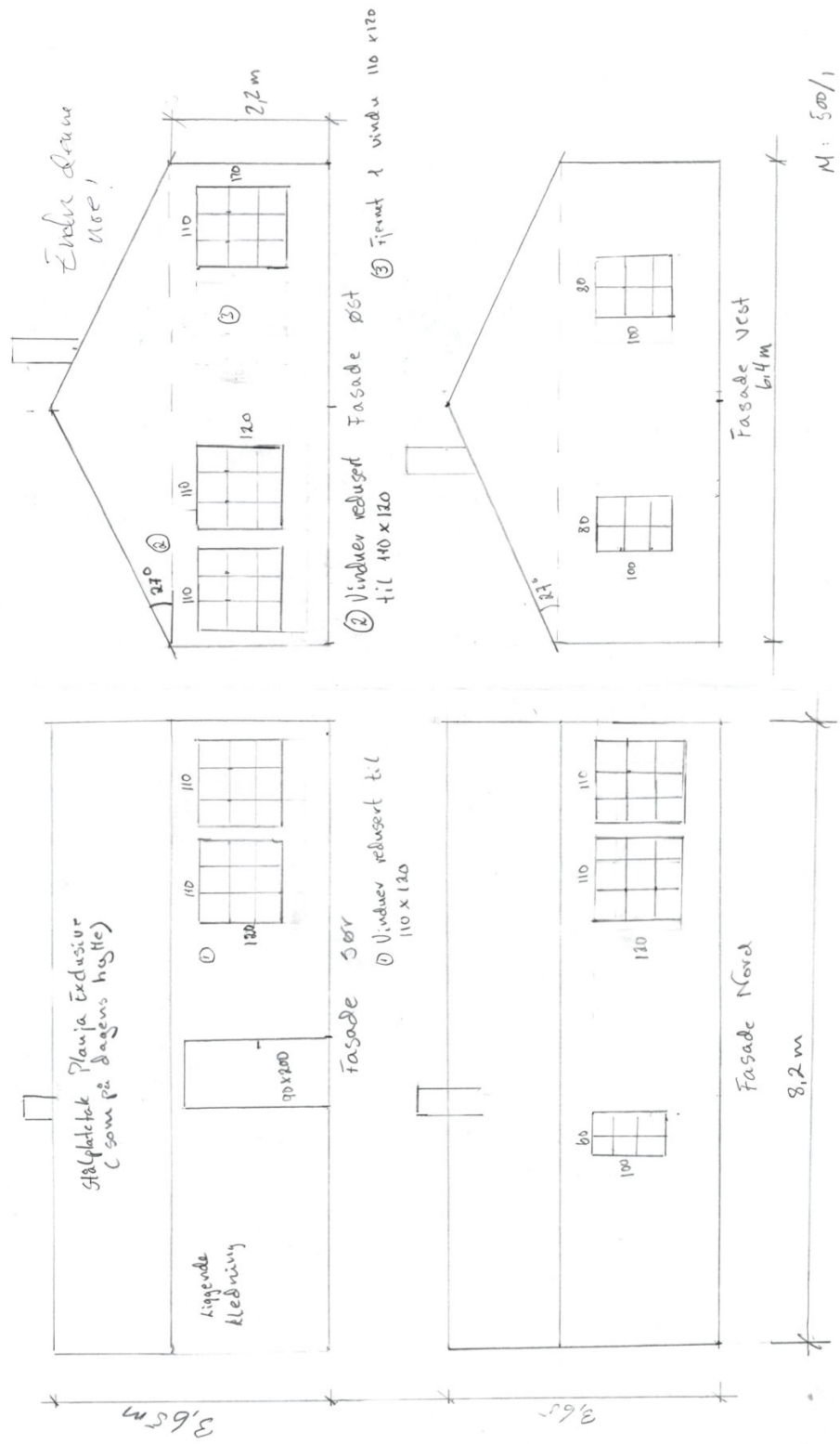

Bilde 3: Nåværende hytte på vinterstid 11.04.2022

Bilde 4: Nåværende hytte på vinterstid 2020

Vedlegg 2 b.
 Ny hytte Sundvann - Fasader Oppdatert fasadetegn. etter møte 23/4-26

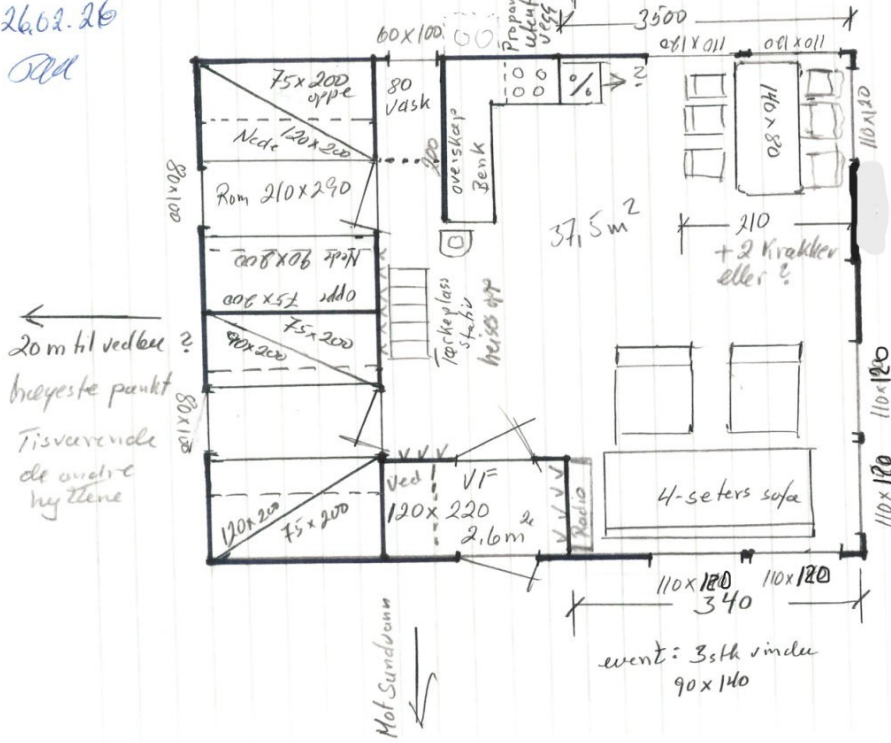

Blomfiord
 deif Kristiansen

Vedlegg 2a
Alt. 2
 26.02.26
 OAD

L = Innvendig 780 - " 830
 B = " 600 - " 640

Utvendig - 52,5 m²
 Innvendig - 46,8 m²

Byggesett ca. Kr. 800.000 ??
 + grunnarbeid
 Kr. 16.000,- pr m²
 + egeninnsats
 Transp. i tillegg

Gammel lytte rives for fri tak legges tilbake

Ny Hytte Sundvann
 Planløsning

Figur 2: Oppdatert planløsning.

Figur 3: Oversikt over beliggenhet på den nåværende hytte og plassen for den nye hytte.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter Láhko nasjonalpark, og skal behandle søknader om tiltak innen dette verneområdet.

Láhko nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 14.12.2012.

Formålet med Láhko nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep.

- *Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:
geologiske landskapsformasjoner herunder det største sammenhengende areal av alpin karst i Norge med tilhørende grotter*
- *variasjonsbredden av naturtyper, med viktige lokaliteter av kalksjøer, herunder kransalgesjøer med et nasjonalt kjerneområde for kransalger – arter og genetisk mangfold, inkludert et svært rikt planteliv med en rekke truede og nær truede arter, herunder viktige utpostlokaliteter av de truede fjellplantene grønlandsstarr og nordlig tinderublom, samt de truede kransalgeartene kanadaglattkrans og gråkrans*

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmangfold eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet, jf. § 3 første ledd.

Landskapet er i § 3 punkt 1.1 vernet mot inngrep av enhver art. Punkt 1.3 e) åpner opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «Riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.» Nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

Verneforskriften § 3 punkt 1.3 e) omfatter ikke flytting og ny plassering av hytte. Dette må derfor behandles etter verneforskriftens generelle dispensasjonsbestemmelse § 4, jf. naturmangfoldloven § 48.

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 jf. naturmangfoldloven.

Vurdering

Láhko nasjonalpark ble vernet for å ta vare på et stort naturområde med et særegent naturmangfold, med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster uten tyngre naturinngrep. Bevaring av urørtheten i Láhko nasjonalpark er vektlagt både i kongelig resolusjon og i utkast til forvaltningsplan.

I verneforskriften § 3 punkt 1.3 e) fremgår det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til riving av gamle bygninger og oppføring av nye bygninger med samme størrelse og for samme bruk.

Den nye hytta planlegges plassert på en annen lokasjon. Verneforskriften åpner ikke for muligheten til å flytte hytter. For at forvaltningsmyndigheten skal kunne gjøre unntak fra verneforskriften og gi dispensasjon til det omsøkte tiltaket, må tiltaket ikke være i strid med verneformålet og ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt for at dispensasjon kan gis. Det at begge vilkår er oppfylt, betyr ikke nødvendigvis at en dispensasjon skal innvilges. Tiltak som faller inn under naturmangfoldloven § 48, skal vurderes strengt.

Den nåværende Sundvannshytta ble oppført i 1967. Hytta var prefabrikkert og ble fraktet inn i deler og montert ved hjelp av helikopter. På slutten av 1990-tallet ble hytta utvidet og betydelig oppgradert (kilde: Å & B Flaas). Hytta eies av Glomfjord Jeger- og Fiskerforening og benyttes i hovedsak av foreningens medlemmer i forbindelse med fjellturer.

Hytta kan leies hele året, med ulik pris for medlemmer og ikke-medlemmer, noe som er vanlig praksis for foreningshytter. Bruken av den nye hytta vil videreføres og være knyttet til samme typer turer i fjellet som i dag. Det legges til grunn at bruksformål, størrelse og antall sengeplasser i hovedsak videreføres. Tiltaket framstår dermed som en fornyelse av eksisterende tiltak, uten økning i omfang.

Den nye hytta vil ha tilnærmet samme størrelse som den nåværende, inkludert platting, og vil bli oppført i tråd med lokal byggeskikk, blant annet med sprossevinduer, mørke farger og takvinkel mellom 22 og 32 grader.

Hytta ønskes plassert om lag 20 meter sør for den nåværende, noe tettere på uthus og naust. Den nye plasseringen vil gjøre hytta mer tilgjengelig i perioder med større snødybde, hvor det tidligere har vært utfordrende å benytte den gamle hytta. Dette vil redusere risikoen for nedføykning av hytta, noe som øker sikkerheten for brukerne, og kan ha betydning i nødssituasjoner, hvor hytta kan gi ly. Plassering kan gi noe økt bruk, herunder noe økt transportbehov. Samtidig går både merket vinterløype og etablert snøskutertrasé i området og forbi hytta, og eventuell ferdsel vil i all hovedsak følge disse traseene. Det vurderes derfor at tiltaket ikke vil medføre vesentlig økt ferdsel, slitasje eller forstyrrelse av dyrelivet.

Plasseringen av den nye hytta vurderes ikke å ha avgjørende betydning for landskapsopplevelsen, forutsatt at alle spor etter den nåværende hytta fjernes. Antall bygninger i verneområdet vil ikke øke, og nedbygd areal vil være tilnærmet uendret. Potensielt kan flytting av en hytte påvirke opplevelsen av landskapet, dersom plasseringen stikker seg ut i terrenget, for eksempel på en høyde. Vi vurderer at dette ikke er tilfellet i denne saken, ettersom den nye hytta ligger på samme høyde som den opprinnelige. Dette tilsier at tiltaket ikke vil endre landskapsbildet i nevneverdig grad.

Bygging og riving av hytter må gjennomføres i tråd med verneforskriften § 3 punkt 7.1, som slår fast at forurensning og forsøpling er forbudt. Bygge- og rivningsarbeid som skaper støy kan kun gjennomføres i tidsavgrensede perioder, av hensyn til fuglenes hekkeperiode og friluftslivsinteresser. Eventuelle negative virkninger knyttet til bygging og riving vurderes som midlertidige og begrenset til anleggsperioden.

Saltfjellet reinbeitedistrikt driver reindrift i området. Vi oppfordrer til å vise hensyn til både tamrein, og dyrelivet ellers.

Vurdering etter Naturmangfoldloven §§ 8-12

Den nåværende hytta ble oppført i 1967 og har senere blitt utvidet, og området har over tid vært i aktiv bruk. Samtidig er det registrert forekomster av prioriterte, truede og nær truede arter i området rundt Sundvannshytta (innen ca. 150 meter), herunder lappspurv (EN), havelle (NT), rødstilk (NT) og blåstrupe (ansvarsart). Dette kan tyde på at hyttas tilstedeværelse og den langsiktige bruken ikke har hatt vesentlig negativ påvirkning på de registrerte artene.

Området er kartlagt som alpint karstlandskap. Det er ikke registrert naturtyper på land i tilknytning til verken nåværende eller planlagt plassering av hytta. Tiltaket vurderes derfor ikke å medføre vesentlig negativ påvirkning på sårbare naturtyper.

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra tilgjengelige databaser og karttjenester, herunder Nordlandsatlas (naturvern- og reindriftskart), Artsdatabanken (inkludert sensitive artsdata) og Riksantikvarens kulturminnedatabase. I tillegg foreligger kartlegginger fra NIBIO (NiN-basiskartlegging, 2022) og Ecofact (rapport 343, 2013). Kravet i naturmangfoldloven § 8 om kunnskapsgrunnlag vurderes som oppfylt, sett i lys av sakens karakter og risiko.

Etter forvaltningsmyndighetens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og effektene av tiltaket. Med hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9, er det satt begrensninger gjennom vilkårene i denne tillatelsen.

Den samlede belastningen på økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10, vurderes som begrenset. Tiltaket innebærer i all hovedsak videreføring av eksisterende bruk, uten økning i antall bygg eller vesentlig økt ferdsel. I vurderingen er det lagt vekt på at området allerede har etablert ferdsel gjennom blant annet merkede vinterløyper og snøskutertrasé, og at hytta over tid har vært i aktiv bruk. Med bakgrunn i dette vurderes tiltaket å ikke å medføre en vesentlig økning i den samlede belastningen på verneverdiene.

Tiltakshaver skal dekke kostnader ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket kan medføre, dersom dette ikke er urimelig sett i lys av tiltakets og skadens karakter, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltaket, slik det er planlagt og med fastsatte vilkår, vurderes å være basert på den mest miljøforsvarlige teknikken, jf. naturmangfoldloven § 12.

Det må vurderes om tillatelsen kan skape presedens. I dette tilfellet vurderes det at tiltaket potensielt kan skape presedens. Det anses imidlertid som lite sannsynlig at det vil oppstå tilsvarende saker i framtiden, ettersom det er begrenset med hytter som snør ned om vinteren, og hvor en begrenset flytting på om lag 20 meter vil være relevant. Presedensvirkningen vurderes derfor som akseptabel.

Vurdering etter Naturmangfoldloven § 48 – ny plassering av hytte

Flytting eller ny plassering av hytta omfattes ikke av verneforskriften § 3 punkt 1.3 e). Dette må derfor vurderes etter verneforskriften for Láhko nasjonalpark § 4, som åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak for forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Landskap er et av hovedformålene for vernet av Láhko nasjonalpark, og landskapsvern er en sentral del av verneformen. Ved vurdering av ny plassering av hytta må det derfor legges vekt på hvordan plasseringen virker inn på landskapet, både visuelt og fysisk. Det må også vurderes hvordan hyttas plassering og bruk kan påvirke øvrige verneverdier, med særlig vekt på plantelivet.

Den nye hytta planlegges plassert om lag 20 meter fra nåværende hytte og nærmere eksisterende bygningsmiljø. Riving og nybygg vil medføre midlertidige forstyrrelser. Den endelige plasseringen vurderes imidlertid ikke å påvirke landskapet eller naturverdiene negativt i nevneverdig grad, basert på vurderingen etter naturmangfoldloven §§ 8–12.

På bakgrunn av vurderingene etter naturmangfoldloven § 48 konkluderer forvaltningsmyndigheten med at tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene i naturmangfoldloven § 48 anses dermed oppfylt.

Konklusjon

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening gis tillatelse til bygging av ny hytte og riving av den gamle ved Sundvatnet i Láhko Nasjonalpark. Det gis videre dispensasjon til at den nye hytta bygges på lokasjon angitt i søknad. Det gis også dispensasjon til platt og overbygg over inngangsparti. Tillatelsen gis med vilkår.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Forskrift om vern av Láhko nasjonalpark, Gildeskål, Meløy og Beiarn kommuner, Nordland

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening

Vår dato:
12.03.2026

Deres dato:

Vår ref
3/2026/Ny hytte Sundvann

Deres ref:

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre
v/Forvalter Lahko Nasjonalpark
Saltfjellveien 2035
8255 RØKLAND

Kopi:

Sendt som e-post: sfnopost@statsforvalteren.no

SØKNAD TILLATELSE TIL Å FLYTTE/BYGGE NY HYTTE VED SUNDVATN I GILDESKÅL KOMMUNE

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening (GJFF) fester i dag en festetomt ved Sundvatn, gnr. 93 bn.r.1 festnr. 23 hos Statskog.

På denne festetomta har GJFF i dag oppført 3 bygninger:

1. Sundvannshytta, ca. 54 m²
2. Uthus ca. 16 m²
3. Naust ca. 20 m²

Sundvannshytta er i dag plassert slik at den omtrent hver vinter snør ned, se vedlegg 1.

Dette medfører at hytta er lite i bruk vinterstid, da det medfører mye måking å få frem vinduer og dør, samtidig som det jo kan medføre sikkerhetsrisiko ved at det ved dårlig vær/mye fokk at leietakere kan snø inne.

Årsmøtet i Glomfjord JFF har derfor besluttet å undersøke muligheten for å få flyttet hytta ca. 30-40 meter mot sørvest, der det hvert år er vesentlig mindre snø.

Vi har sendt søknad til grunneier Statskog for å høre hvordan de stiller seg til en slik eventuell flytting av hytta, der har vi 11.3 mottatt positivt svar på dette, se vedlegg 3.

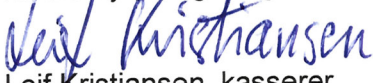
Dermed fortsetter vi prosessen med å søke dere i MNNPS om tillatelse til en slik flytting av hytta. Det som er tenkt gjennomført er at vi bygger en ny hytte på ny lokasjon, og når denne er ferdigstilt rives den gamle hytta, og området der tilbakeføres så godt som mulig til naturlig tilstand. Vedlegg 2 viser plansnitt og fasader for planlagt ny hytte v/Sundvatn. Denne hytta vil ha samme grunnareal som den gamle Sundvannshytta.

Et slikt tiltak vil sikre en høyere bruksfrekvens av Sundvannshytta vinterstid, og samtidig gi et mere sikkert tilbud vinterstid til våre medlemmer.

Får vi tillatelse til dette tiltaket fra dere i MNNPS vil vi til slutt søke Gildeskål kommune om endelig tillatelse til dette tiltaket.

Vi håper på et positivt utfall fra MNNPS.

Med hilsen
for Glomfjord Jeger- og Fiskerforening

Leif Kristiansen, kasserer

Vedlegg 1: Bilde av Sundvannshytta vinteren 2022

Vedlegg 2: Plansnitt og fasader planlagt ny hytt Sundvatn (Saltdalshytta).

Vedlegg 3: Tilbakemelding fra Statskog mht søknad om å få flyttet Sundvannshytta, datert 11.3.26

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	19/2026	03.06.2026

Forslag til vedtak - MIDNOR - Sjunkhatten nasjonalpark – Klage på avslag om motorferdsel - Johanne Vassvik.

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar klagen til følge. Johanne Vassvik får tillatelse til bruk av skuter på snødekt mark i Sjunkhatten nasjonalpark for å kunne transportere varer og utstyr til fritidsbolig i Vassvika. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften for Sjunkhatten nasjonalpark § 3 pkt 6.3 bokstav f.)

Tillatelsen er gitt med vilkår:

Vilkår for tillatelsen:

- All kjøring utenom angitte formål og løype på kart er forbudt.
- Tillatelsen gjelder når det er tilstrekkelig snø til at kjøring kan foregå uten å skade vegetasjonen, i tidsrommet 07.00-23.00 fra 1.januar til 1.mai i årene 2026-2029.
- Tillatelsen gjelder for én snøskuter og inntil seks (6) turer per sesong for transport av varer og utstyr til egen hytte. Tur-retur regnes som én tur.
- Langfredag og 1. påskedag er snøskuterfrie dager.
- Hvis det er rein i nærheten av kjøretraséen skal farta reduseres til reinen har trukket unna. Den skal ikke forstyrres unødige.
- Tillatelsen, kart med inntegnet trasé og utfylt kjørebok skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll. Det skal benyttes penn ved utfylling av kjørebok.
- Slede skal alltid være tilkoblet snøskuteren under kjøring.
- Kjørebok skal føres før hver tur. Etter endt periode kan utfylt kjørebok enten sendes til Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Saltfjellveien 2035, 8255 Røkland, eller per e-post til sfnopost@statsforvalteren.no. Husk å merk e-posten med referanse som er oppgitt i tillatelsen. Ny søknad vil ikke bli behandlet før kjørebok er innsendt.

Bakgrunn

Johanne Vassvik søker i epost av 02.02.2026 om tillatelse til bruk av skuter i Sjunkehatten nasjonalpark.

Sakset fra søknad:

Jeg søker med dette om dispensasjon til bruk av snøscooter i forbindelse med ferdsel til og fra Vassvika.

Jeg har bodd i Vassvika i totalt 22 år og har hatt fast bostedsadresse der tidligere. Eiendommen er fortsatt i familiens eie, og benyttes i dag som fritidsbolig av meg. Min bestefar bor fortsatt fast i Vassvika, men han har blitt betydelig mer skrøpelig med årene og har tidvis behov for tilsyn og praktisk hjelp. Spesielt da han driver med sau enda. Vassvika har ikke veiforbindelse, og adkomst skjer normalt med båt. I perioder med dårlig vær, is, eller andre forhold hvor båt ikke er forsvarlig eller mulig å bruke, oppstår det utfordringer med å komme seg frem. I slike situasjoner ønsker jeg mulighet til å benytte snøscooter som et alternativ for nødvendig ferdsel, både for å kunne besøke eiendommen og for å bistå min bestefar ved behov.

Bruken vil være begrenset til nødvendige turer, på vinterføre, og jeg vil vise stor aktsomhet og hensyn til natur, dyreliv og gjeldende regelverk i nasjonalparken. Kjøringen vil ikke ha preg av rekreasjonskjøring, men være begrunnet i tilkomst og omsorgshensyn.

Jeg er kjent med at det er gitt dispensasjoner i lignende saker i nærområdet, og håper derfor at min søknad kan vurderes på bakgrunn av lang tilknytning til stedet, manglende veiforbindelse og familiære omsorgsbehov.

Søknaden ble behandlet av nasjonalparkforvalter på delegert myndighet den 26.02.2026. Søker fikk avslag på søknaden, da søknaden var begrunnet utfra behovet for persontransport.

Johanne Vassvik klager i epost av 18.03.2026 på avslaget.

Klagens innhold

Sakset fra klagen:

Jeg viser til vedtak datert 26.02.2026 om avslag på søknad om bruk av snøskuter til transport til fritidsbolig i Vassvika.

Jeg ønsker med dette å be om en ny vurdering av saken, da søknaden i vedtaket er tolket som persontransport. Dette er ikke hovedformålet med kjøringen.

Formål med kjøringen (nyttekjøring med slede):

Formålet er nødvendig transport av varer, utstyr og forsyninger til og fra eiendommen i Vassvika, samt i forbindelse med tilsyn og bistand til min bestefar (over 80 år), som fortsatt driver med sauedrift i området.

*Transporten vil alltid skje med **slede tilkoblet snøskuter**, og vil omfatte:*

- Frakt av mat og nødvendige forsyninger til min bestefar*
- Transport av utstyr knyttet til sauehold og tilsyn*
- Ved, gass og annet nødvendig utstyr til eiendommen*
- Eventuelt avfall/returtransport ut fra området*

Behov og begrunnelse:

Eiendommen ligger uten veiforbindelse, og adkomst skjer normalt med båt. I vinterperioder, eller ved dårlig vær/isforhold, er dette ikke forsvarlig eller mulig. Snøskuter med slede er da eneste realistiske måte å gjennomføre nødvendig transport på.

Min bestefar har på grunn av alder et økende behov for hjelp og tilsyn. Transporten er derfor

også viktig av hensyn til helse, sikkerhet og dyrevelferd i forbindelse med saueholdet.

Omfang:

Kjøringen vil begrenses til et nødvendig minimum og kun foregå ved behov. Det legges opp til få turer i løpet av vintersesongen, og all ferdsel vil skje hensynsfullt og i tråd med regelverket i nasjonalparken.

Presisering:

Det søkes ikke om persontransport som formål. Eventuell medpassasjer vil kun være i direkte tilknytning til transport av varer/utstyr, og ikke medføre ekstra kjøring.

Avslutning:

Jeg ber om at saken vurderes på nytt med bakgrunn i at dette gjelder nødvendig nyttekjøring med slede, og ikke persontransport. Jeg stiller gjerne med ytterligere dokumentasjon dersom det er ønskelig.

Det er vedlagt kart hvor foreslått kjøretrase er inntegnet.

Traseen er valgt med hensyn til natur, terreng og for å unngå sårbare områder. Kjøringen vil i hovedsak foregå i åpent og egnet terreng der belastningen på naturen er minst mulig.

Grunnlaget for avgjørelsen

Forvaltningsloven § 28 åpner for at enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse. Johanne Vassvik er part i saken og klagen er levert innenfor fristen på 3 uker jf. Forvaltningsloven § 29.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er første klageinstans, og kan oppheve eller omgjøre sitt vedtak. Dersom vedtaket blir opprettholdt blir klagen sendt til Miljødirektoratet for videre behandling. Miljødirektoratet er endelig klageinstans

Vurdering

Etter bestemmelsen i verneforskriftens § 3 punkt 6.1 er motorferdsel forbudt i Sjunkehatten nasjonalpark. Verneforskriften inneholder spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelser til bruk av motorkjøretøy til ulike formål som blant annet frakt av varer og utstyr til fritidsbolig.

I søknaden av 02.02.2026 ble det beskrevet behov for tilsyn med egen fritidsbolig, samt hjelp/tilsyn med nær slekt. Søknaden ble tolket av oss som en søknad om persontransport da ingen annen hensikt var beskrevet. Verneforskriften for Sjunkehatten nasjonalpark har ikke hjemmel for å tillate persontransport.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark står det at; «*Det gis kun dispensasjon i forbindelse med nytte-transport og slede skal alltid være tilkoblet. Det gis ikke tillatelse til persontransport, men person kan sitte på så lenge dette ikke medfører ekstra behov for kjøring ved frakt av bagasje, utstyr, materialer eller ved.*»

I søknad av 02.02.2026 står det at det søkes om kjøring til og fra Vassvika, men det var ikke nærmere angitt hvor i fra denne kjøringen skulle foregå. Det var derfor ikke mulig for oss å vurdere selve traseen som det søktes om tillatelse til kjøring etter.

All motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i Sjunkehatten nasjonalpark da dette kan medføre forstyrrelser av dyrelivet, og for andre brukere av nasjonalparken. Verneforskriften for Sjunkehatten nasjonalpark åpner for at det etter søknad kan gis tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer og utstyr til hytter.

Johanne Vassvik kommer med utfyllende opplysninger i sin klage og presiserer i klagen at det ikke er snakk om persontransport, men transport av varer og utstyr til eiendommen i Vassvika. Det er i klagen også vedlagt et kart som viser ønsket kjøretrasè.

Behovet for motorisert transport av varer og utstyr til sin eiendom i Vassvika anses legitimt. Vedtatt forvaltningsplan for Sjunkhatten spesifiserer at det kan gis inntil seks (6) turer årlig for nødvendig transport av varer og utstyr. Slik tillatelse kan gis for inntil fem (5) år av gangen. Forvaltningspraksis er å gi tillatelser for fire (4) år av gangen.

I forvaltningsplanen for Sjunkhatten nasjonalpark er traseer for bruk av snøskuter beskrevet og disse rutene legges også til grunn i tillatelsen som gis til frakt av varer og utstyr til fritidsbolig. Vi ser ingen gode argumenter for at nødvendig kjøring til fritidsbolig skal ha andre rettigheter enn fastboende.

Økt motorisert ferdsel i verneområdet vil kunne føre til en forringelse av verneverdiene, ettersom formålet med vernet er at allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I klagen begrunner Johanne Vassvik, i tillegg til behov for kjøring til fritidsbolig, om behov for å kunne kjøre nødvendig utstyr til nær slekt som er fastboende og næringsdrivende i Vassvika. I verneforskrift for Sjunkhatten nasjonalpark, og i forvaltningsplanen, har fastboende i Vassvika direkte hjemmel for nødvendig frakt av varer og utstyr til Vassvika etter trase bestemt av forvaltningsmyndigheten:

I nasjonalparken er det unntak for bruk av beltekjøretøy på vinterføre for nødvendig transport av skoleelever, varer og utstyr mellom Vassvika-Røsvik-Øvre Valnesfjord for de fastboende i Vassvika, jf. pkt. 6.2 c. Kjøringen skal skje etter trasè fastlagt av forvaltningsmyndigheten.

Vår vurdering er at lovgivers hensikt med dette er å gjøre det mulig for fastboende å fortsatt kunne være fastboende, også etter vernet. Av hensyn til verneverdiene vil det ikke ha betydning om frakt av varer og utstyr utføres av den fastboende selv, eller en som kjører på vegne av den fastboende. Både brukere av fritidseiendommer og reindrifta har anledning til å benytte leiekjører og det er etter vår vurdering rimelig at dette også skal kunne gjøres av fastboende. I praksis betyr dette at Johanne Vassvik vil kunne kjøre varer og utstyr på vegne av den fastboende i Vassvika så lenge det foreligger en avtale mellom partene om dette.

Siden fastboendes mulighet til motorferdsel er direkte hjemlet i verneforskriften så har ikke forvaltningsmyndigheten mulighet til å sette vilkår. Det er derimot nedfelt i Forvaltningsplanen for Sjunkhatten hvilke traseer som er tillatt å bruke når denne hjemmel gjøres gjeldende.

Konklusjon

Det har gjennom klagen fremkommet nye momenter i saken, og på bakgrunn av dette tar Midtre Nordland nasjonalparkstyre klagen til følge, og fatter følgende vedtak:

Johanne Vassvik får tillatelse til bruk av skuter på snødekt mark i Sjunkhatten nasjonalpark for å kunne transportere varer og utstyr til fritidsbolig i Vassvika. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften for Sjunkhatten nasjonalpark § 3 pkt 6.3 bokstav f.) Tillatelsen gis med vilkår.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Johanne Vassvik

Saksbehandler Benny Sætermo

Vår ref. 2026/1139

Deres ref.

Dato 26.02.2026

Sjunkhatten nasjonalpark - avslag på søknad om motorferdsel i utmark - Johanne Vassvik

Vedtak

Johanne Vassvik sin søknad om bruk av snøskuter til persontransport til fritidsbolig, i Vassvika avslås. Avslaget er gitt med hjemmel i verneforskriften for Sjunkhatten nasjonalpark § 3 pkt. 6.1.

Bakgrunn

Johanne Vassvik søker den 02.02.2026 om bruk av snøskuter til sin fritidsbolig i Vassvika i Sjunkhatten nasjonalpark. Begrunnelsen for behovet av motorisert ferdsel er for å kunne besøke fritidsbolig, samt gjennomføre tilsyn og bidra med hjelp til nær slekt. Søker opplyser ikke hvor det er tenkt kjørt fra.

Sakset fra søknad:

Jeg søker med dette om dispensasjon til bruk av snøscooter i forbindelse med ferdsel til og fra Vassvika.

Jeg har bodd i Vassvika i totalt 22 år og har hatt fast bostedsadresse der tidligere.

Eiendommen er fortsatt i familiens eie, og benyttes i dag som fritidsbolig av meg. Min bestefar bor fortsatt fast i Vassvika, men han har blitt betydelig mer skrøpelig med årene og har tidvis behov for tilsyn og praktisk hjelp. Spesielt da han driver med sau enda.

Vassvika har ikke veiforbindelse, og adkomst skjer normalt med båt. I perioder med dårlig vær, is, eller andre forhold hvor båt ikke er forsvarlig eller mulig å bruke, oppstår det utfordringer med å komme seg frem. I slike situasjoner ønsker jeg mulighet til å benytte snøscooter som et alternativ for nødvendig ferdsel, både for å kunne besøke eiendommen og for å bistå min bestefar ved behov.

Bruken vil være begrenset til nødvendige turer, på vinterføre, og jeg vil vise stor aktsomhet og hensyn til natur, dyreliv og gjeldende regelverk i nasjonalparken. Kjøringen vil ikke ha preg av rekreasjonskjøring, men være begrunnet i tilkomst og omsorgshensyn.

Jeg er kjent med at det er gitt dispensasjoner i lignende saker i nærområdet, og håper derfor at min søknad kan vurderes på bakgrunn av lang tilknytning til stedet, manglende veiforbindelse og familiære omsorgsbehov.

Jeg stiller gjerne opp med ytterligere opplysninger eller dokumentasjon dersom det er ønskelig.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter Sjunkehatten nasjonalpark, og skal behandle søknader om motorisert ferdsel i dette verneområdet. Søknaden er behandlet av forvalter på delegasjon fra styret etter verneforskriftene for Sjunkehatten nasjonalpark.

Sjunkehatten nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 5. februar 2010, og endret ved forskrift 15. mars 2013.

Formålet med Sjunkehatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep.

Formålet med nasjonalparken omfatter:

- bevaring av et fjord- og høgfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- bevaring av et vakkert og svært variert landskap fra fjord til høgfjell,
- bevaring av leveområde for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann- og våtmarkssystemer, og annet biologisk område,
- bevaring av geologiske forekomster i et storslått isbreutformet landskap,
- bevaring av vakker og særpreget vassdragsnatur,
- bevaring og sikring av kulturminner,
- bevaring og sikring av grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk verdier.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i Sjunkehatten nasjonalpark. Forskriften har ingen hjemmel for motorisert ferdsel i forbindelse med tilsyn eller besøk av slekt. Forskriften har heller ingen hjemmel for motorisert ferdsel i forbindelse med persontransport til fritidsbolig.

Verneforskriftene åpner opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorisert transport av varer og utstyr til hyttene i området på vinterføre.

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak etter verneforskriftens § 4, dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 jf. naturmangfoldloven § 7.

Vurdering

Etter bestemmelsen i verneforskriftens § 3 punkt 6.1 er motorferdsel forbudt i Sjunkehatten nasjonalpark. Verneforskriften inneholder spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelser til bruk av motorkjøretøy til ulike formål som blant annet frakt av varer og utstyr til fritidsbolig.

I søknaden beskrives det behov for tilsyn med egen fritidsbolig, samt hjelp/tilsyn med nær slekt. Slik søknaden tolkes av oss søkes det om persontransport da ingen annen hensikt er beskrevet.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark står det at; «*Det gis kun dispensasjon i forbindelse med nyttetransport og slede skal alltid være tilkoblet. Det gis ikke tillatelse til persontransport, men person kan sitte på så lenge dette ikke medfører ekstra behov for kjøring ved frakt av bagasje, utstyr, materialer eller ved.*»

I søknaden står det at det søkes om kjøring til og fra Vassvika, men det er ikke nærmere angitt hvor i fra denne kjøringen skal foregå. Det er derfor ikke mulig for oss å vurdere selve traseen som det søkes om tillatelse til kjøring etter.

Verneforskriften § 4 åpner for at det kan gis dispensasjon fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Dispensasjonsbestemmelsen i § 4 henviser til naturmangfoldloven § 48, og i forarbeidene til denne fremgår det at dispensasjonsmuligheten ikke skal anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

All motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i Sjunkehatten nasjonalpark da dette kan medføre forstyrrelser på dyrelivet, tamrein og friluftslivet i området. Å åpne opp for skuterkjøring for persontransport til fritidsbolig, eller i anledning tilsyn/hjelp til slekt vil skape presedens i andre saker. Selv om en enkeltstående dispensasjon ikke nødvendigvis vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene negativt, må det alltid vurderes om en dispensasjon kan skape presedens. Ved å gi en dispensasjon til den omsøkte kjøringen, vil det kunne komme flere lignende søknader i framtiden. Dersom flere hytteeiere søker om motorisert ferdsel med bakgrunn i behov for persontransport, kan dette føre til økt motorisert ferdsel i verneområdet.

Økt motorisert ferdsel i verneområdet vil kunne føre til en forringelse av verneverdiene, ettersom formålet med vernet er at allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Vi vurderer at det å gi dispensasjon til motorisert ferdsel for persontransport, vil kunne gi uheldige presedensvirkninger. En slik praksis kan på sikt også føre til en uheldig økning av den samlede belastningen for området, jf. naturmangfoldloven § 10.

Det vurderes at vilkårene for å gi dispensasjon etter § 4 ikke er oppfylt.

Konklusjon

Johanne Vassvik sin søknad om bruk av snøskuter til persontransport til fritidsbolig og tilsyn/hjelp til slekt i Vassvika avslås.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Sjunghatten nasjonalpark. Naturmangfoldloven. Forvaltningsplan for Sjunghatten nasjonalpark. Klima og Miljødepartementets veileder «Naturmangfoldloven kapittel II». Miljødirektoratets veileder M106-2014: «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter».

Med hilsen

Benny Sætermo
nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Sørfold kommune	Strandveien 2	8226	Straumen
Duokta reinbeitedistrikt v/ Mats Pavall	Holtanveien 620	8219	FAUSKE

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	20/2026	03.06.2026

Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark - Saltfjellet LVO - Gåsvatnan LVO - 2026 - vitenskapelig prøvetaking - Universitetet i Göteborg

Forslag til vedtak

Göteborgs Universitet gis dispensasjon fra verneforskriftene for verneområdene Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde, og Gåsvatnan landskapsvernområde – for å gjennomføre dendrokronologisk prøvetaking av furutrær.

Dispensasjonene gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Prøvene skal tas slik at trærne ikke påføres varig skade og på en slik måte at inngrepene ikke er synlige for folk som ferdes i området.
- Det skal ikke tas prøver i trær hvor det påtreffes bebodd reir/reirhull.
- Alt boreutstyr skal rengjøres og desinfiseres i 99 % etanol før hver prøvetaking for å hindre kontaminasjon og overføring av patogener.
- Det kan tas prøver fra <40 levende furu.
- Det kan tas prøver fra <400 død furu. Tallet inkluderer stubber, liggende stammer, og bakkeliggende vedrester.
- Det kan tas < 3 prøver per tre hvorav henholdsvis to kjerner med diameter 10 mm og én kjerne med diameter 5 mm.
- Rapport skal sendes til nasjonalparkstyret etter endt analyse.
- Dispensasjonen er gyldig i juli måned i årene 2026-2028.
- Dispensasjonen må medbringes under arbeidet og kunne fremvises ved kontroll.
- Det skal tas en kartposisjon (UTM) ved de levende trær det tas prøver av.
- Ved evt publisering for allmennheten må det fremkomme at prøvene er tatt etter dispensasjon fra verneforskriften gitt av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente/sørge for eventuelle nødvendige tillatelser fra andre instanser.

Bakgrunn

Göteborgs universitet – institutionen för Geovetenskaper v/ Kristina Seftigen søker om dispensasjon fra verneforskriftene for å kunne gjennomføre en vitenskapelig undersøkelse. Sakset fra søknaden:

Innenfor rammen av prosjektet "The Boreal and Austral Volcanic Cooling Conundrum", finansiert av Vetenskapsrådet i Sverige (Grant No. 253152503), søker vi herved om tillatelse til å gjennomføre dendrokronologisk prøvetaking i følgende verneområder i Nordland:

- Saltfjellet–Svartisen nasjonalpark
- Saltfjellet landskapsvernområde
- Gåsvatnan landskapsvernområde
- Storlia naturreservat

Prosjektet ledes av Xylometrics Lab (<https://www.gu.se/geovetenskaper/xylometrics-lab>) ved Göteborgs universitet og har som mål å rekonstruere temperaturvariasjoner i Skandinavia de siste 1 000–2 000 årene ved hjelp av høyoppløselige mikrodensitometriske analyser av treringer. Et sentralt mål er å forbedre forståelsen av de klimatiske konsekvensene av store vulkanske utbrudd og å styrke det empiriske grunnlaget for evaluering av klimamodellsimuleringer.

Saltfjellet–Svartisen nasjonalpark og omkringliggende områder er av særlig betydning for denne forskningen. Treringprøvetakingssteder er få i den vestsandinaviske fjellregionen, og langtidssvingninger i klimaet i Norge er fortsatt relativt svakt representert i eksisterende rekonstruksjoner. Forskningsgruppen vår fikk tidligere tillatelse til å gjennomføre prøvetaking i parken tidlig på 2010-tallet (PI: Jesper Björklund). Foreløpige resultater fra dette arbeidet viste at det finnes svært gammelt furumateriale i området, noe som potensielt kan muliggjøre klimarekonstruksjoner som strekker seg opptil 1 500 år tilbake i tid, med sterke og godt bevarte klimasignaler. Området har derfor stor vitenskapelig verdi, både nasjonalt og internasjonalt. Vi søker nå om å fornye og utvide den tidligere tillatelsen for å etablere et mer omfattende og regionalt representativt datasett.

Planlagte prøvetakingsaktiviteter: *Vi søker tillatelse til å ta prøver fra både levende og døde furutrær (*Pinus sylvestris*) for analyser av vedtetthet og høyoppløselig treringanatomi. Den samme standardiserte prøvetakingsprotokollen vil bli brukt for alle trær.*

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989, og ny verneforskrift ble vedtatt 16.10.2020. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark.

Formålet med forskriften er å bevare et stort og sammenhengende naturområde med

særegne og representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige naturmangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper, landskap og geologi
- variasjonsbredden av naturtyper og landskap med nord-sørgrensen for en rekke arter
- et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev
- et variert og storslått landskap – et av Norges største isbremmassiver, Svartisen, med avsmeltningsområder og glasiale løsmasseavsetninger
- deler av kjerneområdet for norske grotte- og karstforekomster med, med Pikhågan, Jordtullasystemet, Marmorslottet og Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- de viktige våtmarksområdene Krukkimyrene og Riebbievaggi
- et referanseområde for å følge utviklingen i naturen.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Gåsvatnan, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunlaget.

Saltfjellet landskapsvernområde ble først vernet 8. september 1989. I 2020 ble verneforskriften revidert, og landskapsvernområdet fikk også status som biotopvernområde for fjellrev. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet landskapsvernområde.

Formålet med Saltfjellet landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet natur- og kulturlandskap av stor naturhistorisk, økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi. Videre er formålet med forskriften å ta vare på

- a) Et stort høyfjellsområde med særlig stor kvartærgeologisk verdi i avsetninger dannet i slutten av siste istid
- b) Et identitetsskapende landskap preget av mange samiske og andre kulturminner
- c) Et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Gåsvatnan landskapsvernområde ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989, og ny verneforskrift ble vedtatt 16.10.2020. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet landskapsvernområde.

Formålet med forskriften er å ta vare på et natur- og kulturlandskap av økologisk og Opplevelsesmessig verdi, som Jarbudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen og Fisktjønnna naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

For begge landskapsvernområdene er gjeldende at vegetasjonen ikke skal skades eller ødelegges på en måte som vesentlig endrer det vernede landskapets særpreg eller karakter. For Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark gjelder at vegetasjonen ikke skal skades eller ødelegges. Relatert til skog/trær gjelder dette uansett om trærne lever eller ikke.

Med henvisning til verneforskriftene kan det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 når vilkårene i bestemmelsen er oppfylt. Naturmangfoldloven § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Tidligere Storlia naturreservat (barskogreservat) ble etter utvidelsen av Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark innlemmet i parken og behandles derfor ikke i eget punkt.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12.

Vurdering

Göteborgs universitet fikk i sak 2012/5402 dispensasjon fra verneforskriftene for å gjennomføre samme type undersøkelse i de samme verneområdene som det søkes om i denne søknaden, med gyldighet for årene 2012, og 2013. Det ble i dispensasjonen fra 2012 stilt vilkår om at resultatene etter prøvetakingen skulle sendes nasjonalparkstyret etter hvert som de forelå. Dette ble ikke gjort og søker opplyser at det henger sammen med at analysene ikke ble analysert før nylig. Summary report fra 2012/13-prosjektet ble levert per epost 31.03.2026. Dispensasjonen ble gitt etter naturmangfoldloven § 48.

Ifølge søker har prøvetakingen et viktig vitenskapelig perspektiv da den forventes å gi grunnlag for bedre klimarekonstruksjoner 1000 - 1500 år tilbake i tid og fram til i dag. En har forhåpninger om at materialet fra Norge og Nordland kan gi et viktig bidrag til et mer omfattende og regionalt representativt datasett. Nasjonalparkstyret stiller seg bak ønsket om mer kunnskap om klimaets utvikling i verneområdene og ser positivt på muligheten for å få tilført ytterligere kunnskap om verneområdene. Det vil likevel være avgjørende for en dispensasjon at verneverdiene ikke blir nevneverdig skadet.

I saksbehandlingen legges det til grunn at universitetet i Göteborg har lang erfaring fra dette arbeidet og kjenner godt til hvilke konsekvenser det enkelte tre vil ha når en borreprøve tas. Søker opplyser at «*vitenskapelige studier har ikke påvist noen langsiktige negative effekter på trærnes vitalitet som følge av denne metoden*». I levende trær vil naturlig harpiksproduksjon forsegle hullet raskt nok til at treet ikke tar skade av det. Boring av tilvekstkjerner er en veletablert og bredt akseptert vitenskapelig metode, som rutinemessig brukes i langsiktige skogovervåkingsprogrammer. Søker opplyser også at feltarbeidet vil bli utført med varsomhet og med nøye utvalg av prøvetakingssteder for å unngå unødig forstyrrelse av vegetasjon, jordsmonn og den generelle opplevelsen for friluftslivet. Det benyttes ikke prøvetakingsutstyr som produserer støy. Vi vurderer at prøvetakingen ikke vil ha negativ konsekvens på insekter og mikroorganismer. Det er på bakgrunn av tilgjengelig kunnskap ikke grunnlag for å frykte at prøvetakingen vil *skade eller ødelegge vegetasjonen* (Jf. Verneforskriften for Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark § 4) eller *skade eller ødelegge vegetasjonen på en slik måte at det endrer det vernede landskapets særpreget eller karakter vesentlig* (Jf verneforskriftene for Gåsvatnan LVO og Saltfjellet LVO § 4)

Tatt i betraktning at prøvemethoden er utprøvd og velkjent i en rekke land, og potensiell påvirkningen av prøveobjektene er kjent, og at det i 2012-2013 ble gjennomført samme type undersøkelser i verneområdene uten påvisning av nevneverdig skade på verneverdiene, vurderer vi kunnskapsgrunnlaget i saken som tilstrekkelig. I den grad man er usikker, eller av hensyn til føre- var- prinsippet, er det likevel satt en rekke vilkår.

Jf. Naturmangfoldloven § 12 skal man vurdere om andre lokaliteter utenfor verneområdene kan nyttes for tiltaket. Miljødirektoratet sier i sin veileder for forvaltning av verneområder M106-2014 at *forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde, bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet*. Det er vanskelig å få dette til i de områdene søker beskriver da en betydelig del av den eldre skogen er inkludert i vernede områder. På den andre siden fremhever samme veileder at det bør gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene. Nasjonalparkstyret mener at økt kunnskap om skogen vil fremme verneverdiene og at dette derfor taler positivt i denne saken.

Det omsøkte antall prøvetrær er forholdsvis stort, men tallet inkluderer både liggende stammer, stubber, og andre vedrester. Arealet prøvene skal tas i er store slik at samla sett vurderes prøvene eller arbeidet i seg selv ikke å utgjøre nevneverdige inngrep. Det forutsettes et begrenset omfang ved at antall prøvetrær holdes på et minimum. Med de vilkår som er satt, og den kunnskap man har om borreprøvers påvirkning på furu vurderes dette ikke å stride mot vernevedtaket eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Vi vurderer det heller ikke til at prøvetaking fra noen utvalgte trær vil medføre for stor samlet belastning på økosystemene, jf. naturmangfoldloven § 10.

Dispensasjonen kan gi presedens. Her må det nevnes at veilederen for forvaltning av verneområder sier at det bør gis dispensasjoner som bidrar til å fremme verneverdiene. Således vil presedens ikke nødvendigvis være av negativ betydning. Dersom man likevel skulle komme til at det er tilstrekkelig kunnskap om enkelte forhold som knytter seg til verneverdiene vil uansett hensynet til samla belastning og føre- var- prinsippet kunne gjøres gjeldende.

Jf. Naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Konklusjon

Gøteborgs Universitet gis dispensasjon fra verneforskriftene for verneområdene Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde, og Gåsvatnan landskapsvernområde – for å gjennomføre dendrokronologisk prøvetaking av furutrær.

Dispensasjonen er gitt med vilkår.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskriftene for:

- Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark
- Saltfjellet landskapsvernområde
- Gåsvatnan landskapsvernområde

Miljødirektoratets Rundskriv om forvaltning av verneområder M106-2014
Naturmangfoldloven

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	21/2026	03.06.2026

Junkerdal nasjonalpark - Søknad om bruk av ATV og helikopter i forbindelse med brubygging - Foreningen Tjelmagammens venner

Forslag til vedtak

Foreningen Tjelmagammens venner gis tillatelse til bruk av helikopter for frakt av materialer og utstyr i forbindelse med bygging av bru i Storengdalen i Junkerdal nasjonalpark.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften for Junkerdal nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 bokstav c.

Søknad om bruk av ATV avslås med hjemmel i verneforskriften for Junkerdal nasjonalpark § 3 pkt. 6.1.

Vilkår for tillatelsen:

- All flyging under 300 m.o.b. utenom angitte formål er forbudt.
- Flyging gjelder transport av nødvendige materialer og utstyr i forbindelse med bygging av brua.
- Tillatelsen gjelder for inntil 6 turer i august 2026 i tidsrommet 07.00-23.00. Tur/retur regnes som én tur.
- Helikopteret skal benytte kortest mulig trasé inn og ut av nasjonalparken.
- Tillatelsen gjelder ikke for ren persontransport.
- Tillatelsen skal medbringes i helikopteret.

Øvrige opplysninger:

Dispensasjonen gjelder kun fra verneforskriften. Nødvendige tillatelser etter annet regelverk, må innhentes separat.

Bakgrunn

Den 26.04.2026 søkte foreningen Tjelmagammens Venner om tillatelse til bruk av helikopter og ATV i forbindelse med oppføring av Tjelmabrua i Storengdalen i Junkerdal nasjonalpark. Nasjonalparkstyret har tidligere gitt tillatelse til oppføring av brua.

Arbeidet planlegges gjennomført i uke 32, med en forventet varighet på inntil 4-6 dager.

Formålet med motorferdselen er å muliggjøre transport av materialer, utstyr og personell i forbindelse med klargjøring og installasjon av Tjelmabrua.

Selve brukonstruksjonen, samt materialer og nødvendig utstyr, planlegges transportert med helikopter. Helikoptertransporten er planlagt gjennomført i løpet av én dag, med inntil fire løft.

I tillegg søkes det om begrenset bruk av ATV, som vurderes som kritisk for å gjennomføre forberedende arbeider og selve monteringen av brua. ATV er tenkt benyttet til transport av personell, tungt verktøy og nødvendig utstyr i forbindelse med klargjøring av anleggsområdet før montering, gjennomføring av bore- og monteringsarbeid og uttransport av verktøy, aggregat og øvrig utstyr etter ferdigstilling. Det er videre behov for å frakte inn aggregat for strømforsyning til bore- og monteringsutstyr, samt støttebukk som må på plass før installasjonen av brua.

Det søkes om én tur med ATV.

De presiseres videre i søknaden at bruken av ATV vil være strengt avgrenset og gjennomføres under følgende forutsetninger:

«

- omfanget begrenses til det som er nødvendig for gjennomføring av tiltaket
- kjøring følger eksisterende trasé til reindrifta
- kjøringen innenfor nasjonalparken begrenses til ca. 250 meter
- kjøring legges til fast underlag og berg der dette er mulig, for å redusere terrengslitasje
- det etableres ikke nye kjørespor eller terrenginngrep
- gjennomføringen skjer med særlig hensyn til våtmarksområder og sårbar vegetasjon»

Søknaden i sin helhet er vedlagt saksfremlegget.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyret forvalter Junkerdal nasjonalpark, og skal behandle søknader om motorisert ferdsel i dette verneområdet.

Junkerdal nasjonalpark ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon 9. januar 2004.

Formålet med Junkerdal nasjonalpark er:

- *å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster og kulturminner. Spesielt viktig er det unike plantelivet.*
- *å stimulere til opplevelse av natur og landskap med få eller ingen inngrep gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv.*

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt innen Junkerdal nasjonalpark. Verneforskriften åpner likevel opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer og materialer til hytter, vedlikehold av ferdselsveier o.l. Verneforskriften åpner ikke for bruk av ATV til omsøkte formålet og må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen.

Den generelle dispensasjonsbestemmelser fra verneforskrifter vedtatt før naturmangfoldlovens ikrafttredelse gjelder ikke lenger, og søknaden må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak etter naturmangfoldloven § 48, dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 jf. naturmangfoldloven § 7.

Vurdering

Motorisert ferdsel inkludert lavtflyging er i utgangspunktet forbudt i Junkerdal nasjonalpark, da dette kan føre til forstyrrelser på dyrelivet og friluftslivet, samt skade på vegetasjonen ved kjøring på barmark. Verneforskriften åpner opp for bruk av luftfartøy i forbindelse med transport av varer og materialer til hytter, vedlikehold av ferdselsveier o.l.

Det omsøkte tiltaket omfatter bruk av helikopter (4 turer) for transport av materialer og utstyr i forbindelse med bygging av bru, samt bruk av ATV i begrenset omfang (1 tur) for transport av personell, tungt verktøy og nødvendig utstyr.

Helikopterflyging

Flygingen er planlagt gjennomført i august, som ligger utenfor de mest sårbare periodene for dyrelivet. Det er ikke registrert noen nyere forekomster av prioriterte, truede eller nær truede arter i området, som antas å bli negativ påvirket av helikopterflyging. Det er heller ikke registrert noen sårbare naturtyper.

Helikopterflyging kan likevel medføre forstyrrelser for fugl og annet dyreliv i området. NOU 2001:15, vedlegg 3.2, beskriver hvordan bruk av helikopter kan påvirke ulike fugler. Studiene differensierer mellom sjøfuglkolonier, arktiske gjess, rovfugler, og andre fugler. Ulike parameter spiller inn på forstyrrelsen et helikopter har på fugler, men utredningen viser til forskning hvor fuglekolonier kan reagere negativt på helikopter allerede på 10 km avstand. Samme utredning viser til forskning hvor ørn ser ut til å forstyrres mer av helikopter på 450 meters avstand enn jagerfly/småfly. Andre rovfugler har andre reaksjonsmønstre, og varierer fra flukt til forsøk på å jage vekk helikopteret. Dette betyr at det er et veldig stor området som kan bli potensielt forstyrret av helikopterflygingen.

Området er registrert som et svært viktig friluftsområde. Helikopterflyging kan bidra til støy og dermed forstyrre friluftslivet i området. Folkehelseinstituttet, Miljødirektoratet m.fl. trekker støy frem som en kilde til negative helseeffekter hos mennesker. I Junkerdal nasjonalpark skal allmennheten kunne oppleve natur og landskap gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv (jf. verneforskriften § 2). Siden den potensielle forstyrrelsen er av kort varighet og er svært begrenset, vurderes ikke dette som en tungtveiende grunn for å avslå søknaden.

Balvatn reinbeitedistrikt driver reindrift i området. Vi oppfordrer alle som ferdes i området å vise hensyn til både tamrein, og dyrelivet ellers.

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra karttjenestene Nordlandsatlas naturvernkart og reindrifskart, Artsdatabankens sensitive artsdata og Riksantikvarens lukkede karttjeneste for

kulturminner. Kravet til vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfold i naturmangfoldloven § 8 vurderes som oppfylt.

Helikopterflyging i forbindelse med bygging av brua anses ikke som en for stor samlet belastning for økosystemet jf. naturmangfoldlovens § 10. § 9 i naturmangfoldloven om føre-var-prinsippet krever tilstrekkelig kunnskap om tiltakets virkning, og det skal tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Siden flygingen foregår utenfor de mest sårbare perioder for naturen, anses det som mulig å gi en tillatelse til motorferdsel med vilkår i dette tilfellet.

Vi gjør søker oppmerksom på at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter jf. nml. § 11. Flyging med helikopter vurderes som den mest hensiktsmessige og miljøforsvarlige teknikken til omsøkte formålet, jf. nml. § 12.

ATV kjøring

Bruk av ATV til transport av personell, tungt verktøy og nødvendig utstyr er ikke omfattet av verneforskriftens bestemmelser, og må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48. Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Generelt har Midtre Nordland nasjonalparkstyre en streng praksis for persontransport i nasjonalparken.

I kronprinsregentens resolusjon for Junkerdal nasjonalpark, har DN kommet med følgende bemerkning:

«DN vil bemerke at motorisert ferdsel generelt, og barmarkskjøring spesielt, skal holdes på et absolutt minimum i nasjonalparker. Det vil imidlertid være et behov for noe kjøring i forbindelse med utøvelse av reindrift, og gjennom arbeidet med forvaltningsplanen bør det utarbeides nærmere retningslinjer og avtaler for dette. Dette bør følges videre opp ved utarbeidelse av ny distriktsplan for området.

Miljøverndepartementet slutter seg til DN's vurderinger, og viser for øvrig til kommentarene til "motorferdsel" over.»

Dette understreker et ønske om at særlig barmarkskjøring skal holdes på et svært begrenset nivå. Verneforskriften åpner heller ikke for barmarkskjøring til omsøkte formål, men for bruk av snøskuter eller helikopter.

Ut fra tillatelsen til barmarkskjøring i forbindelse med reindrift til gjerdet i området, synes traséen ikke å gå direkte fram til lokaliteten hvor brua skal oppføres. Det kan imidlertid være snakk om en trasé i forbindelse med andre aktiviteter knyttet til reindrift. Det vil også kunne være mulig å bruke eksisterende sti. Det vurderes som positivt at eventuell kjøring planlegges lagt til eksisterende spor, da dette i vesentlig grad vil redusere risikoen for terrengskader og slitasje på vegetasjonen. Det er ikke registrert noen nyere forekomster av prioriterte, truede eller nær truede arter i området, som antas å bli negativ påvirket av motorisert ferdsel. Det er heller ikke registrert noen sårbare naturtyper.

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra karttjenestene Nordlandsatlas naturvernkart og reindriftskart, Artsdatabankens sensitive artsdata og Riksantikvarens lukkede karttjeneste for kulturminner. Kravet til vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfold i naturmangfoldloven § 8 vurderes som oppfylt.

Motorferdselen i forbindelse med bru bygging anses ikke som en for stor samlet belastning for økosystemet jf. naturmangfoldlovens § 10. Førere-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 krever tilstrekkelig kunnskap om tiltakets virkning, og det skal tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Det foreligger få artsregisteringer av vegetasjon i området, og det er usikkerhet knyttet til om dette skyldes faktisk fravær eller mangelfull kartlegging. Et av formålene med nasjonalparken er å bevare det unike plantelivet. Førere-var-prinsippet tillegges derfor vekt i vurderingen.

Selv om den omsøkte bruken av ATV trolig ikke vil medføre nevneverdig negativ påvirkning på verneverdiene eller være i strid med verneformålet, vil en dispensasjon kunne innebære en utvidelse av de rammene som er trukket opp i vernevedtaket.

Det forhold at kjøringen kun er planlagt over en kort strekning (ca. 250 m) innenfor nasjonalparken, kan ikke tillegges avgjørende vekt. Dersom kort distanse alene tillegges avgjørende betydning, vil dette kunne bidra til en gradvis uthuling av vernebestemmelsen. En slik praksis vil svekke vernet over tid.

Det legges også vekt på at en eventuell dispensasjon kan skape presedens for tilsvarende søknader fra andre aktører, for eksempel i forbindelse med framtidige tilretteleggingstiltak i nasjonalparken.

På denne bakgrunnen bør søknad om bruk av ATV avslås.

Konklusjon

Det gis tillatelse til bruk av helikopter for transport av materialer og utstyr i forbindelse med bygging av bru i Junkerdal nasjonalpark. Tillatelsen gis med vilkår.

Søknad om bruk av ATV avslås.

For å sikre at nødvendig materiell og utstyr kan fraktes inn til området, gis det tillatelse til to ekstra turer med helikopter.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Verneforskrift for Junkerdal nasjonalpark
- Miljødirektoratets veileder M104-2016: «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter»
- NOU 2001:15, Forsvarets områder for lavflyging, Vedlegg 3

Søknad om motorferdsel i verneområde

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Prosjekt: Tjelmabrua – Junkerdal nasjonalpark

Dato: 26.04.26

Søker: Foreningen Tjelmagammens Venner

Kontaktperson: Laila Ingvaldsen – styreleder Foreningen Tjelmagammens Venner

1. Bakgrunn

Det vises til innvilget tillatelse fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre til oppføring av Tjelmabrua i Junkerdal nasjonalpark.

Tiltaket har som formål å sikre trygg ferdsel over Eveneselva (Tverrtjelma), redusere slitasje på våtmarksområder og legge til rette for både friluftsliv og reindrift, i tråd med besøksstrategien for Junkerdal nasjonalpark.

Brua skal etableres ved:

EUREF89 UTM33: 7422327.89N 528715.14Ø.

Prosjektet er fullfinansiert. Endelig igangsetting avhenger av godkjenning fra Saltdal kommune.

2. Formål med motorferdselen

Formålet med motorferdselen er å muliggjøre transport av materialer, utstyr og personell i forbindelse med klargjøring og installasjon av Tjelmabrua.

Bruk av ATV vurderes som kritisk for å gjennomføre forberedende arbeider og selve monteringen av brua. Dette omfatter blant annet boring i fjell for etablering av boltefester, slik at brua kan monteres direkte på forankringspunktene.

Arbeidet krever transport av personell, tungt verktøy og elektrisk utstyr. Det er videre behov for å frakte inn aggregat for strømforsyning til bore- og monteringsutstyr, samt støttebukk som må på plass før installasjonen av brua. I tillegg er det behov for uttransport av verktøy, aggregat og øvrig utstyr etter ferdigstillelse.

Transport av selve brukonstruksjonen og hovedmaterialene vil bli gjennomført med helikopter. Dette vurderes som nødvendig, da brua har et spenn på ca. 10 meter (+ oppkjøringsrampe), og det ikke er praktisk gjennomførbart å transportere denne gjennom bekkedalene i Storengdalen med snøscooter eller ATV.

3. Transportløsning

Arbeidet planlegges gjennomført i uke 32 (august 2026), med en forventet varighet på inntil 4–6 dager, inkludert rigg, montering og opprydding.

3.1 Helikopter

Transport av selve brukonstruksjonen, materialer og nødvendig utstyr vil bli gjennomført med helikopter. Bruk av helikopter vurderes som nødvendig for å kunne gjennomføre tiltaket på en forsvarlig måte, og er den eneste praktisk gjennomførbare løsningen for inntransport av brukonstruksjonen.

Helikoptertransporten planlegges gjennomført i løpet av én dag, med inntil fire løft:

- transport av brukonstruksjon
- transport av byggematerialer
- transport av verktøy og utstyr

Denne løsningen sikrer en effektiv gjennomføring med minimal terrengpåvirkning og uten behov for bakketransport av større komponenter.

3.2 Begrenset bruk av ATV

I tråd med behovet beskrevet i punkt 2 vurderes begrenset bruk av ATV som kritisk for å kunne gjennomføre klargjøring og installasjon av brua på en forsvarlig måte. ATV vil benyttes til transport av personell, tungt verktøy og nødvendig utstyr i forbindelse med:

- klargjøring av anleggsområdet før montering
- gjennomføring av bore- og monteringsarbeid
- uttransport av verktøy, aggregat og øvrig utstyr etter ferdigstillelse

Dette inkluderer blant annet transport av aggregat for strømforsyning og støttebukk som må være på plass før installasjonen av brua.

I tråd med prosjektbeskrivelsen legges det opp til én tur med ATV:

- én tur i forkant av arbeidet
- retur i etterkant i forbindelse med opprydding

Bruken av ATV vil være strengt avgrenset og gjennomføres med følgende forutsetninger:

- omfanget begrenses til det som er nødvendig for gjennomføring av tiltaket
- kjøring følger eksisterende trasé til reindrifta
- kjøringen innenfor nasjonalparken begrenses til ca. 250 meter
- kjøring legges til fast underlag og berg der dette er mulig, for å redusere terrengslitasje
- det etableres ikke nye kjørespor eller terrenginngrep
- gjennomføringen skjer med særlig hensyn til våtmarksområder og sårbar vegetasjon

ATV-bruken er ikke et alternativ til helikoptertransport, men en kritisk støttefunksjon for å muliggjøre gjennomføring av tiltaket med minst mulig samlet belastning på området.

4. Transportområde

ATV-transporten vil foregå langs eksisterende trasé fra Storengan og inn til planlagt brulokasjon ved Tverrtjelma.

Kjøringen innenfor Junkerdal nasjonalpark vil være begrenset til ca. 250 meter fra vernegrensen og frem til anleggsområdet.

Kart med inntegnet trasé og angivelse av strekning legges ved søknaden.

5. Natur- og miljøhensyn

Tiltaket vurderes å ha begrenset og lokalt avgrenset påvirkning.

Tiltaket er lokalisert til et område som allerede er preget av etablert ferdsel. Området utgjør en viktig ferdselsåre for reindrifta, blant annet i forbindelse med bruk av reingjerdet i Salberg. I tillegg går det en etablert og T-merket sti gjennom området, med jevn ferdsel av friluftsbukere.

Følgende hensyn legges til grunn:

- helikopter benyttes som hovedtransport for å minimere terrengslitasje
- motorferdsel begrenses i omfang og varighet
- ATV-bruk holdes på et minimum og knyttes kun til nødvendige støttefunksjoner
- kjøring legges til fast underlag og berg der dette er mulig, for å redusere terrengpåvirkning
- det etableres ikke midlertidige anleggsveier eller riggområder
- inngrep i terrenget begrenses til fast berg uten sprengning

- inngrep i terrenget begrenses til fast berg uten sprengning

Tiltaket vil bidra til å samle ferdselen til ett krysningspunkt og dermed redusere slitasje på sårbare områder, særlig i våtmarksområdene langs elva.

6. Oppsummering

Det søkes om tillatelse til motorferdsel i Junkerdal nasjonalpark i forbindelse med oppføring av Tjelmabrua.

Tiltaket gjennomføres med:

- Helikopter
- ATV

Løsningen vurderes som den tryggeste, mest skånsomme og hensiktsmessige for gjennomføring av tiltaket. Uten begrenset bruk av ATV til støttefunksjoner vil gjennomføringen av tiltaket bli vesentlig mer krevende, og samlet sett kunne medføre større belastning på området.

Med hilsen

Foreningen Tjelmagammens Venner

Vedlegg:

- Kart med inntegnet kjøretrasé og angivelse av landingsområde

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	22/2026	03.06.2026

Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om motorisert transport til Jarbrufjell gård - Wannapa Aspenes

Forslag til vedtak

Wannapa Aspenes gis tillatelse til bruk av lett motorkjøretøy i forbindelse med bufehold på veien fra Tverrlimyra frem til gården Nordlund av Jarbrufjell i Gåsvatnan landskapsvernområdet.

Tillatelsen gjelder også Rune Alm, Jan Ove Alm og Jon Erik Aspenes.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde § 8 tredje ledd, bokstav b).

Søknad om bruk av bil og liten traktor avslås med hjemmel i verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde § 8 første ledd.

Vilkår for tillatelsen:

- All kjøring utenom angitte formål er forbudt.
- Tillatelsen gjelder kun for kjøring på veien fra vernegrensen ved Tverrlimyra og frem til gården Nordlund av Jarbrufjell.
- Tillatelsen gjelder kun i forbindelse med tilsyn av storfe på beite i området og transport av nødvendig utstyr, som f.eks. batterier for klaver.
- Tillatelsen gjelder for inntil fem (5) turer i måneden med et (1) lett motorkjøretøy, som ATV eller motorsykkel, i årene 2026 og 2027. Tur-retur regnes som én tur.
- Tillatelsen gjelder i perioden dyrene er på beite.
- Kjøring skal skje aktsomt og med en hastighet som ikke overstiger 20 km/t.
- Det skal ikke kjøres på veien dersom den er så bløt at det vil medføre varig skade på veien.

- Tillatelsen og utfylt kjørebok skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll. Det skal benyttes penn ved utfylling av kjørebok.
- Kjørebok skal føres før hver tur. Etter endt periode kan utfylt kjørebok enten sendes til Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Saltfjellveien 2035, 8255 Røkland, eller per epost til sfnopost@statsforvalteren.no. Husk å merk e-posten med referanse som er oppgitt i tillatelsen. Ny søknad vil ikke bli behandlet før kjørebok er innsendt.

Øvrige opplysninger:

Omsøkte kjøring krever også tillatelse fra berørte kommuner og grunneiere.

Bakgrunn

Wannapa Aspenes, ny eier av Alm gård, søkte 05.02.2026 om tillatelse til kjøring med motorsykkel, ATV, bil eller liten traktor fra vernegrensen for Gåsvatnan landskapsvernområdet ved Tverrlimyra til Nordlund gård av Jarbrufjell, langs eksisterende vei.

Bakgrunnen for søknaden er at de skal slippe storfe på beite i området. Dyrene vil være utstyrt med NoFence-klaver. Det fremgår av søknaden at enden av veien ved Nordlund gård av Jarbrufjell er et egnet utgangspunkt for tilsyn med dyrene, samt transport av kraftfôr og batterier. I en e-post med supplerende opplysninger opplyses det videre at det kan være behov for å komme seg i området raskt, dersom klaver mistes i felt, for å finne disse igjen.

Det søkes om inntil en tur per uke med kjøretøy, og turene vil kun bli gjennomført dersom dyrene faktisk oppholder seg i det aktuelle området.

Tillatelsen skal gjelde for gårdseierne Wannapa og Jon Erik Aspenes, samt Rune og Jan Ove Alm, som skal utføre arbeid for dem.

Det presiseres i søknaden at det vil bli etterstrebet å benytte kjøretøy som medfører minst mulig slitasje på veien. Det opplyses at motorsykkel vil mest sannsynligvis være det mest benyttede kjøretøy, men at det i forbindelse med transport av kraftfôr, batterier til klavene eller fanggrinder kan være behov for større kjøretøy.

Søknaden i sin helhet er vedlagt saksfremlegget.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter Gåsvatnan landskapsvernområde, og skal behandle søknader om motorisert ferdsel i dette verneområdet.

Gåsvatnan landskapsvernområde ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989, og ny verneforskrift ble vedtatt 16.10.2020.

Formålet med forskriften er å ta vare på et natur- og kulturlandskap av økologisk og opplevelsesmessig verdi, som Jarbudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen og Fisktjønnna naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt innen Gåsvatnan landskapsvernområdet. Verneforskriften åpner likevel opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre og lett motorkjøretøy på barmark i forbindelse med bufehold. Verneforskriften åpner ikke for bruk av bil og liten traktor og må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen.

Den generelle dispensasjonsbestemmelser fra verneforskriften henviser til at det kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 når vilkårene i bestemmelsen er oppfylt. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak etter naturmangfoldlovens § 48, dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. naturmangfoldloven § 7.

Vurdering

I 2010 fikk Stolpen gård tillatelse fra Fylkesmannen i Nordland til å kjøre ATV fra vernegrensa opp til fjellgården Nordlund av Jarbruffjell i forbindelse med tilsyn av sau på utmarksbeite. Denne tillatelsen ble fornyet av Midtre Nordland nasjonalparkstyre i 2012, 2014, 2015, 2018 og 2020 og gikk ut i 2025. Sekretariatet vurderer at disse to sakene er såpass like at de bør behandles likt jfr. likebehandlingsprinsippet.

Det finnes en eksisterende adkomstvei til den private fjellgården Nordlund av Jarbruffjell innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde. Verneforskriften åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av lett motorkjøretøy på barmark i forbindelse med bufehold. Bruk av lett motorkjøretøy langs eksisterende vei vurderes ikke å medføre vesentlig skade på vegetasjonen, forutsatt at kjøring skjer på veien. Behovet for enkle tilsyn med beitedyr vil være avgjørende for hvor vidt drivere vil fortsette driften i området. Formålet med omsøkte kjøringen anses derfor som legitimt.

Bestemmelsen om bruk av lett motorkjøretøy ble tatt inn i forbindelse med revisjon av verneforskriften etter innspill i prosessen. Det legges til grunn at det er gjort en bevisst avgrensing av hvilke kjøretøy det skal åpnes for.

Bruk av bil eller liten traktor er derimot ikke omfattet av verneforskriftens bestemmelser, og må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48. Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Under revisjon av forskriften ble det vurdert å åpne for motorisert ferdsel knyttet til landbruk, men avgrenset til lett motorkjøretøy. Bruk av bil og liten traktor må dermed anses som bevisst utelatt.

Det ble tidligere gitt tillatelse til bruk av gårdsbil på veien, men dette var før gjeldende verneforskrift trådte i kraft. Den tidligere forskriften inneholdt ikke en spesifikk hjemmel som angir type kjøretøy ved kjøring i forbindelse med bufehold. Denne er nå tatt inn i forskriften og åpner for bruk av lett motorkjøretøy i forbindelse med dette.

Det er mottatt tilbakemeldinger om at veien er i dårlig stand og vanskelig å ferdes på ved mye vann. Det kan antas at dette delvis skyldes samlet belastning fra motorferdsel. I et landskapsvernområde må det også vurderes om slitasje over tid kan påvirke landskapets særpreg. Samtidig vurderes det som bedre å kanalisere eventuell motorferdsel til eksisterende

vei enn at det kjøres i terrenget. Da man allerede i dag ser at veien enkelte steder utvides på grunn av mye vann, vil det være problematisk hvis man tillater kjøring med bil eller liten traktor, da dette vil ha langt større skadepotensial enn motorsykkel eller ATV. Ved enden av veien må kjøretøyet parkeres et sted for videre ferdsel til fots inn i området. Kjøretøy kan ikke bli stående på veien, da flere har tillatelse til å benytte den. Kjøretøyet vil derfor mest sannsynligvis måtte plasseres utenfor veien. I praksis vil slik parkering av større kjøretøy, som bil eller liten traktor, medføre økt slitasje på vegetasjonen, noe som på sikt kan påvirke landskapets særpreg.

Sekretariatet vurderer at en dispensasjon til bruk av tyngre kjøretøy i forbindelse med bufehold vil kunne innebære en utvidelse av rammene som er trukket opp i vernevedtaket. En slik utvidelse anses å ligge utenfor det naturmangfoldloven § 48 gir adgang til å dispensere fra. En slik dispensasjon vil også kunne skape presedens for at tilsvarende dispensasjoner må innvilges til andre med beitedyr i området, for bruk av bil eller liten traktor. Søknaden om bruk av bil eller liten traktor bør derfor avslås.

Vurdering etter Naturmangfoldloven §§ 8 – 12

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i verneområdet, da dette kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelse, slitasje og støy. Det omsøkte omfanget av motorferdsel vurderes imidlertid å ha begrenset påvirkning på vegetasjonen, forutsatt at kjøringen skjer langs eksisterende adkomstveien.

Rapporten: «Påvirkning av kjøresporet til Jarbrufjell gård på naturverdier i Gåsvatnan landskapsvernområde, Saltdal kommune (Miljøfaglig utredning rapport MU2018 21)» har sett på den konkrete kjøretraseen som det søkes om tillatelse til å benytte. Rapporten konkluderer med at det ikke er spesielle naturverdier langs veien, og at bruken av motoriserte kjøretøy opp til Jarbrufjell gård har litt påvirkning på naturmiljøet på strekningen. Rapporten foreslår noen tiltak langs traseen for å redusere belastning på miljøet, særlig om skadeomfanget øker som følge av framtidig bruk. Hogst av trær langs veien bør unngås. Avslutningsvis konkluderer rapporten med at en del krevende, konkurransesvake arter / arter som krevet glissent feltsjikt, vil moderat slitasje kunne være positivt.

Konklusjonen fra rapporten til Miljøfaglig utredning tilsier at det kan tillates noe mer kjøring, særlig dersom avbøtende tiltak forslått i rapporten gjennomføres. Samtidig er det en stund siden rapporten ble skrevet, og tiltakene er ikke fulgt opp enda. Det vurderes derfor som viktig å komme seg videre i denne prosessen for å unngå økt belastning på omkringliggende områder, pga. at veien utvides som følge av kjøring.

Motorferdsel langs den veien kan føre til forstyrrelser av dyreliv og friluftsliv. Det er derfor nødvendig å begrense omfanget av kjøringen. Det foreligger per i dag ingen forvaltningsplan for området, og dermed heller ingen retningslinjer i forhold til hvor mye trafikk man kan tillate på den veien. Flere aktører har hatt tillatelser til kjøring langs veien. Omfanget av ferdsel må derfor sees samlet. På denne bakgrunnen vurderes det som hensiktsmessig å gi en tidsbegrenset tillatelse på to år, for å kunne forhåpentligvis komme seg videre med avklaringer rundt dette.

Det er ikke registrert nyere forekomster av prioriterte, truede eller nær truede arter i den planlagte kjøretraséen, som vurderes å bli nevneverdig negativt påvirket av kjøringen i omsøkt trasé. Det er heller ikke registrert naturtyper eller viktige funksjonsområder som i noen vesentlig grad står i fare for å bli negativt påvirket av kjøringen. Dette forutsetter at kjøring skjer på veien.

Saltfjellet reinbeitedistrikt driver reindrift i området. Det går både flytt- og trekkleier gjennom Jarbrudalen. Vi oppfordrer alle som ferdes å vise hensyn til både tamrein, og dyrelivet ellers.

Kunnskapsgrunnlaget i denne vurderingen er hentet fra karttjenestene Nordlandsatlas naturvernkart og reindriftskart, Artsdatabankens sensitive artsdata og Riksantikvarens lukkede karttjeneste for kulturminner. Kravet til vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om

naturmangfold i naturmangfoldloven § 8 vurderes som oppfylt, i den grad det er rimelig for sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Med hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9, er det satt begrensninger for kjøringen gjennom vilkårene i denne tillatelsen. Videre vurderes den totale belastningen av lovlige tiltak i området å ikke medføre for stor samlet belastning for økosystemet jamfør naturmangfoldloven § 10.

Vi gjør søker oppmerksom på at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter jf. nml. § 11. Kjøring med lett motorkjøretøy på veien vurderes som den mest hensiktsmessige og miljøforsvarlige teknikken til omsøkte formålet, jf. nml. § 12.

Konklusjon

Det gis tillatelse til bruk av lett motorkjøretøy langs veien fra vernegrensen til Gåsvatnan landskapsvernområdet ved Tverrlimyra til Nordlund gård av Jarbrufjell i forbindelse med bufehold. Tillatelsen gis med vilkår.

Det gis avslag på bruk av bil og liten traktor.

Klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir opphevet eller endret, vil klagen bli oversendt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Vedlegg:

- 1 Søknad - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltdal - motorferdsel - 2026 - transport til Jarbrufjell gård - Wannapa Aspenes
- 2 Supplerende opplysninger - Gåsvatnan landskapsvernområde - Saltdal - motorferdsel - 2026 - transport til Jarbrufjell gård - Wannapa Aspenes

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Verneforskrift for Gåsvatnan landskapsvernområde
- Miljøfaglig utredning rapport MU2018.21: Påvirkninger av kjøresporet til Jarbrufjell gård på naturverier i Gåsvatna landskapsvernområde, Saltdal kommune.
- Naturmangfoldloven
- Miljødirektoratets veileder M104-2016: «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter»

Søknad om motorferdsel på barmark til Jarbrufjell.

Jeg har kjøpt Alm Gård, tidligere eid av Tom Harald Stormo.

Ny eier er Wannapa Aspenes org.nr 933 221 865

Til sesongen har jeg kjøpt 35 klaver for gjerdefri beiting til dyrene. Det er planlagt å beite med ungdyr av NRF og av Kjøttfe i utmark. Teknologien er slik at en tegner inn et kart der dyrene får beite, nærmer de seg grensen vil det bli stadig høyere pipelyd og går de over grensen vil de få et strømstøt. Kartet kan forandres gjennom beitesesongen.

Dyrene vil bli sluppet i Lillealmenningen. Planen er å beite mest mulig fritt, men erfaringsmessig skjevl fjell, jarbrufjell, kvitberg, Harodalen og muligens øverst i Sør dalen. Denne erfaringen kommer fra min nabo, Rune Alm, som tidligere har beitet fritt med storfe og også gjennomførte et par år med beiting med No-Fence klaver.

Beiteslipp blir gjerne i Mai, og hjemkomst i september/oktober, avhengig av værforhold.

I den forbindelse søker jeg om kjøring på traktorvei fra Røkland og opp til Jarbrufjell gård. Dette for sjekk av dyrene, bytting av batterier i klavene osv. Kjøring vil bli foretatt med motorsykel, ATV, bil eller liten traktor, alt etter hva som er hensiktsmessig. Hvis de oppholder seg i områdene der er dette et fint utgangspunkt slik at det ikke blir så langt å gå, i tillegg må en kanskje ha med seg noen batterier og kraftfor.

Teknologien er også slik at vi får alarmer hvis et dyr ikke har beveget seg på en viss tid, da må en opp og sjekke hva som er skjedd og eventuelt finne klaven hvis den er mistet og ligger i terrenget.

Jeg søker for gården, og i tillegg for Rune Alm og Jan Ove Alm da jeg kommer til å leie de inn noe, både av kapasitetshensyn og det at de er lokalkjent og kjent med storfe og denne teknologien. Denne gården er Saltdals siste melkebruk og er av en slik størrelse at jeg må leie inn folk for å rekke gjennom alt av gjøremål.

Det blir neppe så mange turer, men dette avhenger av hvor de velger å beite og erfaringsmessig vil de streife mye om det blir soppår.

Erfaringer fra Rune Alm tilsier også at de ikke vil beite i en flokk, men gjerne dele seg i 3-5 flokker.

Wannapa Aspenes

Fra: Wannapa Aspenes[aspenesgaard@gmail.com]
Sendt: 28.04.2026 07:45:36
Til: Miltz, Cecilia[cecilia.miltz@statsforvalteren.no]
Tittel: Re: Anmodning om supplerende opplysninger

Hei.

Antall turer er vanskelig å si sikkert. Vi kan ta utgangspunkt i en tur hver uke, men da er det kun de ukene de faktisk er i aktuelt område. Dette styrer de selv siden de har et ganske stort beiteområde de får gå fritt i. Dette er tilsyns turer, i tillegg kan det oppstå situasjoner der de mister klaver og da må vi raskt opp og finne klavene eller at vi får alarm på liten bevegelse/mye bevegelse..De årene Rune Alm brukte tilsvarende beite løsninger ble det 4-5 turer til Jarbrufjell jevnt fordelt mellom motorsyssel og liten bil (Suzuki Jeep). Vil tro at vi i år får noe tilsvarende. Hvor og hvor mye de beveger seg, er avhengig av vær/vind og sopp.

De som kommer til å kjøre er Rune Alm, Jan Ove Alm, Wannapa Aspenes og Jon Erik Aspenes. Rune Alm og Jan Ove Alm er godt kjent i fjellene og er også vant med dyr og disse elektroniske klavene, Aspenesene er mindre kjent i fjellet og har det travelt.

Det vil kun bli brukt ett kjøretøy for hver tur. Avhengig av formål/værforhold vil det bli brukt tohjuls motorsyssel, ATV (4 eller 6 hjul), Jeeptype bil/pickup eller liten traktor. Vi vil etterstrebe å bruke kjøretøy som sliter minst mulig på veien, blir nok mest brukt motorsyssel, men noen turer trenger en kanskje å ha med seg kraftfor eller batterier til klavene og da er det aktuelt med større kjøretøy. Det kan også skje at vi må ha med fanggrinder for å fange et dyr som er skadet.

Vi blir å føre logg over turene som dere kan få se etter endt sesong

Alle som har prøvd å kjøre til Jarbrufjell kan nok skrive under på at denne kjøreeplevelsen ikke er lystbetont siden veien er i meget dårlig stand. Så grunnen til at vi velger å kjøre er tidsbesparelse og transport av tung bær(kraftfor, batterier, fanggrinder).

Mvh.
Wannapa Aspenes

man. 27. apr. 2026, 14:39 skrev Miltz, Cecilia <cecilia.miltz@statsforvalteren.no>:

Hei.

Vi viser til søknad om tillatelse til kjøring på veien fra Tverrlia til Jarbrufjell i Gåsvatnan landskapsvernområde i forbindelse med bufehold.

Vi holder på med behandling av søknaden din, og i den forbindelse har det oppstått behov for noen supplerende opplysninger. Vi ber derfor om at du oversender følgende:

- Opplysning om hvor mange turer det er behov for per sesong.
- I søknaden oppgir du at det søkes for gården, samt Rune Alm og Jan Ove Alm. Vi ber om en presisering av hvem det konkret er fra gården som skal kunne benytte en eventuell tillatelse. Tillatelsen skal kun gjelde personer som faktisk skal stå for kjøringen, og disse må navngis.
- En avklaring på om kjøringen er ment å foregå med ett kjøretøy.

Med vennlig hilsen

Cecilia Miltz

Nasjonalparkforvalter

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Telefon: 75 53 15 45

E- post: cecilia.miltz@statsforvalteren.no

<https://www.nasjonalparkstyre.no/Midtre-Nordland>

Arkivsaksnr: 2025/9236-12

Saksbehandler: Cecilia Miltz

Dato: 07.05.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	23/2026	03.06.2026

Midtre Nordland nasjonalparkstyre - tildeling av midler til styrearbeid, forvaltningsplan og grunnstøtte for 2026

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar tildelingen av midler til orientering.

Grunnstøtten benyttes til de forslåtte tiltakene. Nasjonalparkforvalterne gis i oppgave å forvalte den resterende potten.

Da tildelingen av styremidlene ble lavere enn omsøkt, reduseres kostnadene ved å ikke invitere RU-medlemmene til befaringer, og dermed redusere kostnader knyttet til kjøregodtgjørelse i forbindelse med disse.

Bakgrunn

På styremøtet den 18.12.2025 ble det i sak ST 62/2025 vedtatt at nasjonalparkstyret skal søke om kr 1 067 390 til drift av styret i 2026, samt kr 250 000 til utgifter knyttet til pågående forvaltningsplanprosesser. Søknaden om midlene ble sendt inn av nasjonalparkforvalter i januar 2026.

Styremidler

Midtre Nordland nasjonalparkstyre fikk innvilget kr 780 000 til drift i 2026.

I tråd med vedtak i sak ST 62/2025 skal midlene dekke honorar, reiser, styremøter og befaringer, fellesdag, møter med rådgivende lokalutvalg (RU), drift av nettsider og kjøregodtgjørelse for RU.

Siden tildelingen er lavere enn omsøkt, kan det bli nødvendig å foreta prioriteringer. Det mest hensiktsmessige kuttet vil være å redusere kostnader knyttet til

kjøregodtgjørelse for RU, ved å ikke invitere dem med på befaringer. Dette er den posten som kan reduseres uten å påvirke den ordinære driften av styret. En slik reduksjon vil likevel være uheldig, ettersom RU-medlemmene da ikke får deltatt på befaringene.

Det er likevel viktig å legge til rette for bred deltakelse i RU-møtene. Vi mener det derfor er viktig å betale kjøregodtgjørelse i forbindelse med møtene og fellesdagen.

Forvaltningsplanmidler

Midtre Nordland nasjonalparkstyre fikk innvilget kr 250 000 til utgifter knyttet til forvaltningsplanprosesser. Midlene benyttes til ekstra kostnader i arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi for Láhko nasjonalpark, samt til møter og annonsering i forbindelse med pågående forvaltningsplanprosesser.

Grunnstøtte

Midtre Nordland nasjonalparkstyre fikk innvilget kr 250 000 i grunnstøtte for 2026. På styremøtet 20.02.2026 ble det i sak ST 11/2026 vedtatt å bruke kr 20 000 av grunnstøtten til bokprosjektet «Det skal ikke skje! – Spar Saltfjellet».

Sekretariatet foreslår å videreføre tidligere faste poster, herunder drift av innfallsport Lakshol, brøyting av vei til Trygvebu og inforom Balvatn. I tillegg må kr 30 000 til steinrydding i Rago, som var budsjettet i 2025, men som ikke ble fakturert, tas inn i budsjettet for 2026.

I forbindelse med tildelingen av tiltaksmidler for 2026 har det oppstått utfordringer knyttet til finansiering av administrasjon av ferdsestallerne. Tidligere har Statskog Fjelltjenesten hatt oppdraget med administrasjon av tellerne, mens SNO har hatt egne tellere som ble satt ut i tillegg. Miljødirektoratet legger nå opp til at forvaltningsmyndigheten overtar ansvaret for innkjøp, lagring, vedlikehold og databehandling. SNO skal stå for utsetting og bidra med feltkunnskap.

Disse oppgavene er imidlertid tidkrevende, og nasjonalparkforvalterne mangler per i dag både kapasitet og nødvendige programvare. Etter hovedtildelingen tok nasjonalparkforvalter kontakt med Miljødirektoratet for å avklare avslaget på tiltaksmidler. Det ble også undersøkt om SNO har kapasitet til utsetting, men det hadde de ikke. Dette ble meldt tilbake til Miljødirektoratet, og det ble søkt midler i supplerende tildeling i april. Disse midlene ble heller ikke innvilget, med begrunnelsen om at direktoratet ønsker å prøve å dekke dette med SNO ressurs, eventuelt vurdere tildeling i neste supplerende runde i juni.

Direktoratet har også bedt om en vurdering av om antall tellinger kan reduseres. Sekretariatet har i tilbakemeldingen til Miljødirektoratet påpekt at dette er uheldig. Behovet for kunnskap om besøksutvikling er stort, og sju tellere vurderes som lite, sett i lys av at styret har ansvar for forvaltningen av 14 verneområder som dekker et stort geografisk område.

Det er bedt om en snarlig avklaring på om SNO kan bidra med utsetting, og i hvilket omfang. Miljødirektoratet har gitt tilbakemelding om at SNO vil følge opp sine egne tellere, slik det ble avtalt i bestillingsdialogen. De opplyser videre at det er mulig å ta kontakt med SNO lokalt på nytt for å be om ekstra ressurser, men at det kun settes av

ressurser til telling dersom de oppfyller kriteriene for prioritering. De opplyser videre at det kan vurderes tildeling over post 31 dersom det foreligger et klart forvaltningsbehov for å ha ferdselstelloene ute. Nasjonalparkforvalterne arbeider nå med å vurdere ferdselstelloene opp mot Miljødirektoratets prioriteringer, for deretter å få nødvendige avklaringer på plass knyttet til administrasjon.

Prioriteringer til Miljødirektoratet, som ble sendt til verneområdeforvalterne i februar 2026, er som følger:

1. Aktiv prosess med forvaltningsplan eller besøksstrategi (det er meldt oppstart)
2. Effektmåling av kanaliseringstiltak
3. Større endringer i ferdse i området
4. Det er 5 år eller mer siden sist telling i verneområdet

Sekretariatet mener at selv om ikke alle planlagte ferdselstelloene faller inn under Miljødirektoratets prioriteringer, er det viktig at disse gjennomføres i verneområdene. Dette gir et viktig grunnlag for å følge utviklingen i besøket, og det finnes i begrenset grad alternative kilder i områdene som kan gi tilsvarende informasjon. For å sikre gjennomføring av planlagte tellinger i år foreslår sekretariatet derfor å avsette deler av grunnstøtten til administrasjon av ferdselstelloene, dersom det ikke er mulig å få SNO ressurs eller midler fra Miljødirektoratet. Det foreslås uansett å benytte midler til at Fjelltjenesten leser ut data og utarbeider rapport, samt kr 20 000 til utsetting av to tellere i Láhko nasjonalpark som Meløy kommune har tilgjengelig.

Sekretariatet foreslår på bakgrunn av dette at grunnstøtten benyttes som følger:

Tiltak	Verneområde	Beløp
Støtte for drift innfallsport Lakshol	Rago NP	45 000,00
Rentenota toalett Lakshola	Rago NP	76,56
Støtte drift vei Trygvebu (Ner- Skaiti)	Junkerdal NP	15 000,00
Inforom Balvatn	Junkerdal NP	7 000,00
Saltfjellet- bok	Saltfjellet	20 000,00
Steinrydding Rago (fra 2025)	Rago NP	30 000,00
Administrasjon ferdselstelloene	Flere	80 000,00
		197 076,56

Erfaring tilsier at det kan oppstå behov for andre tiltak i løpet av året som grunnstøtten kan benyttes til. Siden styret kun møtes fire ganger årlig, foreslås det at sekretariatet gis mulighet til å disponere resterende del av grunnstøtten til nødvendige tiltak som oppstår, for å sikre fleksibel og effektiv bruk av midlene.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	24/2026	03.06.2026

Midtre Nordland nasjonalparkstyre - tildeling av tiltaksmidler for 2026

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar tildeling av midler til orientering.

Den tildelte potten på totalt kr 1 800 000 disponeres med utgangspunkt i forslaget i tabell 1.

Bakgrunn

På styremøtet den 18.12.2025 ble det i sak ST 61/2025 vedtatt at nasjonalparkstyret skal søke om kr 2 094 000 fordelt på 32 tiltak for 2026. Søknaden om midlene ble sendt inn av nasjonalparkforvalter i januar 2026.

Tiltaksmidler

Tildelingen er gitt som en samlet pott. Dette innebærer at styret har frihet til å kunne overføre midler mellom de ulike tiltakene innenfor potten dersom det skulle bli behov for det. Det gjør forvaltningen av midlene mer effektivt samt sikrer at de kan brukes der behovet viser seg å være størst.

I hovedtildelingen ble det innvilget kr 1 600 000. Tiltakene administrasjon ferdselstellere, tiltak Bredekrunden etter drift- og tiltaksplan, og bru Jakobsbakken, ble satt på status «avvent» fra Miljødirektoratet, med etterspørsel om ytterligere informasjon. Denne informasjonen ble ettersendt, og i den supplerende tildelingen i april ble det innvilget ytterligere kr 200 000 til tiltakene Bredekrunden, informasjonstiltak «Turer på Storjord» (brosjyre) og bru Jakobsbakken. Totalt er det dermed innvilget kr 1 800 000 til tiltak i 2026.

Videre ble omsøkte midler til informasjonstiltak og innkjøp av ferdselstelloperne satt på status «avvent» fra Miljødirektoratet. Det ble også gitt merknader til tiltaket som omhandler åpen dag på Brestua. En nærmere redegjørelse for dette følger nedenfor.

Ferdselstelloper

I forbindelse med tildelingen av tiltaksmidler for 2026 har det oppstått utfordringer knyttet til finansiering av administrasjon av ferdselstelloperne. Tidligere har Statskog Fjelltjenesten hatt oppdraget med administrasjon av tellerne, mens SNO har hatt egne tellere som ble satt ut i tillegg. Miljødirektoratet legger nå opp til at forvaltningsmyndigheten overtar ansvaret for innkjøp, lagring, vedlikehold og databehandling. SNO skal stå for utsetting og bidra med feltkunnskap.

Disse oppgavene er imidlertid tidkrevende, og nasjonalparkforvalterne mangler per i dag både kapasitet og nødvendige programvare. Etter hovedtildelingen tok nasjonalparkforvalter kontakt med Miljødirektoratet for å avklare avslaget på tiltaksmidler. Det ble også undersøkt om SNO har kapasitet til utsetting, men det hadde de ikke. Dette ble meldt tilbake til Miljødirektoratet, og det ble søkt midler i supplerende tildeling i april. Disse midlene ble heller ikke innvilget, med begrunnelsen om at direktoratet ønsker å prøve å dekke dette med SNO ressurs, eventuelt vurdere tildeling i neste supplerende runde i juni.

Direktoratet har også bedt om en vurdering av om antall tellinger kan reduseres. Sekretariatet har i tilbakemeldingen til Miljødirektoratet påpekt at dette er uheldig. Behovet for kunnskap om besøksutvikling er stort, og sju tellere vurderes som lite, sett i lys av at styret har ansvar for forvaltningen av 14 verneområder som dekker et stort geografisk område.

Det er bedt om en snarlig avklaring på om SNO kan bidra med utsetting, og i hvilket omfang. Miljødirektoratet har gitt tilbakemelding om at SNO vil følge opp sine egne tellere, slik det ble avtalt i bestillingsdialogen. De opplyser videre at det er mulig å ta kontakt med SNO lokalt på nytt for å be om ekstra ressurser, men at det kun settes av ressurser til telling dersom de oppfyller kriteriene for prioritering. De opplyser videre at det kan vurderes tildeling over post 31 dersom det foreligger et klart forvaltningsbehov for å ha ferdselstelloperne ute. Nasjonalparkforvalterne arbeider nå med å vurdere ferdselstelloperne opp mot Miljødirektoratets prioriteringer, for deretter å få nødvendige avklaringer på plass knyttet til administrasjon.

Prioriteringer til Miljødirektoratet, som ble sendt til verneområdeforvalterne i februar 2026, er som følger:

1. Aktiv prosess med forvaltningsplan eller besøksstrategi (det er meldt oppstart)
2. Effektmåling av kanaliseringstiltak
3. Større endringer i ferdsel i området
4. Det er 5 år eller mer siden sist telling i verneområdet

Sekretariatet mener at selv om ikke alle planlagte ferdselstelloperne faller inn under Miljødirektoratets prioriteringer, er det viktig at disse gjennomføres i verneområdene. Dette gir et viktig grunnlag for å følge utviklingen i besøket, og det finnes i begrenset grad alternative kilder i områdene som kan gi tilsvarende informasjon.

I en e-post fra Miljødirektoratet datert 27.03.2026 om innkjøp av ferdselstellere til bruk i verneområdene, ble det presisert at det ved eventuelt innkjøp må tas hensyn til tilgjengelige ressurser hos SNO til oppfølging. Det skal ikke kjøpes inn flere tellere enn de klarer å følge opp i felt. På bakgrunnen av dette, og ettersom det allerede er utfordringer med oppfølgingen av eksisterende ferdselstellere med tilgjengelige SNO-ressurs, vurderer sekretariatet det som lite hensiktsmessig å anskaffe flere tellere i år. Det anbefales derfor ikke å søke om supplerende midler til dette.

Åpen dag Brestua

I hovedtildelingen har Miljødirektoratet påpekt at selve arrangementet faller utenfor postens formål, men at innkjøp av materiell og lignende kan dekkes. Med bakgrunn i dette foreslås det å redusere beløpet for dette tiltaket til kr 126 000 (se tabell).

Informasjonstiltak

Midlene det ble søkt om til informasjonstiltak for verneområdene, ble satt på status «avvent» av Miljødirektoratet i hovedtildelingen. Det ble presisert at man bør avvente til behovene oppstår, og deretter ta kontakt med direktoratet for vurdering av eventuell supplerende tildeling senere i året.

Da det kom en forespørsel om å bidra inn i samarbeidsprosjektet knyttet til brosjyren «Turer på Storjord», ble det søkt om midler i den supplerende tildelingen, ettersom dette vurderes som et konkret informasjonstiltak.

Følgende tabell viser status, beløp og forslag til fordeling på tiltakene.

Tabell 1.

Prio	Tiltak	Verneområde	Status	Omsøkt beløp	Forslag
1	Tiltak mot ulovlig hogst - ved til bålplass	Rago NP	Innvilget	15 000,00	15 000,00
2	Klopplegging Balvassdemningen - Rosna brua	Junkerdal NP	Innvilget	50 000,00	50 000,00
3	Oppsett og trykk av grotteplakat	Láhko NP	Innvilget	5 000,00	5 000,00
4	Tiltak mot ulovlig hogst - ved til bålplass	Stor-Graddis NR	Innvilget	15 000,00	15 000,00
5	Tiltak mot ulovlig hogst - ved til bålplass	Dypen NR	Innvilget	15 000,00	15 000,00
6	Vardeproblematikk (plakater og møter)	Saltfjellet LVO	Innvilget	20 000,00	20 000,00
7	Klopplegging Tollådalen mot Bukkhågen	Saltfjellet-Svartisen NP	Innvilget	60 000,00	60 000,00
8	Strandrydding	Sjunkhatten NP	Innvilget	50 000,00	50 000,00
9	Ny bru øverst i Storengdalen	Junkerdal NP	Innvilget	180 000,00	180 000,00
10	Tiltak Ragorunden	Rago NP	Innvilget	200 000,00	200 000,00
11	Utfrakt kreosotstolpe	Gåsvatnan LVO	Innvilget	20 000,00	20 000,00

12	Verne- og underskilt + stenger	Flere		-	-
13	Slåttemark Bredek - videreføring av skjøtselsplan	Saltfjellet-Svartisen NP	Innvilget	180 000,00	180 000,00
14	Reparasjon av eksisterende tilrettelegging	Rago NP	Innvilget	45 000,00	45 000,00
15	Ferdsestellere innkjøp x 3	Saltfjellet LVO	Avslag	90 000,00	0
16	Administrasjon ferdsestellere	Alle	Avslag	80 000,00	0
17	Informasjonsplakat vedr. ferdsel Stallogropa-Belno	Saltfjellet-Svartisen NP	Innvilget	6 000,00	6 000,00
18	Tiltak Bredekrunden etter drift- og tiltaksplan	Saltfjellet-Svartisen NP	Innvilget, supplerende	100 000,00	100 000,00
19	Forberedelse forprosjekt innfallsport Jakobsbakken	Junkerdal NP	Innvilget	30 000,00	30 000,00
20	Forberedelser oppsett av tavler	Junkerdal NP	Innvilget	30 000,00	30 000,00
21	Fjerning av gamle infotavler	Saltfjellet-Svartisen NP	Innvilget	105 000,00	105 000,00
22	Innkjøp av plakater	Saltfjellet-Svartisen NP	Innvilget	18 000,00	18 000,00
23	Fjerning av gamle infotavler	Sjunkhatten NP	Innvilget	65 000,00	65 000,00
24	Innkjøp og oppsett av ny tavle Litjsand	Rago NP	Innvilget	45 000,00	45 000,00
25	Innkjøp og oppsett av ny tavle Lakshol	Rago NP	Innvilget	45 000,00	45 000,00
26	Flytting/ riving av gamle tavler Litjsand/ Lakshol	Rago NP	Innvilget	20 000,00	20 000,00
27	Utforming plakat	Gåsvatnan LVO	Innvilget	5 000,00	5 000,00
28	Åpen dag Brestua	Saltfjellet-Svartisen NP	Delvis innvilget	150 000,00	126 000,00
29	Informasjonstiltak verneområdene felles	Flere	Avslag	100 000,00	0
30	Kartlegging og bytting av skilt med ødelagt folie	Sjunkhatten NP	Innvilget	50 000,00	50 000,00
31	Bru Daja	Junkerdal NP	Innvilget	200 000,00	200 000,00
32	Bru Jakobsbakken	Junkerdal NP	Innvilget, supplerende	100 000,00	90 000,00
33	Brosjyre turer på Storjord	Flere	Innvilget, supplerende	0	10 000,00
Samlet pot				2 094 000,00	1 800 000,00

Arkivsaksnr: 2015/3474-48

Saksbehandler: Jannike Elise Wika

Dato: 20.05.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	25/2026	03.06.2026

Faglig godkjenning - Forvaltningsplan med besøkstrategi for Láhko nasjonalpark

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyret godkjenner herved vedlagt forvaltningsplan med for Láhko nasjonalpark før den sendes til faglig godkjenning til Miljødirektoratet. Besøksstrategien inngår som en integrert del av forvaltningsplanen for Láhko nasjonalpark.

Forvaltningsplanen har et godt kunnskapsgrunnlag og er lokalt forankret gjennom prosessmøter med administrasjonen i kommunene samt innspills møter og befaringer med grunneiere, interessenter og myndigheter.

Når forvaltningsplanen er faglig godkjent av Miljødirektoratet skal planen bearbeides og igjen styrebehandles av Midtre Nordland nasjonalparkstyret, før den sendes ut på offentlig høring.

Bakgrunn

Midtre Nordland nasjonalparkstyret vedtok 21.06.2019 å utarbeide en faglig oppdatert forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark. Styret ønsket en mer omfattende prosess før utkast til forvaltningsplan sendes til faglig godkjenning hos Miljødirektoratet. Styret vedtok også at arbeidet med forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark skal ledes av sekretariatet med sikte på å ferdigstille forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark i løpet av 2020.

Det ble også vedtatt at prosessen skal sikre bred involvering. Styret sitt rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg skal benyttes i arbeidet. Det ble også vedtatt at det skulle legges opp til møter der lokalbefolkning og andre relevante lokale aktører med interesser i nasjonalparken utenom de etablerte rådgivingsorganene får anledning til å komme med sine innspill.

Arbeidet med besøksstrategi for Láhko nasjonalpark ble igangsatt av sekretariatet i 2017, jf. vedtak i Midtre Nordland nasjonalparkstyre 02.03.2017. Sekretariatet har siden arbeidet med utarbeidelse av både besøksstrategi og forvaltningsplan i ulike faser.

Prosessen med utarbeiding av forvaltningsplan og besøksstrategi for Láhko nasjonalpark er svært forsinket på grunn av hyppige bytter av saksbehandlere og manglende personelle resurser i sekretariatet.

Fra 2026 er arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi for Láhko nasjonalpark styrket gjennom en egen dedikert ressurs i sekretariatet som bare jobber med forvaltningsplan og besøksstrategi for Láhko nasjonalpark.

Miljødirektoratet har utarbeidet ny mal for utforming av forvaltningsplan som gjør det mulig å innarbeide besøksstrategien som en integrert del av forvaltningsplanen. Besøksstrategien beskriver mål, tiltak og prinsipper for besøksforvaltningen. Strategien skal bidra til at ferdsel og bruk skjer i tråd med verneformålet.

De opprinnelige fremdriftsplanene for forvaltningsplan og besøksstrategi endres til følgende:

AKTIVITET	MÅNED	ÅR	ANSVARLIG
Justering av utkast etter ny mal fra Miljødirektoratet	Vår	2026	Verneområdeforvalter
Prosessarbeid – arbeidsmøter – klargjøring av nytt utkast	Vår	2026	Verneområdeforvalter
Styrebehandling av utkast før faglig gjennomgang	Juni	2026	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Faglig gjennomgang av forvaltningsplanen	Sommer og Høst	2026	Miljødirektoratet
Justering etter faglig gjennomgang og klargjøring av høringsutkast	Høst	2026	Verneområdeforvalter
Prosessarbeid – arbeidsmøter – klargjøring av høringsutkast	Høst	2026	Verneområdeforvalter
Styrebehandling av høringsutkast	Høst/vinter	2026	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Åpent møte og høring	Vinter	2026/2027	Midtre Nordland nasjonalparkstyre / verneområdeforvalter
Høring	Vinter	2027	Midtre nordland nasjonalparkstyre
Gjennomgang og vurdering av høringsuttalelser	Vinter/vår	2027	Verneområdeforvalter
Styrebehandling og godkjenning av forslag til forvaltningsplan	Vår	2027	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Endelig godkjenning av forvaltningsplan	Vår	2027	Miljødirektoratet
Justering etter endelig godkjenning	Sommer	2027	Verneområdeforvalter
Ferdigstilling og publisering av forvaltningsplanen	Sommer	2027	Verneområdeforvalter

Vurdering

Forvalter vil understreke at det er avholdt møter med administrasjon i kommunene samt andre brukerinteresser i nasjonalparken for å sikre innspill tidlig i prosessen.

Forvaltningsplanen vil bli justert etter at de er faglig godkjent av Miljødirektoratet

Deretter blir forslag til høringsutkast styrebehandlet av Midtre Nordland nasjonalparkstyre før den legges ut på offentlig høring.

Etter forvalters vurdering har Midtre Nordland nasjonalparkstyre et ferdigstilt dokument med vedlegg som kan sendes til faglig godkjenning hos Miljødirektoratet.

Vedlegg:

- 1 Forvaltningsplan med besøksstrategi for Láhko nasjonalpark
- 2 Vedlegg 1 Vintermerket skiløype
- 3 Vedlegg 2 Eksisterende stier og kjørespor
- 4 Vedlegg 3 Traseer ifm drift og vedlikehold av eksisterende kraftanlegg
- 5 Vedlegg 4 Tiltaksplan

FORVALTNINGSPLAN FOR LAHKO NASJONALPARK – INKLUDERT BESØKSSTRATEGI

Innhold

1.0 Om forvaltningsplanen.....	2
2.0 Om verneområdet.....	2
Forvaltningsmyndighet.....	2
Verneformål.....	3
Internasjonale forpliktelser	3
Naturfaglig og geologisk kvalitet	3
Vassdrag.....	4
Lokal bruk og lokal betydning	5
Sårbarhet og tåleevne	5
3.0 Utfordringer	7
Ferdsel	7
Klima.....	8
Beitetrykk og reindrift	9
Annen påvirkning	10
4.0 Forvaltningsmål og strategi.....	11
Forvaltningsmål.....	11
Overordnet strategi	11
5.0 Besøksstrategi	12
Mål for besøksforvaltningen	12
Strategi og virkemidler	12
Besøkssenter.....	15
Merkevarestrategi for Norges nasjonalparker	15
Forankring i regionale reiselivsstrategier.....	15
6.0 Tiltaksplan.....	17
7.0 Naturmangfoldloven	17
Verneforskrift URL.....	19
Sentrale føringer	19
8.0 Retningslinjer.....	20
9.0 Kunnskapsgrunnlag	42

1.0 Om forvaltningsplanen

Forskrift om vern av Láhko nasjonalpark ble fastsatt ved kgl.res 14.desember 2012. I § 5 står det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel og tilrettelegging. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltningen av nasjonalparken skal skje ut fra en tidshorisont på 200 år.

Forvaltningsplanen sikrer en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi retningslinjer om bruk, informasjon, tilrettelegging og andre tiltak. Forvaltningsplanen er en presisering og utdyping av verneforskriften, og gir retningslinjer for dispensasjonspraksis. Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen.

Som en integrert del av forvaltningsplanen inngår besøksstrategien for Láhko nasjonalpark, som fastsetter mål og tiltak for tilrettelegging, ferdsel og forvaltning av besøkende i området.

Forvaltningsmyndigheten har ansvaret for utarbeidelse av forvaltningsplan.

2.0 Om verneområdet

Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet har med hjemmel i naturmangfoldloven § 62 annet ledd og tredje punktum delegert myndigheten for forvaltning av Láhko nasjonalpark til Midtre Nordland nasjonalparkstyre, og fastsatt vedtekter for styrets utøvelse av myndighet.

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues. Forvaltningsmyndigheten utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter myndighet til å treffe vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Naturmangfoldloven gjelder side om side med annet lovverk. Tiltak i verneområder må ha tillatelse etter både naturmangfoldloven og etter det regelverket tiltaket generelt reguleres etter. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel. Videre har forvaltningsmyndigheten ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Handlingsrommet til forvaltningsmyndigheten følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene i naturmangfoldloven § 48. Forvaltningsmyndigheten har ikke myndighet til å fatte vedtak som går ut over bestemmelsene i verneforskriften.

De sentrale forvaltningsorganer har overordnet ansvar for verneområdeforvaltningen, blant annet gjennom klagebehandling og fastsettelse av rammene for forvaltningen. De rettslige rammene og muligheten for utøvelse av skjønn er de samme uavhengig av hvem som er forvaltningsmyndighet. Sentrale forvaltningsorganer er Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet.

Verneformål

Nasjonalparken dekker et areal på 188 km² i Beiarn, Gildeskål og Meløy kommuner og hele nasjonalparken ligger på statsgrunn.

Formålet med Láhko nasjonalpark er fastsatt i § 1 og det er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep. Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- geologiske landskapsformasjoner herunder det største sammenhengende areal av alpin karst i Norge med tilhørende grotter

- variasjonsbredden av naturtyper, med viktige lokaliteter av kalksjøer, herunder kransalgesjøer med et nasjonalt kjerneområde for kransalger – arter og genetisk mangfold, inkludert et svært rikt planteliv med en rekke truede og nær truede arter, herunder viktige utpostlokaliteter av de truede fjellplantene grønlandsstarr og nordlig tinderublom, samt de truede kransalgartene kanadaglattkrans og gråkrans.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Internasjonale forpliktelser

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis. Mer informasjon: www.regjeringen.no – Internasjonale klima- og miljøavtaler.

IUCN

Norge er medlem i Verdens naturvernunion (IUCN) (<https://www.iucn.org/>). Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder. Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalte IUCN kategorier. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

Naturfaglig og geologisk kvalitet

Kunnskapsgrunnlaget for natur- og geologiverdiene i nasjonalparken er godt og baserer seg på kartlegginger fra verneplanarbeidet og senere NiN-kartlegginger, som viser mosaikker av kalkrikt berg, fjell-lynghei, snøleier og lesidevegetasjon.

Láhko nasjonalpark omfatter et av de største sammenhengende områdene med alpin karst i Norge og Nord-Europa. Landskapet er dominert av høyfjell på kalkrik berggrunn, hovedsakelig marmor, og ligger i stor grad over tregrensen. Karstprosessene har gitt opphav til et variert og særpreget landskap med både overflateformer (eksokarst), som doliner, rennekarren og jettegryter, og underjordiske former (endokarst), som grotter og karstganger. Den omfattende karstutviklingen medfører at vann i stor grad dreneres ned i berggrunnen, noe som gir et generelt tørt landskap med begrenset forekomst av våtmarker.

Geologien er preget av kalkspatmarmor fra kambrosilurisk tid, med innslag av glimmerskifer og andre bergarter i randsonene. Berggrunnens sammensetning og de hydrologiske forholdene har gitt grunnlag for utvikling av naturtyper som kalksjøer og kransalgessjøer. Flere av disse er vurdert som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven § 52, og inngår i nasjonal handlingsplan for kalksjøer. Kalksjøene har særlig stor verdi på grunn av forekomster av kransalger, blant annet kanadaglattkrans og gråkrans, som har viktige forekomster i europeisk sammenheng. Disse artene og naturtypene er avhengige av stabile, kalkrike og relativt uberørte vannmiljøer, og er derfor sårbare for endringer i vannkjemi og fysiske påvirkninger.

Den kalkrike berggrunnen gir også grunnlag for et rikt og særpreget artsmangfold på land, særlig blant karplanter. Fjellfloraen er artsrik og inkluderer flere basekrevende og rødlistede arter. Nasjonalparken har en særlig viktig funksjon som leveområde for grønlandsstarr, som har en svært begrenset utbredelse i Europa. Arten har stor faglig verdi både plantegeografisk og for forståelsen av overlevelse i isfrie refugier etter siste istid. Verneformålene omfatter også sjeldne og truede arter som nordlig tinderublom, selv om funn i nasjonalparken er usikre og krever videre avklaring. Flere andre kalkkrevende arter, som fjellnøkleblom og rosekarse, forekommer også.

Naturtypene i nasjonalparken er i hovedsak kalkrike fjellheier og tundra, med stor variasjon mellom rabber, snøleier og lesider. Reinroseheier er særlig utbredt og karakteristiske for området, mens snøleier med langvarig snødekke gir grunnlag for spesialiserte plantesamfunn. I høyereliggende områder er vegetasjonen stedvis svært sparsom, med store arealer av nakent berg. Det finnes også mindre forekomster av rikmyr og kalkskog, blant annet ved Daumannsvatnet og i Fellvasskogen.

Kalkrik karstgeologi, stor botanisk variasjon og nordlig høyfjellsplatå gir et arktisk-alpint klima som kan være gunstig for spesialiserte, kuldetolerante insekter. Området har flere særpregede nisjer, som kalkrike innsjøer, karstsprekker, kalkenger og grotter. Det kan vurderes å få mer kunnskap om insektmangfold og eventuelle rødlistede arter i Láhko nasjonalpark.

Dyrelivet er generelt begrenset, men nasjonalparken har funksjon som hekke- og trekkområde for flere fuglearter, særlig i tilknytning til innsjøer og våtmarksnære områder. Rovdyr som jerv og gaupe forekommer sporadisk i området, men uten dokumentert yngling de senere år.

Láhko er i stor grad uten tekniske inngrep, men randsonene påvirkes av vannkraftutbygging i omkringliggende områder, noe som kan prege landskapsopplevelsen enkelte steder. Samtidig er det en del ferdsel og bruk av området, særlig langs stier, ved hytter og i områder med etablerte ferdselsårer. Den lette tilgjengeligheten kombinert med sårbare geologi og vegetasjon medfører et forvaltningsbehov knyttet til kanalisering av ferdsel og begrensnings av slitasje, særlig i områder med eksponerte karstformer og sårbare naturtyper.

Vassdrag

Láhko nasjonalpark berører øvre deler av nedbørsfeltene til vassdragene Arstad og Gråtåga, samt Forså, Fykan og Sundsfjord. Utenfor nasjonalparken er disse vassdragene bygd ut til kraftformål, men det er ingen reguleringsmagasiner inne i nasjonalparken. Hoveddelen av nasjonalparken utgjør de øvre delene av Sundsfjordvassdraget. Sundsfjordvassdraget er et stort og variert vassdrag som i nedre del er påvirket av demninger og kraftutbygging. Fellvatnet, på grensen til nasjonalparken, er det øverste reguleringsmagasinet i Sundsfjordvassdraget. Over Fellvatnet, i nasjonalparken, er hovedvassdraget i liten grad berørt av kraftutbyggingen.

Sentralt i nasjonalparken finnes flere større vann: Svalvatnet, Fiskvatnet og Seglvatnet. Ellers er nasjonalparken rik på små og mellomstore vann og vassdrag. Vassdragene preges av berggrunnen og elvene forsvinner ofte under overflata over kortere eller lengre strekninger. Også flora og fauna i vassdragene er preget av berggrunnen.

Lokal bruk og lokal betydning

Láhko nasjonalpark har stor betydning for lokalbefolkningen, både som bruksområde, næring, kunnskapsarena og som en del av lokal identitet. Området representerer viktige natur- og kulturverdier som har vært brukt og opplevd gjennom generasjoner, og som fortsatt danner grunnlag for friluftsliv, høsting og naturopplevelser.

Nasjonalparken bidrar til å styrke lokal identitet og tilhørighet, blant annet gjennom sin særegne geologi, landskapsformer og kulturhistorie. Kunnskap om karstlandskapet, brukshistorie og naturgrunnlag er en viktig del av den lokale forståelsen av området, og gir en merverdi både for innbyggere og besøkende.

Láhko har også et potensial som grunnlag for bærekraftig lokal verdiskaping. Gjennom skånsom tilrettelegging og tydelig styring av ferdsel kan nasjonalparken bidra til utvikling av naturbasert reiseliv i randsonene, i tråd med verneformålet. Slik utvikling forutsetter at lokal næring og andre brukerinteresser involveres, og at aktivitetene skjer innenfor rammer som ivaretar naturgrunnlaget.

Barn og unge er en viktig målgruppe i forvaltningen av nasjonalparken. Økt kunnskap om naturverdier, ferdselsregler og lokal bruk er avgjørende for å bygge forståelse, stolthet og ansvarfølelse for området. Det er derfor et mål å legge til rette for at barn og unge får kjennskap til nasjonalparken gjennom skole, barnehage og organiserte aktiviteter. Slik kan det utvikles en langsiktig tilknytning til området og et grunnlag for framtidig ivaretagelse av natur- og kulturverdiene.

Reindriften er en sentral del av den lokale og samiske bruken av området, og representerer både kulturarv, næringsgrunnlag og tradisjonell kunnskap om naturen i og rundt Láhko nasjonalpark.

Forvaltningsmyndigheten vil bidra til å støtte og styrke lokalbefolkningens tilhørighet til nasjonalparken, blant annet gjennom informasjon, formidling og samarbeid med lokale aktører gjennom rådgivende utvalg, Nordland nasjonalparksenter samt andre aktuelle arenaer. En god forankring lokalt er en forutsetning for å lykkes med en langsiktig og bærekraftig forvaltning av området.

Som en del av arbeidet med besøksstrategi for Láhko nasjonalpark er det gjennomført egne kartlegginger av natur- og kulturverdier, ferdselsårer og aktuelle traseer i randsonene til nasjonalparken (E. Maruhn 2023, Sjøfossen Næringsutvikling 2022). Kartleggingene synliggjør hvordan området brukes lokalt til friluftsliv, høsting, formidling og naturopplevelser, og dokumenterer samtidig viktige kulturhistoriske og landskapsmessige kvaliteter knyttet til blant annet Fykan, Rallarstien, Nedre Navar, Namnlausvatnet og Synkhøgda. Dokumentene utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for videre arbeid med besøksforvaltning og tilrettelegging i tilknytning til nasjonalparken.

Sårbarhet og tåleevne

En sårbarhetsanalyse gjennomført i 2014 (Arnesen & Gómez 2014) gir et viktig overordnet kunnskapsgrunnlag for vurdering av ferdsel i Láhko nasjonalpark. Analysen viser at sårbarheten i

stor grad er knyttet til bestemte overflatetyper, særlig fragmentert vegetasjon på løsmasser, våtmarker og terreng med høy helningsgrad, som har lav tåleevne og begrenset evne til regenerering etter slitasje.

Nyere kartlegginger gjennomført av NIBIO i 2022–2023 bekrefter dette bildet, og gir samtidig en mer detaljert forståelse av hvordan sårbarheten kommer til uttrykk i felt. Kartleggingen viser at slitasje i hovedsak er knyttet til etablerte stier og ferdselsårer, og at omfanget generelt er begrenset i tørre og veldrenerte fastmarkssystemer. Samtidig er det registrert økt slitasje i våtmarksområder og særlig i og ved kjente grotter i nasjonalparken, der hyppige besøk har ført til tydelige spor etter erosjon og forringelse av naturgrunnlaget.

Kartleggingen viser videre at enkelte geologiske strukturer og karstformer er særlig sårbare for fysisk påvirkning, og kan bli varig skadet selv ved begrenset ferdsel. Dette understreker behovet for en differensiert forvaltning der ferdsel kanaliseres til robuste områder, samtidig som særlig sårbare lokaliteter skjermes gjennom informasjon, tilrettelegging og eventuelle restriksjoner. Samlet sett gir sårbarhetsanalysen og den oppdaterte kartleggingen et tydelig faglig grunnlag for å styre ferdselen i nasjonalparken i tråd med verneformålet.

Økt ferdsel og aktivitet i viktige beiteområder og trekkleier i forbindelse med reindrift kan redusere reinens tilgang til ro og påvirke bruken av områdene over tid. Láhko nasjonalpark ligger i Saltofjellet reinbeitedistrikt og næringen er bekymret for at samlet belastning fra ferdsel, særlig i sommerhalvåret og i områder med økende tilrettelegging og synlighet i sosiale medier, kan bidra til økt press på både naturverdier og reindrift.

3.0 utfordringer

Det er i hovedsak tre faktorer som kan ha negativ innvirkning på verneverdiene i Láhko: ferdsel, klimaendringer og beitetrykk fra rein. Samtidig understreker reinbeitedistriktet at økende turistaktivitet og tilrettelegging også kan påvirke reindriftens mulighet til å bruke områdene på en bærekraftig måte, blant annet gjennom økte forstyrrelser i viktige trekk- og oppholdsarealer.

Verneområdeforvaltningen har i begrenset grad mulighet til å påvirke utviklingen i besøkstall, klima og beitetrykk direkte. Forvaltningen kan likevel bidra til å redusere negativ påvirkning, særlig gjennom informasjon, tilretteleggingstiltak og eventuelt regulering av ferdsel.

Ferdsel

Økende ferdsel i Láhko nasjonalpark er en av de største utfordringene for bevaring av verneverdiene. Erfaringer fra lokalbefolkning, næring og andre samt ferdselstelling viser at besøkstallet i parken har økt, noe som har ført til mer belastning på stier, særlig langs etablerte ferdselsårer og ved populære turmål som Corbels canyon, områdene rundt Namnlausvatnet og langs anleggsveiene inn mot nasjonalparken. I enkelte områder har dette resultert i slitasje, erosjon og forringelse av vegetasjon og naturgrunnlag.

Økt ferdsel medfører økt samlet belastning på naturverdier i området, herunder forstyrrelser av dyreliv i sårbare perioder. Dette gjelder særlig arter som er sensitive for menneskelig aktivitet i hekke-, yngle- og beiteperioder. Økt aktivitet kan også bidra til slitasje på vegetasjon og terreng, samt redusert opplevelseskvalitet for besøkende i områder med mye ferdsel.

Lokal bruk og brukerinteresser er også berørt av utviklingen. Saltfjellet reinbeitedistrikt har i dialog med forvaltningen pekt på at økt og mer uforutsigbar ferdsel kan påvirke bruken av tradisjonelle beite- og trekkområder. Samtidig peker andre lokale aktører på at økt ferdsel og synlighet gjennom sosiale medier, organiserte turer og bedre tilgjengelighet kan føre til konsentrasjon av besøk i enkelte områder og dermed økt press på sårbare lokaliteter.

Láhko er en relativt kompakt nasjonalpark der endringer raskt blir synlige. Utviklingen oppleves som bekymringsfull av flere interessenter, og nasjonalparkstatusen kan i seg selv bidra til økt attraktivitet og besøkspress.

Det er registrert økt forsøpling og manglende kunnskap om hensynsfull ferdsel. Samlet belastning påvirkes videre av økt tilgjengelighet gjennom anleggsveier, parkering nær innfallsporter og økt tilrettelegging og markedsføring. Det er derfor et behov for bedre styring og kanalisering av ferdsel, styrket informasjon til besøkende og vurdering av avbøtende tiltak i perioder og områder med særlig sårbarhet.

Hyttetilbudet i og rundt Láhko nasjonalpark spiller en viktig rolle i å styre ferdsel og redusere slitasje. Det er 11 hytter innenfor nasjonalparken som eies av Glomfjord Jeger- og Fiskerforening, Gildeskål Jeger- og Fiskerforening, Meløy Jeger- og Fiskerforening, Den Norske Turistforening (DNT), Røde Kors og Statkraft, samt flere private hytter i randsonene. Hyttene fungerer i noen grad som målpunkt for ferdsel, men ikke nødvendigvis som kanalisierende elementer langs robuste ferdselsårer.

Det er enighet om at ferdsel i randsonene utenfor nasjonalparken er ønskelig, men at lokalisering og tilrettelegging må styres for å ivareta verneverdiene og hensynet til andre brukere. Det er behov for bedre kanalisering, tydeligere informasjon og mer målrettet tilrettelegging, samt økt kunnskap om ferdselsmønstre for å kunne iverksette treffsikre tiltak.

For å møte utfordringene er det behov for en helhetlig besøksstrategi, jf. kapittel 5.0, som viser hvordan forvaltningsmyndigheten vil bidra til å styre ferdselen og legge til rette for gode naturopplevelser slik at verneverdiene blir ivaretatt.

Kunnskap om besøkende

En har relativt god oversikt over bruken av nasjonalparken og bruken er i dag i hovedsak knyttet til de to innfallsportene ved i områdene Fykan–Namnlaus/Storglomvatnet og Sundsfjord–Fellvatnet. og hovedstinettet.

Nasjonalparken er et viktig område for utøvelse av friluftsliv, både for lokalbefolkningen i Gildeskål, Meløy og Beiarn, men også i regional sammenheng. Den enkle tilgjengeligheten gjennom anleggsveiene til Langvatnet og Storglomvatnet har ført til økt bruk. Veien ved Storglomvatnet brøytes opp til påske, mens veien inn til Langvatnet brøytes som regel en gang i juni avhengig av snøforholdene.

Nasjonalparkstyret har hatt ferdselstellere ute ved Fellvatnet på nasjonalparkgrensen og ved Namnlausvatnet på vei inn mot nasjonalparken i retning Svalvatnet. Disse gir verdifull informasjon om ferdselsutviklingen i dette området. I tillegg har SNO og fjelltjenesten befaringer i parken som gir nasjonalparkforvaltningen tilbakemeldinger på utviklingen av ferdsel i parken.

Trimkasser i regi av Fjelltrimmen er en stor bruker av nasjonalparken. Besøkstall fra trimkassene kan også benyttes av forvaltningen som et supplement til ferdselstellingene for å overvåke ferdselen i de aktuelle områdene.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har gjennomført brukerundersøkelse for Rago, Junkerdalen og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse for Láhko. Innenfor spørsmålene om informasjon er det noen trekk som er felles for de tre brukerundersøkelsene i Rago, Junkerdalen og Saltfjellet-Svartisen, som kan overføres til Láhko nasjonalpark.

1. De som søker informasjon før de besøker nasjonalparkene finner denne på internett, før de reiser hjemmefra. Dette viser at det er behov for internettsider som gir god informasjon om nasjonalparken.
2. Besøkende ønsker god informasjon på parkeringsplass / innfallsport. Det fleste ønsker å bli informert om er kart og turforslag. Informasjonstavler i henhold til merkevarestrategien har sine styrker i kart og turforslag.

Klima

Klimaet har stor betydning for forekomsten og utbredelsen av naturtyper og arter i Láhko nasjonalpark. Området er preget av høyfjellsnatur med mange kuldetilpassede og alpine arter, som er særlig sårbare for klimaendringer. Økte temperaturer kan føre til at varmekrevende arter sprer seg oppover i fjellet, og i noen tilfeller nordover, på bekostning av arter som er tilpasset kalde og stabile forhold. Siden mange alpine arter allerede lever nær sine øvre toleransegrenser, har de begrenset mulighet til å trekke seg videre oppover i høyden, noe som gjør dem spesielt utsatt.

Endringer i temperatur og nedbør kan også påvirke hydrologiske forhold og dermed karstprosesser og vannmiljøer i nasjonalparken, inkludert kalksjøer og kransalgessjøer. Endrede klimaforhold kan påvirke vannkjemi, vannstand og økologiske forhold i disse sårbare

naturtypene. I tillegg kan lengre vekstsesong bidra til endringer i vegetasjonen, der enkelte arter kan få konkurransefortrinn og endre artssammensetningen i fjellheier og snøleier.

Økt temperatur og endret snødekke vil også kunne påvirke snøleier, som er viktige leveområder for flere spesialiserte arter. Redusert snødekke og tidligere snøsmelting kan føre til at snøleiehabitaterne blir mindre stabile og får kortere varighet, noe som igjen kan påvirke arter som er avhengige av disse forholdene. Samtidig kan økt tilvekst av vegetasjon føre til gjengroing i enkelte områder.

Nasjonalparken inngår i et regionalt klima i endring, og klimaprofilen for Nordland gir et viktig kunnskapsgrunnlag for forventede klimaendringer og tilpasning. Forvaltningen av Láhko må ta høyde for disse endringene, blant annet gjennom oppfølging av sårbare naturtyper og arter, samt gjennom overvåking av endringer i økosystemene over tid.

Forvaltningen ønsker å styrke kunnskapsgrunnlaget gjennom overvåking av naturtyper og arter, slik at endringer kan fanges opp tidlig. Dette gjelder særlig sårbare naturtyper som kalksjøer, kransalgesjøer og snøleier, samt arter som er avhengige av stabile klimatiske forhold. Forvaltningen kan ikke påvirke de overordnede klimaendringene, men kan bidra til å styrke naturens robusthet gjennom å redusere andre belastninger, som ferdselspress og inngrep. Tiltak som begrenser samlet belastning, vil derfor være viktig for å opprettholde økosystemenes tilstand og tåleevne over tid.

Beitetrykk og reindrift

Endringer i beitetrykk fra rein kan ha betydelig innvirkning på vegetasjonen i området. Høyt beitetrykk kan føre til slitasje på sårbare naturtyper, redusert plantevekst og endringer i artssammensetningen. Dette kan igjen påvirke andre deler av økosystemet. Variasjoner i beitetrykket over tid kan skyldes både naturlige forhold og menneskelig påvirkning. Verneområdeforvaltningen har begrensede muligheter til å styre beitetrykket direkte, men kan bidra med kunnskapsinnhenting og dialog med relevante aktører for å sikre en mest mulig bærekraftig utvikling. Forvaltningsmyndigheten vil i tillegg legge til rette for overvåking av effekt av beiting på naturverdiene i nasjonalparken.

Saltfjellet reinbeitedistrikt (Saltfjellet sijte) omfatter et sammenhengende fjell- og utmarksområde i Nordland, og strekker seg fra kystnære områder og fjordlandskap i vest til høyfjellsområder mot svenskegrensen i øst. Området er i hovedsak avgrenset av dal- og fjordsystemer som skiller det fra tilgrensende reinbeitedistrikter, og inkluderer sentrale fjellområder på Helgeland.

Bruken av områdene varierer gjennom året, og reinen flytter mellom ulike sesongbeiter avhengig av vær-, snø- og beiteforhold. Flyttingen følger i stor grad tradisjonelle trekkleier, og bruken av de enkelte områdene kan variere betydelig fra år til år. Klimaendringer bidrar til økt variasjon og uforutsigbarhet i beitebruken.

På vårvinteren (mars–april) starter reindriftsåret når flokkene trekker mot vår- og kalvingsområdene. Kalving foregår i rolige og lite forstyrrede områder, ofte i lavereliggende og tidlig snøfrie partier i randsonene av nasjonalparken og i tilgrensende områder mot Beiarn og Saltdal. I denne perioden er reinen særlig sårbare for forstyrrelser.

Etter kalving trekker simler med kalv gradvis mot områder med gode beiteforhold. Utover forsommeren og sommeren benyttes større deler av fjellområdene i og rundt nasjonalparken, inkludert åpne karst- og høgfjellsområder på Láhko-plataet. Etter hvert som snøen smelter,

beiter reinen seg oppover i terrenget. Bruken av områdene varierer mellom dalførene mot Beiardalen og Saltdalen og de mer sentrale fjellområdene i nasjonalparken.

Midtsommeren er en viktig periode for kalvemerking, hvor flokkene samles og håndteres i tilrettelagte anlegg i randsonene av distriktet, normalt utenfor nasjonalparken. Etter merkeperioden spres reinen igjen over beiteområdene.

Utover sensommer og høst beiter reinen i store deler av distriktet før flokkene gradvis samles til høstslakt. Ved Glomvassdammen er det satt opp et arbeidsgjerde hvor man foretar slakting og merking.

I brunstperioden på høsten er det særlig viktig å unngå forstyrrelser, da dette kan påvirke reproduksjonen. I denne perioden oppholder reinen seg ofte i roligere fjellområder, inkludert deler av nasjonalparken.

På senhøsten og vinteren trekker reinen til vinterbeiter, hovedsakelig i lavereliggende skog- og fjellområder med tilgang på lav. Flyttingene styres i stor grad av snø- og isforhold, og reinen gjetes slik at beiteressursene utnyttes bærekraftig innen hele reinbeitedistriktet.

Det fastsatte øvre reintallet for distriktet er 3500 dyr. De største utfordringene for å opprettholde et stabilt reintall er tap til rovvilt samt påkjørsler av tog og bil. I tillegg er tilgang på gode vinterbeiter avgjørende.

Reindriften er avhengig av at områdene bevares mest mulig intakte og uten tekniske inngrep som hytte- og veibygging.

Reindriftsloven § 62 stiller krav om distriktsplan, der reinbeitedistriktet skal beskrive driften med hensyn til flyttemønster, årstidsbeiter, kalvingsland, bruk av motoriserte kjøretøy og luftfartøy samt oversikt over gjerder og anlegg. Distriktsplanen danner også grunnlag for vurdering av tillatelser etter verneforskriften, blant annet til motorferdsel på barmark, bruk av luftfartøy og droner, samt oppføring av gjeterbuer og gjerdeanlegg.

Det er forbud mot bruk av modellfly og droner i nasjonalparken, jf. verneforskriften § 3 pkt. 7.3 om støy. Det kan likevel gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Det er utarbeidet egne retningslinjer for dette, der reindrift er et av formålene som kan gi grunnlag for dispensasjon.

Reinbeitedistriktet har uttrykt bekymring for at økende ferdsel og turistaktivitet i og rundt nasjonalparken kan gi økt belastning på viktige funksjonsområder for reinen. Særlig gjelder dette områder som benyttes i forbindelse med kalving, trekk og sommerbeite.

Forvaltningsmyndigheten vil derfor legge vekt på å vurdere ferdselsstyring, informasjonstiltak og eventuelle restriksjoner i dialog med reinbeitedistriktet som del av den helhetlige besøksforvaltningen.

Annen påvirkning

Det er økt interesse for friluftsliv både av tradisjonell karakter og ulike andre aktiviteter som kiting, randonee mm. Slitasjeproblemene på stier forsterkes av klimaendringene og kraftigere nedbør og større fare for flom og erosjon.

Økt utbyggingspress i randområdene kan påvirke nasjonalparken. Relevant her er hyttebygging, vegger og vannkraftanlegg.

4.0 Forvaltningsmål og strategi

Forvaltningsmål

Forvaltningen av Láhko nasjonalpark skal sikre følgende:

- At verneverdiene i nasjonalparken opprettholdes.
- At nasjonalparken består som et område med liten grad av fysisk tilrettelegging.
- At barn og unge i Gildeskål, Meløy og Beiarn utvikler kunnskap om, tilknytning til og stolthet over Láhko nasjonalpark, slik at naturverdiene blir en del av den lokale identiteten.

Overordnet strategi

Nasjonalparkstyret skal arbeide med miljømessig verdiskaping i form av tiltak for å begrense belastningen på verneverdier i nasjonalparken i de meste besøkte områdene.

Forvaltningen av Láhko nasjonalpark skal baseres på en føre-var-tilnærming og en restriktiv praksis, der ferdsel og aktivitet styres for å minimere samlet belastning på naturgrunnlaget.

Ferdsel skal i hovedsak kanaliseres til etablerte stier i de sørlige og vestlige delene av nasjonalparken, mens sårbare kjerneområder, særlig i nordøst, skjermes mot tilrettelegging og økt bruk.

Det legges til rette for at eksisterende lokal bruk kan videreføres innenfor bærekraftige rammer, samtidig som økende besøk styres gjennom prioritering av robuste områder, etablering av innfallsporter og målrettede informasjonstiltak.

Kunnskapsgrunnlaget om påvirkning fra ferdsel og bruk skal styrkes, og forvaltningen skal være adaptiv, slik at nødvendige tiltak kan iverksettes ved økende belastning.

Tilretteleggingen i nasjonalparken skal holdes på et lavt nivå. Eventuelle tiltak skal være skånsomme, lite synlige og ikke til hinder for naturmangfold eller tradisjonell bruk.

Samarbeid og dialog med berørte aktører skal være en sentral del av forvaltningen av Láhko nasjonalpark. Dette omfatter blant annet systematiske møter med kommuner, grunneiere, rettighetshavere, reiselivsnæringen, frivillige organisasjoner og andre brukerinteressenter. Tett dialog skal bidra til økt kunnskapsdeling, bedre forankring av tiltak og en helhetlig forvaltning som ivaretar både verneverdier, lokal bruk og gode opplevelser for besøkende.

5.0 Besøksstrategi

Besøksstrategien for Láhko nasjonalpark er innarbeidet som en del av denne forvaltningsplanen.

Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder for besøksforvaltning i norske verneområder, som danner grunnlaget for besøksforvaltningen i Láhko nasjonalpark. Veilederen beskriver hvordan besøksforvaltning kan brukes som et strategisk verktøy for å ivareta verneverdiene, samtidig som det legges til rette for gode opplevelser for besøkende og lokal verdiskaping. Et sentralt mål er også å styrke forståelsen for vernet og bidra til kunnskap om natur- og kulturverdiene i området.

Besøksstrategien skal gi forvaltningsmyndigheten en bevisst, målrettet og forutsigbar plan for hvordan besøkende møtes og hvordan bruken av nasjonalparken skal tilrettelegges og styres. Strategien skal bidra til å balansere hensynet til verneverdiene, de besøkendes opplevelser og lokal verdiskaping, slik at naturgrunnlaget ivaretas samtidig som området kan brukes og oppleves på en bærekraftig måte.

Videre skal besøksstrategien bidra til å styrke lokal tilknytning til nasjonalparken. Gjennom informasjon, tilrettelegging og samarbeid skal lokalbefolkningen gis mulighet til å utvikle tilhørighet, stolthet og engasjement for området og verdiene som vernet skal ta vare på.

Mål for besøksforvaltningen

Verneforskriftenes verneformål er overordna mål for besøksstrategien. Med utgangspunkt i forvaltningsmålene i kapittel 4.0 legges følgende mål til grunn for besøksforvaltningen:

- Ferdselen i nasjonalparken skal i hovedsak være konsentrert til etablerte stier, innfallsporter og robuste områder.
- Dyreliv, planteliv og geologiske forekomster skal i minst mulig grad utsettes for slitasje og forstyrrelser som følge av ferdsel.
- Besøkende og lokalbefolkning skal gjennom tiltakene i planen utvikle forståelse, stolthet og begeistring for nasjonalparken, samt ha tilstrekkelig kunnskap til å utøve hensynsfull ferdsel.
- Styrke formidlingen om Láhko nasjonalpark og dets forvaltning ved Nordland nasjonalparksenter og andre relevante arenaer.

Behovet for styring av ferdsel må ses i lys av kunnskap om naturverdier, sårbarhet og bruksmønster. Nasjonalparkens karstlandskap er lite robust, og ferdsel kan raskt føre til varige skader på både geologiske formasjoner og vegetasjon.

Strategi og virkemidler

Ferdsel i og rundt Láhko nasjonalpark skal styres gjennom en tydelig og kunnskapsbasert prioritering av hvor det legges til rette for bruk og opplevelser. Målet er å balansere hensynet til natur- og kulturverdier med gode besøksopplevelser ved å kanalisere ferdselen til områder med høy tåleevne, samtidig som sårbare lokaliteter skjermes mot unødig belastning.

Besøksforvaltningen skal så langt som mulig ivareta ulike brukerinteresser i området, herunder lokal bruk, friluftsliv og tradisjonell bruk av utmarksområdene. Ferdselestyring og tilrettelegging skal bidra til forutsigbare rammer for brukerne, redusere konflikter mellom ulike brukergrupper og sikre at aktiviteten i området skjer innenfor rammene av verneformålet. Tiltak må derfor

vurderes med sikte på helhetlig bruk av området, der hensynet til både opplevelseskvalitet, lokal tilhørighet og sårbar natur inngår i avveiningen.

Kartlegging av natur- og kulturverdier viser at informasjon og formidling er blant de viktigste virkemidlene for å påvirke ferdselsmønstre. Hvordan informasjon utformes, hvor den plasseres og hvilke kanaler som benyttes, har stor betydning for hvilke områder som oppsøkes. Informasjon, formidling og skilting skal derfor brukes aktivt og målrettet for å styre ferdselen og bidra til hensynsfull bruk av området.

Nasjonalparkstyre vil i samarbeid med kommunene etablere tydelige og funksjonelle informasjonspunkt ved hovedinnfallsportene på veiene Fykan–Namnlaus/Storglomvatnet og Sundsfjord–Fellvatnet. Veiene ligger i hhv. Meløy og Gildeskål kommune og de ligger utafør nasjonalparken. Egne prosesser vil avgjøre lokalitet for hovedinnfallsporten samt innhold og størrelse på lokalitetene.

Hovedinnfallsportene vil fungere både som naturlige startpunkt for ferdsel og som arenaer for informasjon og formidling av natur- og kulturverdier. Informasjonen vil gi oversikt over anbefalte ruter, regler for ferdsel og annen nødvendig besøksinformasjon. Informasjonen skal også bidra til å øke forståelsen for reindriftas bruk av området og hvorfor enkelte områder eller perioder krever særskilt hensyn.

Forvaltningsmyndigheten vil legge til rette for at ferdselen i hovedsak kanaliseres gjennom hovedinnfallsporter, eksisterende stinett og robuste områder, særlig i randsonene av verneområdet. Områder med sårbare naturtyper, herunder eksponerte karstformasjoner og lokaliteter med tynt vegetasjonsdekke, skal i minst mulig grad tilrettelegges for økt ferdsel eller synliggjøres som besøksmål. Der kunnskapsgrunnet er begrenset, skal føre-var-prinsippet legges til grunn. Ved vurdering av tilrettelegging og synliggjøring av turmål skal det også tas hensyn til brukerinteresser i områdene. Tiltak som kan bidra til økt ferdsel i slike områder skal vurderes særskilt i dialog med reinbeitedistriktet.

Formidlingen skal være samordnet og gi et tydelig, gjenkjennelig og enhetlig budskap på tvers av kanaler og aktører. Informasjon ved innfallsporter, langs stier, i hytter og på digitale plattformer skal bidra til å øke kunnskapen om natur- og kulturverdier og fremme hensynsfull og sikker ferdsel. Formidlingen skal også bidra til økt forståelse lokal bruk og verdiskaping i området. Besøkende skal oppfordres til å vise særlig hensyn ved møte med rein og unngå ferdsel som kan skape uro eller forstyrrelser for dyr i nasjonalparken. Formidlingen skal også bidra til å styrke lokal tilknytning til nasjonalparken og skape stolthet og engasjement for verneområdet og verdiene som ivaretas gjennom vernet.

For å kanalisere ferdselen vil verneområdemyndigheten bidra til å utvikle attraktive og lett tilgjengelige opplevelser i robuste områder. Dette kan omfatte korte rundturer, tematiske vandringer og tydelig anbefalte ruter som gir gode naturopplevelser uten å belaste sårbare områder. Samtidig skal informasjon som kan bidra til økt ferdsel til særlig sårbare lokaliteter begrenses eller differensieres.

Tilretteleggingstiltak skal i hovedsak konsentreres til etablerte traseer og prioriterte innfallsporter. Det skal legges vekt på å utvikle helhetlige besøksopplevelser der fysisk tilrettelegging, informasjon og opplevelseskvaliteter sees i sammenheng. Dette vil bidra til å samle ferdselen og redusere presset på mer sårbare deler av nasjonalparken.

Undersøkelser viser at terrenget i Láhko generelt er sårbart for ferdsel. Ferdsel til fots er tillatt i samsvar med friluftslovens prinsipper, men forvaltningsmyndigheten ønsker ikke å legge til rette for sykling i terrenget eller organisert ridning utenfor eksisterende stier og kjørespor, da dette kan øke risikoen for slitasje og terrengskader.

De fleste besøkende vil naturlig følge etablerte stier, løyper og kjørespor. Godt vedlikehold av eksisterende tilretteleggingstiltak, som klopper, bruer og andre stiltak, vil bidra til å kanalisere ferdselen til robuste traseer. Slitasje på alpin karst er allerede en utfordring ved dagens besøksnivå, blant annet i området ved Corbels canyon. For å redusere belastningen på området anbefaler forvaltningsmyndigheten at Corbels canyon ikke omtales i generell besøksinformasjon eller synliggjøres på kart rettet mot allmennheten. Forvaltningsmyndigheten vil gjennom samarbeid med relevante aktører, målrettet informasjon og tilretteleggingstiltak redusere ferdselen frem til denne delen av nasjonalparken. Det skal samtidig settes opp informasjonsskilt ved Corbels canyon for å veilede besøkende som kommer frem til Corbels canyon om hensynsfull ferdsel.

Forvaltningen ønsker ikke å legge til rette for ferdsel til grotter i nasjonalparken. Rapporter og befaringer viser at flere av grottene allerede er utsatt for slitasje. Denne vurderingen bygger blant annet på rapport om slitasje i grottene utarbeidet av Statens naturoppsyn lokalt i 2025, samt faglige vurderinger i rapporten «Befaring av mulige turdestinasjoner på Navnlaushøgda» av Stein-Erik Lauritzen. Nasjonalparkforvaltningen anbefaler at tiltakene i rapporten vurderes som aktuelle turdestinasjoner knyttet til geologiske interesseobjekter i parkens randsone. Besøkende med interesse for grotter kan henvises til etablerte besøksgrotter utenfor nasjonalparken, blant annet Grønligrotta og Setergrotta i Rana.

For å redusere belastningen på sårbare områder anbefales det å gjøre regulerende tiltak knyttet til motorisert ferdsel utenfor nasjonalparken. Dette omfatter blant annet stenging av vegen mellom parkeringen ved Namnlaus og Storglomvassdammen. Det bør videre vurderes forbud eller tydelig fraråding mot bruk av bil på fjellvegene fra Sundsfjord og Fykan opp mot fjellområdene, av hensyn til natur, sikkerhet og framkommelighet.

Gjennomføring av tiltakene forutsetter samarbeid mellom relevante aktører, herunder kommuner, grunneiere, næringsaktører, friluftsansjoner og reiselivsnæring. Slik samordning er viktig for å sikre at virkemidler innenfor og utenfor verneområdet virker i samme retning og understøtter målsettingene for besøksforvaltningen.

Besøksforvaltningen skal være kunnskapsbasert og adaptiv. Oppfølging av tiltakene skal bygge på systematisk innhenting av kunnskap om ferdselsmønstre og påvirkning på naturgrunnet. Resultater fra overvåking og kartlegging skal brukes aktivt for å evaluere måloppnåelse og tilpasse tiltak og virkemiddelbruk ved behov.

Nasjonalparkforvaltningen skal legge til rette for overvåking av ferdsel gjennom regelmessig telling gjennom ferdselstellere og systematiske befaringer i nasjonalparken. Data fra overvåkingen skal benyttes som grunnlag for å vurdere og justere forvaltningstiltak, særlig i områder med høyt besøksnivå eller sårbare naturverdier. Overvåkingen bør også omfatte kunnskap om hvordan ferdsel påvirker reindriftas bruk av områdene, herunder trekk mønstre, beiter og bruk av sentrale funksjonsområder. Dialog med reinbeitedistriktet vil være viktig for å fange opp utviklingstrekk og vurdere behov for tilpasning av tiltak over tid.

Overvåkingen bør også bidra til kunnskap om hvordan andre former for ferdsel og bruk påvirker natur- og geologiske verdier i nasjonalparken, herunder effekter knyttet til reindriftas bruk av områdene

Besøkssenter

Besøkssenteret for Láhko nasjonalpark er Besøkssenter nasjonalpark Nordland, som ligger på Storjord i Saltdal kommune. Senteret ble åpnet i 2005 og er autorisert av Miljødirektoratet som besøkssenter for flere nasjonalparker i regionen, inkludert Láhko. Senteret er et viktig forvaltningsknutepunkt, der verneområdeforvaltning, naturoppsyn og naturveiledning er samlokalisert.

Besøkssenteret fungerer både som et informasjons-, opplevelses- og aktivitetssenter for natur og verneområder i Nordland, og har en sentral rolle i formidlingen av kunnskap om nasjonalparker, naturverdier og friluftsliv. Gjennom utstillinger, naturveiledning, aktiviteter og informasjon til besøkende gir senteret publikum mulighet til å oppleve og bli kjent med naturen og landskapet som kjennetegner blant annet Láhko nasjonalpark. Senteret fungerer dermed som en viktig inngangsport til nasjonalparken og bidrar til å gjøre naturverdiene tilgjengelige for et bredt publikum.

Nasjonalparkforvaltningen ønsker at besøkssenteret skal synliggjøre forvaltningen av nasjonalparken og formidle hvordan verneområdene forvaltes gjennom samlokalisering av nasjonalparkforvaltning, naturoppsyn og naturveiledning. På denne måten vil senteret fungere både som en arena for kunnskapsformidling og som et viktig bindeledd mellom forvaltning, lokalsamfunn og besøkende.

Senteret skal spille en viktig rolle i å skape interesse for, kunnskap om og tilknytning til Láhko nasjonalpark, og bidra til stolthet og engasjement for natur- og kulturverdiene som vernet skal ivareta.

Merkevarestrategi for Norges nasjonalparker

Det er laget en egen merkevarestrategi for norske verneområder som vil bli brukt ved utforming av informasjonsmaterieell og tilrettelegging for besøk i og ved verneområdene. Merket - en portal - symboliserer en overgang mellom det kultiverte og det naturlige. Portalen kan også tolkes som en ramme, men skal tydelig invitere inn i verneområdene. Det er et nasjonalt mål at verneområdene både skal bevares og oppleves. Portalen skal åpne porten til nye opplevelser, senke terskelen for de besøkende og øke kunnskapen om naturen. Tanken er at vi sammen skal ta vare på det aller fineste vi har. For å greie dette må vi ha en plan for formidling og tilrettelegge for opplevelse og bærekraftig bruk av området.

Forankring i regionale reiselivsstrategier

Besøksstrategien for Láhko nasjonalpark er forankret i regionale mål og strategier for bærekraftig reiselivs- og samfunnsutvikling i Nordland og Salten. Besøksstrategien bygger opp under målsettingene i *Masterplan for utvikling av Salten som reisemål 2026–2035*, hvor bærekraftig besøksforvaltning, styrking av lokalsamfunnene og helhetlig steds- og reisemålsutvikling er sentrale premisser for utviklingen av regionen som reisemål. Masterplanen legger vekt på at reiselivsutviklingen skal skje i balanse med natur-, kultur- og lokalsamfunnsverdier, og at nasjonalparkforvaltningen skal være en aktiv samarbeidspartner i dette arbeidet.

Besøksstrategien støtter også opp under *Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023–2027*, som fremhever behovet for en kunnskapsbasert og helhetlig besøksforvaltning der naturgrunnet, lokalsamfunnene og de besøkendes opplevelser sees i sammenheng. Strategien legger særlig vekt på et regenerativt reiselivsperspektiv, hvor reiselivet skal bidra positivt til natur, kultur, lokalsamfunn og lokal verdiskaping. Videre understrekes betydningen av samhandling mellom forvaltning, kommuner, reiselivsnæring og lokalbefolkning for å sikre langsiktig og bærekraftig utvikling.

Gjennom besøksstrategien for Láhko nasjonalpark legges det derfor til rette for en forvaltning som både ivaretar verneverdiene og bidrar til lokal verdiskaping, kunnskapsformidling og styrket tilknytning til området. Strategien skal bidra til å utvikle gode og bærekraftige besøksopplevelser basert på områdets natur- og kulturverdier, samtidig som sårbare områder skjermes og ferdselen styres på en måte som ivaretar nasjonalparkens økologiske tålegrenser.

6.0 Tiltaksplan

Tiltaksplanen til forvaltningsplanen ligger i vedlegg 4. Tiltaksplanen skal være et praktisk verktøy for oppfølging av forvaltningsplanen og beskriver prioriterte tiltak for perioden 2027–2032.

Planen er samtidig ment å være dynamisk og skal rulleres og oppdateres årlig i takt med behov, kunnskapsgrunnlag og tilgjengelige ressurser.

Tiltaksplanen er et sentralt virkemiddel for å følge opp forvaltningsplanen og besøksstrategien for Láhko nasjonalpark. Tiltakene skal bidra til å styre ferdsel, redusere slitasje og ivareta natur- og kulturverdiene i området, samtidig som det legges til rette for gode og forutsigbare naturoplevelser.

Tiltaksplanen bygger på prinsippet om at ferdsel i størst mulig grad skal kanaliseres til etablerte traseer, innfallsporter og områder med høyere tåleevne, mens sårbare områder skjermes mot økt belastning. Tiltakene omfatter både fysisk tilrettelegging, informasjon og formidling, overvåking, kunnskapsinnhenting og samarbeid med relevante aktører.

Informasjon og formidling er gjennomgående virkemidler i tiltaksplanen. Informasjonspunkt, skilt, temaplakater, digitale løsninger og annen formidling skal bidra til å øke kunnskapen om verneverdiene og fremme hensynsfull ferdsel. Formidlingen skal samtidig understøtte ønsket ferdselsmønster ved å synliggjøre anbefalte innfallsporter, stier og opplevelser i robuste områder.

Tiltaksplanen legger også opp til utvikling av attraktive opplevelser i randsonene og langs etablerte ferdselsårer. Dette omfatter blant annet samarbeid om korte rundturer, natur- og kulturstier og formidling knyttet til geologi, industrihistorie og lokal bruk av området. Slik tilrettelegging skal bidra til å samle ferdselen og redusere presset på mer sårbare deler av nasjonalparken.

Videre omfatter planen tiltak knyttet til kartlegging, overvåking og oppfølging av ferdsel og påvirkning på verneverdiene. Kunnskap fra ferdselstellere, brukerundersøkelser, sårbarhetskartlegginger og overvåking av naturtyper og arter skal brukes aktivt i den videre forvaltningen. Dette skal gi grunnlag for en adaptiv forvaltning der tiltak og virkemidler kan justeres ved behov.

Gjennomføring av tiltakene forutsetter samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten, kommuner, reindrift, grunneiere, frivillige organisasjoner, reiselivsnæring og andre relevante aktører. En helhetlig og koordinert oppfølging er viktig for å sikre at tiltakene virker i samme retning og bidrar til å nå målene for forvaltningen av nasjonalparken.

7.0 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (lov 19.6.2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold) gjelder for all natur og alle myndigheter som forvalter natur, eller som treffer beslutninger med konsekvenser for natur. Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse er generell og overordnet med tanke på at loven omfatter både vern og bærekraftig bruk av naturen.

Målet er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser skal tas vare på for fremtiden. Bestemmelsen bygger videre på naturen som en grunnleggende forutsetning for menneskenes liv, helse, næringsvirksomhet, kultur og

trivsel. Lovens formål er i samsvar med viktige internasjonale forpliktelser om å ivareta naturverdier, blant annet konvensjonen om biologisk mangfold og andre internasjonale avtaler.

Kapittel II i naturmangfoldloven gir alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk (blant annet forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer og arter) som også gjelder innenfor nasjonalparken. I tillegg skal fem prinsipper (§§ 8 til 12) legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet jf. naturmangfoldloven § 7, og bruken av prinsippene skal være synlig i begrunnelser for offentlige beslutninger som berører naturmangfold. Dette gjelder for eksempel behandling av dispensasjonssøknader og vedtak av forvaltningsplan.

De fem prinsippene gjelder henholdsvis kunnskapsgrunnet (§8), føre-var-prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), at tiltakshaver må dekke kostnadene ved miljøforringelse (§11.) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Etter naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Videre skal kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen vektlegges.

Forvaltningsplanen gir nærmere retningslinjer for aktiviteter som kan tillates i nasjonalparken innenfor de rammer som er satt av naturmangfoldloven og verneforskrift. Samlet belastning på nasjonalparken er et sentralt moment ved vurdering av søknader om dispensasjoner fra verneforskrift. Utarbeiding av forvaltningsplan bidrar dermed til å ivareta prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning.

Etter naturmangfoldloven § 11 skal kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet bæres av tiltakshaver. Verneforskrifta legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området. I dispensasjoner vil det normalt settes vilkår for å hindre eller begrense skade på naturmangfold, og tiltakshaver vil måtte dekke eventuelle kostnader knyttet til det å oppfylle vilkårene.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige driftsmetoder, teknikk og lokalisering er blant annet relevant i forbindelse med behandling av søknader om dispensasjoner, både når det gjelder spørsmålet om dispensasjon bør gis og eventuelt hvilke vilkår som bør settes for å sikre verneverdiene. Prinsippet om beste tilgjengelige teknikker og driftsmetoder vurderes som aktuelt blant annet i forbindelse med skjøtselstiltak. Prinsippet om beste lokalisering vurderes som relevant i forbindelse med blant annet behandling av søknader om dispensasjoner, både når det gjelder spørsmålet om dispensasjon bør gis og eventuelt hvilke vilkår som bør settes.

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskrifta i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon.

Verneforskrift URL

<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2012-12-14-1314>

Sentrale føringer

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle /særskilte tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon.

For mer utfyllende informasjon, se Miljødirektoratets rundskriv om forvaltning av verneforskrift, kapittel 7: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M106/M106.pdf>

Naturmangfoldloven § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke. Bestemmelsen gir også adgang til i skjøtelsøyemed å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området. Med hjemmel i § 47 kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i § 47. Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir naturmangfoldloven § 72 adgang til det. Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren. Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i naturmangfoldloven § 47 krever avtale med grunneier.

Naturmangfoldloven § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Dersom virksomheter som trenger tillatelse etter annen lov kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Forvaltningsmyndigheten bør i slike tilfeller gi høringsuttalelse i saken for å sikre at tilstrekkelig hensyn til verneverdiene blir ivaretatt.

8.0 Retningslinjer

Verneforskriften for Láhko nasjonalpark er omfattende, men gir samtidig et visst rom for skjønn og flere av unntakshjemplene referer til retningslinjer i forvaltningsplan. Forvaltningsplanen skal avklare og gi retningslinjer for hva som kan og bør tillates med utgangspunkt i verneverdiene og verneformålet.

§ referanse	Retningslinjer
§ 3.1.2 a	<p>Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.</p> <p>Vedlikehold om fatter ikke ombygging eller utvidelse.</p> <p>Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. Vedlikeholdet skal ikke føre til endring i byggets størrelse eller fasade.</p> <p>I denne sammenhengen betyr «lokal byggeskikk» at vedlikehold skal utføres med utforming, materialbruk, dimensjoner og detaljer som er tradisjonelle eller karakteristiske for området, slik at bygningene fortsatt passer inn i landskapet og kulturmiljøet.</p>
§ 3.1.2 b	<p>Vedlikehold av stier, skilt, bruker, klopper og liknende i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.</p> <p>Med sti menes de merkede traseene i nasjonalparken som forvaltningsmyndigheten vurderer som egnet for å lede ferdsel på en skånsom måte av hensyn til verneverdiene i området, jf. Kartvedlegg 2.</p> <p>Med vedlikehold av eksisterende stier, menes tiltak eller arbeid for å holde stien ved like eller opprettholde samme standard som på vernetidspunktet. Tiltak på eksisterende stier som innebærer utskifting av materiale eller påfylling av nye masser defineres som vedlikehold når det er nødvendig for å forhindre forfall, slitasje og erosjon. Vedlikehold av sti må skje på en slik måte at stien ikke endrer karakter. Dette innebærer bruk av materialer, løsninger og teknikker som ikke skiller seg fra det som tidligere er benyttet. Vedlikehold av stier innebærer at det kan ryddes for å bedre framkommeligheten. Skifte av dekke, utvidelser og endring av trase er tiltak som går ut over normalt vedlikehold og som må omsøkes.</p> <p>Med vedlikehold av skilt menes reparasjon av eksisterende skilt, og utskifting av turskilt og andre infoskilt. Vedlikehold av skilt må skje på en slik måte at skiltet ikke endrer karakter. Dette innebærer bruk av materialer, løsninger og teknikker som ikke skiller seg fra det som tidligere er benyttet.</p>
§ 3.1.2 c	<p>Oppsetting av midlertidige gjerder i landbruket og reindriften som skal stå en sesong.</p> <p>Dette gjelder anlegg knyttet landbruk og reindrift.</p> <p>«En sesong» forstås som én naturlig drifts-/beitesesong innen jordbruk eller reindrift.</p> <p>Gjerder skal tas ned når den aktuelle sesongen er avsluttet.</p>

	<p>Dersom gjerder blir stående gjennom overgang mellom sesonger (f.eks. fra barmarksperiode til vinter eller fra ett driftsår til neste), anses dette som over én sesong og blir søknadspliktig.</p> <p>Midlertidige gjerder skal utformes og plasseres slik at de gir minst mulig skade på naturmangfold, landskap og ferdsel.</p> <p>Materialer og rester skal fjernes etter endt bruk.</p>
§ 3.1.2 d	<p>Lagring av stolper og netting/duk i forbindelse med gjerding i jordbruk eller reindrift.</p> <p>Lagring av stolper, netting og duk i forbindelse med gjerding for jordbruk eller reindrift skal skje på en måte som ikke virker skjemmende eller framstår som forsøpling i landskapet. Utstyr skal så langt som mulig plasseres lite synlig i terrenget og tilpasses landskapet.</p> <p>Utrangert, ødelagt eller ubrukt gjerdemateriale skal fjernes fra verneområdet uten unødig opphold i nasjonalparken.</p>
§ 3.1.3 a	<p>Ombygging og mindre utvidelse av bygninger i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 5.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktige.</p> <p>Bestemmelsen gjelder alle bygninger i nasjonalparken.</p> <p>Med ombygging og mindre utvidelse menes bygningsmessige endringer i tilknytning til eksisterende bygning og grunnflate. Utvidelsen skal være underordnet eksisterende bygning og stå i rimelig forhold til bygningens størrelse og funksjon. Som mindre utvidelse regnes normalt tilbygg eller utvidelse på inntil 10 m².</p> <p>Innvendig ombygging innenfor eksisterende grunnflate som ikke endrer bruken av bygningen reguleres normalt ikke av forskriften og vil derfor være tillatt.</p> <p>Innredning av uthus eller bod med formål om bruksendring må omsøkes, jf. § 3 1.2 a.</p> <p>Tiltak som innebærer bruk av andre materialer og/eller vesentlig endring av dimensjoner for ytterpanel, dører og vinduer, pipeløp og takteking regnes også som ombygging.</p> <p>Søknader vil bli strengt vurdert, med vekt på dokumentert behov og virkningene på verneverdiene.</p>
§ 3.1.3 b	<p>Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig.</p> <p>En naturskade er en skade som direkte skyldes en naturulykke i form av skred, storm, flom eller lignende. Naturskade er ikke skade som skyldes manglende vedlikehold over tid, for eksempel sopp.</p>

	<p>Nye hytter skal i utgangspunktet være lik den gamle med hensyn til plassering, areal og størrelse, men forvaltningsmyndigheten kan be om endret plassering med tanke på verneverdiene.</p> <p>Gjelder det gjeterbuer, skal saken oversendes reindriftsforvaltningen eller landbruksforvaltningen til uttalelse.</p>
§ 3.1.3 c	<p>Oppsetting av skilt langs merka stier i samsvar med retningslinjer fastsatt i forvaltningsplan, jf. § 5.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig.</p> <p>Merka stier er de merkede traseene i nasjonalparken og som forvaltningsmyndigheten vurderer som egnet for å lede ferdsel på en skånsom måte av hensyn til verneverdiene i området.</p> <p>Oppsetting av nye merker og skilt skal omsøkes.</p> <p>Det settes vilkår om at merking og skilting skal være i tråd med merkehåndboka; merkehandboka.no</p> <p>Trimposter (digitale eller fysiske) er ikke definert som organisert ferdsel. For å sikre at verneverdiene blir ivaretatt skal utplassering av digitale og fysiske trimposter omsøkes slik at forvaltningsmyndigheten får gjort en vurdering av mulig skade på naturverdiene. Dette må skje før trimposten publiseres.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan av hensyn til naturmiljøet eller kulturminner legge om stier eller kreve fjernet merking av stier, jf. § 5.5.</p> <p>Det vil være en restriktiv holdning til skilting og merking i områder.</p>
§ 3.1.3 d	<p>Oppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendig for utøvelse av reindrift.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig. Søknader om oppføring av bygninger, anlegg og innretninger til reindriftsformål skal behandles etter både verneforskriften og reindriftsloven § 24.</p> <p>Nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet etter verneforskriften og vurderer om tiltaket kan tillates innenfor verneformålet og om tiltak er nødvendig for utøvelse av reindrift. Ved behandlingen skal det innhentes reindriftsfaglig vurdering fra Statsforvalteren i Nordland/reindriftsforvaltningen.</p> <p>Tillatelse etter verneforskriften erstatter ikke behandling etter reindriftsloven § 24. Endelig etablering av tiltaket forutsetter nødvendige vedtak etter begge regelverk.</p> <p>Saksbehandlingen bør så langt som mulig samordnes mellom forvaltningsmyndigheten og reindriftsmyndighetene.</p> <p>Eventuell tillatelse til oppføring av gjeterbu eller andre gjerder og anlegg til bruk for utøvelse av reindrift vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av konkrete søknader.</p> <p>Ved vurdering av tiltak skal det legges vekt på om tiltaket er nødvendig for reindriftsutøvelsen, om behovet kan løses gjennom bruk eller tilpasning av</p>

	<p>eksisterende anlegg, om tiltaket er tilpasset landskap og naturmiljø, om plassering og utforming gir minst mulig terrenginngrep og visuell påvirkning, om tiltaket kan påvirke verneverdier, friluftsliv eller andre brukerinteresser.</p> <p>Anleggene skal dimensjoneres etter det dokumenterte behovet og utføres med materialbruk og utforming som er tilpasset området. Midlertidige eller mobile løsninger skal vurderes før permanente tiltak etableres. Dersom driften opphører, eller dersom bygninger, anlegg og innretninger ikke lengre er i bruk, kan det bli stilt krav om at det fjernes.</p> <p>Byggene skal være forankret i distriktsplan for reinbeitedistriktet.</p> <p>Det legges til grunn en restriktiv praksis hvor gjeterbu normalt ikke tillates større enn 15 m² bebygd areal.</p>
§ 3.1.3 e	<p>Riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.</p> <p>Forvaltningsmyndighet kan etter søknad gi tillatelse til riving.</p> <p>Ved rivning skal det sikres at det som rives ikke har status som kulturminne.</p> <p>Ny bygning skal ha samme størrelse, ha samme bruk og normalt ha samme plassering samt være tilnærmet identisk.</p> <p>Det tillattes ingen vesentlige endringer av fasade.</p> <p>Alternativ plassering kan vurderes dersom gjenoppføring på samme sted er landskapsmessig ugunstig eller i konflikt med andre naturforvaltningsinteresser.</p> <p>Rivning og oppføring må være godkjent etter annet lovverk.</p>
§ 3.1.3 f	<p>Vintermerking av skiløype etter trase angitt i forvaltningsplanen, jf. § 5.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig.</p> <p>Vintermerking av skiløype kan bare skje langs trase som er fastsatt i kartvedlegg 1.</p> <p>Merkingen skal være midlertidig og begrenset til vintersesongen. Merkestikker, skilt og annet materiell skal fjernes etter sesongen uten unødig opphold.</p> <p>Det skal benyttes enkel og skånsom merking, normalt i form av bjørkekvist.</p> <p>Ved vurdering av tiltaket skal det legges vekt på hensynet til naturmangfold, landskap, friluftsliv og andre relevante brukerinteressenter. Trase eller merking kan justeres dersom hensynet til verneverdiene eller brukerinteresser tilsier det.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan gi flerårige tillatelser. Tillatelse gis normalt for inntil fem år av gangen.</p>
§ 3.1.3 g	<p>Oppføring av gjeterhytte i Vegdalen for landbruksnæringa i Beiarn</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig.</p> <p>På samme måte som for reindriftens oppføring av bygninger, er det grunnvilkår for å gi tillatelse til gjeterhytte at bygningen er nødvendig for utøvelsen av beitedrift i</p>

	<p>området. Dokumentasjon som bekrefter dette, må sendes inn som en del i søknaden.</p> <p>Gjeterhytten skal dimensjoneres etter det dokumenterte behovet og utføres med materialbruk og utforming som er tilpasset området. Midlertidige eller mobile løsninger skal vurderes før permanente tiltak etableres. Dersom driften opphører, eller dersom bygninger, anlegg og innretninger ikke lengre er i bruk, kan det bli stilt krav om at det fjernes.</p> <p>Gjeterhytten må videre være plassert i Vegdalen, den skal ikke medføre privatisering av noen del av nasjonalparken, den får ikke brukes utover landbruksnæringens behov, og den må bygges i samsvar med lokal byggeskikk for tilsvarende bygg og tilpasses landskapet.</p> <p>Det legges til grunn en restriktiv praksis hvor gjeterhytter normalt ikke tillates større enn 15 m² bebyggt areal.</p>
§ 3.1.3 h	<p>Opplag av båter i samsvar med forvaltningsplan.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig.</p> <p>Med båt i opplag menes båt, inkl. kano og kajakk, som ligger i opplag helt fritt, uten tilknytning til naust eller hytte, ved vann eller sjø innenfor nasjonalparken.</p> <p>Med båt menes her små, åpne båter, kajakk, seilbrett o.l. som er enkle å trekke opp på land. Mindre utstyr som kajakk, seilbrett o.l. bør vinterlagres utenfor nasjonalparken eller ved/under hytter i nasjonalparken.</p> <p>Opplag av båt skal skje på en måte som ikke virker skjemmende i landskapet eller er til hinder for allmenn ferdsel. Båter skal plasseres minst mulig synlig og slik at naturverdier og kulturminner ikke skades.</p> <p>Båter som ikke er i bruk, skal fraktes ut av verneområdet av båtøier.</p>
§ 3.1.3 i	<p>Oppgradering eller fornyelse av sperredam mellom Lille og Store Sandvatn som ikke fører til endringer i dagens vannføring/dagens variasjon i vannstanden.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig.</p> <p>Oppgradering eller fornyelse kan tillates dersom tiltaket ikke medfører endringer av betydning i vannføring, vannstand eller naturlige variasjoner i vannregimet.</p> <p>Det tillates ikke tiltak som endrer reguleringshøyde utover mindre tekniske avvik knyttet til oppgraderingen.</p> <p>Tiltaket må ikke medføre skade eller ulempe for naturmangfold, landskap eller andre allmenne interesser.</p>
§ 3.2.1	<p>Vegetasjonen, herunder karplanter, moser, sopper og lav, er vernet mot all skade og ødelegging. Vernet omfatter også døde busker og trær. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.</p>
§ 3.2.2	<p>Bestemmelsen i 2.1 er ikke til hinder for:</p>
§ 3.2.2 a	<p>Beiting</p>

§ 3.2.2 b	Skånsom bruk av trevirke til bålbrenning
§ 3.2.2 c	Plukking av bær og matsopp
§ 3.2.2 d	Plukking av vanlige planter til eget bruk Dette innebærer at plukking av planter til bruk i kommersiell sammenheng ikke er tillatt.
§ 3.2.2 e	Reindriftas nødvendige uttak av bjørk til brensel, for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindrifutstyr.
§ 3.2.2 f	Uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander.
§ 3.2.3	<p>Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:</p> <p>Hogst av ved til hytter og gammer i nasjonalparken i samsvar med retningslinjer fastsatt i forvaltningsplan.</p> <p>Hogst krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Det kan gis tillatelse til hogst av ved til hytter og gammer innenfor nasjonalparken i samsvar med følgende retningslinjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tillatelse fra grunneier skal innhentes. - Hogsten skal gjennomføres som tynningshogst. Med dette menes selektiv hogst der det tas ut enkelttrær i ulike dimensjoner, slik at skogens naturlige struktur og alderssammensetning i størst mulig grad opprettholdes. Flatehogst tillates ikke. - Trær skal kappes ved eller nær bakken. - Døde trær og læger skal i størst mulig grad bli stående urørt av hensyn til biologisk mangfold, herunder fugl, insekter, lav og sopp. - Hogstavfall skal legges igjen spredt i terrenget og må ikke hindre ferdsel eller påvirke vannløp. - Bruk av motorsag kan tillates dersom det er nødvendig for å gjennomføre hogsten på en forsvarlig og effektiv måte. Bruken skal begrenses til det strengt nødvendige og skal skje slik at støy og forstyrrelse av dyreliv reduseres mest mulig. - Eventuell motorferdsel i forbindelse med hogst krever særskilt tillatelse. - Virke tillates ikke tatt ut av verneområdet.
§ 3.2.4	<p>Regulering av beiting</p> <p>Miljødirektoratet kan ved særskilt forskrift forby beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet.</p> <p>Miljødirektoratet kan regulere eller forby beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet eller kulturminner. Dette vil kun være aktuelt ved mer ekstreme tilfeller av overbeiting eller i spesielle tilfeller der beitinga virker særlig negativt inn på dokumenterte verneverdier. Denne bestemmelsen er ikke aktuell å bruke for å utelukke tradisjonelle former for beite i området. I tilfelle det er aktuelt å bruke</p>

	bestemmelsen skal det lages et forslag til forskrift, som skal på høring blant berørte parter.
3.3.1	<p>Vern av dyrelivet</p> <p>Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt.</p> <p>Miljødirektoratet kan, ut fra verneformålet eller behovet for referanseområder der vanlig jakt ikke forekommer, bestemme at dyrelivet i hele eller bestemte soner av verneområdet skal være totalfredet mot slik jakt. Miljødirektoratet kan på samme måte unnta enkelte arter fra vanlig jakt.</p>
§ 3.3.2 a	<p>Bestemmelsen i pkt. 3.1 er ikke til hinder for:</p> <p>Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.</p>
§ 3.3.2 b	<p>Bestemmelsen i pkt. 3.1 er ikke til hinder for:</p> <p>Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.</p>
§ 3.3.3	<p>Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:</p> <p>Utsetting av fisk fra lokale fiskestammer hvor dette er gjort tidligere, på lokaliteter som angitt i forvaltningsplanen.</p> <p>Tiltak som omfattes av denne bestemmelsen er søknadspliktig.</p> <p>Bestemmelsen åpner for utsetting av fisk som en videreføring av tidligere kultiveringspraksis i enkelte vann. I området rundt Glomfjordfjellet har praksis utviklet seg fra utsetting av anleggsprodusert fisk til tiltak basert på habitatforbedringer og bruk av lokal villfisk.</p> <p>Dette innebærer at utsettingspraksis kun kan være aktuelt i begrenset omfang, og da basert på lokale fiskestammer med dokumentert opphav fra samme vassdrag.</p> <p>Bestemmelsen skal ikke forstås som en åpning for generell kultivering eller etablering av nye bestander, men som en snever hjemmel for videreføring av eksisterende og dokumenterte tiltak.</p> <p>Lokalitet skal vurderes konkret i hver enkelt sak, basert på dokumentasjon av tidligere utsetting og i tråd med gjeldende kultiveringsplaner.</p>
§ 3.4.1	<p>Vern av kulturminner</p> <p>Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes.</p>
§ 3.4.2	<p>Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til</p> <p>Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.</p> <p>Tiltak skal skje i samarbeid med kulturminnemyndighetene. Det vil si Sametinget for samiske kulturminner og Nordland fylkeskommune for øvrige kulturminner. Søknad om tiltak skal sendes på høring til kulturminnemyndigheten før det kan gis tillatelse.</p>

§ 3.5.1	<p>Generelt om ferdsel</p> <p>All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, berggrunn, dyreliv og kulturminner.</p>
§ 3.5.2	<p>Organisert ferdsel</p> <p>Bestemmelsene i denne forskriften er ikke til hinder for organisert turvirksomhet til fots så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.</p> <p>Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplan.</p> <p>Organisert ferdsel til fots må omsøkes, dette gjelder for eksempel arrangement og konkurranser som større gruppeturer, jaktprøver og rideturer, teltleirer, treningsleirer for hundekjøring.</p> <p>Bestemmelsen gjelder ikke for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av skoler og barnehager.</p> <p>All organisert ferdsel skal ta hensyn til verneverdiene uavhengig om den er søknadspliktig, jf aktsomhetsplikten i § 6 i naturmangfoldloven.</p> <p>Trimposter (digitale eller fysiske) er ikke definert som organisert ferdsel, men mye besøk til alle typer trimposter kan gi uheldige forstyrrelser i kalvingstid for rein og hekke-yngletid for andre arter. For å sikre at verneverdiene blir ivaretatt skal plassering av digitale og fysiske trimposter omsøkes slik at forvaltningsmyndigheten får gjøre en vurdering av mulig skade på naturmangfoldet. Dette må skje før trimposten publiseres. Trimposter på barmark i verneområder bør ikke åpnes før etter hekke-/yngletiden.</p> <p>For ferdsel som krever tillatelse kan det søkes flerårige dispensasjoner.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår som sikrer ivaretagelse av verneverdiene ved utøvelse av den organiserte ferdselen, herunder vilkår om å unngå sårbare områder i nasjonalparken. Eksempler på skader av verneverdier er forstyrrelser i hekke- og yngletid for fugl og vilt, slitasje på sårbare naturtyper, uheldig påvirkning på enkeltarter og økosystem.</p>
§ 3.5.3	<p>Sykling og organisert bruk av hest</p> <p>Sykling og organisert bruk av hest er kun tillatt på eksisterende stier og kjørespor.</p> <p>Sykling og organisert bruk av hest skal skje på eksisterende stier og kjørespor som er merkede traseer i nasjonalparken og som forvaltningsmyndigheten vurderer som egnet for å lede ferdsel på en skånsom måte av hensyn til verneverdiene i området. Jf. Kartvedlegg 2.</p> <p>Med organisert bruk menes turer, arrangement eller virksomhet der flere deltakere deltar som del av organisert aktivitet, herunder næringsvirksomhet.</p>

	<p>Bestemmelsen er ikke til hinder for individuell ferdsel med hest utenom eksisterende stier og kjørespor, forutsatt at ferdselen skjer varsomt og i samsvar med verneforskriften § 5.1. Ferdselen må ikke medføre nevneverdig slitasje, terrengskade eller forstyrrelse av dyreliv og kulturminner.</p> <p>Ved gjentatt bruk eller i sårbare områder kan forvaltningsmyndigheten vurdere behov for nærmere regulering av ferdselen.</p> <p>Sykling er ikke tillatt utafør de merkede stiene.</p>
§ 3.5.5	<p>Omlegging av stier</p> <p>Av hensyn til naturmiljøet og kulturminner kan forvaltningsmyndigheten legge om eller kreve fjernet merking av stier og løyper.</p> <p>Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å legge om eller kreve fjernet merking av stier og løyper av hensyn til naturmiljø og kulturminner. Formålet er å kunne styre ferdselen slik at sårbare naturverdier og kulturminner ikke utsettes for uakseptabel slitasje eller forstyrrelser.</p> <p>Omlegging eller fjerning av merking kan være aktuelt der ferdsel fører til økt belastning på sårbar vegetasjon, våtmark, erosjonsutsatte områder eller viktige leveområder for arter, eller der ferdsel kan skade eller forringe kulturminner.</p> <p>Bestemmelsen gir også hjemmel til å tilpasse traséer over tid, for eksempel som følge av endret bruk, ny kunnskap om naturverdier eller endrede klimatiske forhold som påvirker slitasje og framkommelighet.</p> <p>Før tiltak gjennomføres, bør det så langt som mulig vurderes alternative løsninger, herunder omlegging til mindre sårbare traséer. Berørte aktører bør gis anledning til å uttale seg i saker av betydning.</p> <p>Merking som ikke er i tråd med forvaltningsplanen eller som er etablert uten tillatelse, kan kreves fjernet.</p>
§ 3.5.6	<p>Generelle unntak for ferdsel</p> <p>Reglene i punkt 5 gjelder ikke ferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.</p>
§ 3.6.1	<p>Forbud mot motorferdsel</p> <p>Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt.</p> <p>Bestemmelsen i pkt. 6.1 er ikke til hinder for:</p>
§ 3.6.2 a	<p>Motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.</p> <p>Med militær, operativ virksomhet menes militær virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre overvåking av land-, sjø- og luftterritoriet,</p>

	<p>forsvarsplaner, beredskapstiltak, støtte til det sivile samfunn og politi som krever innsetting av styrker og rene militære operasjoner i spesielle situasjoner. Søk og redningstjeneste omfattes også av dette unntaket. Forsvarets ordinære øvingsvirksomhet er ikke å betrakte som «militær operativ virksomhet.»</p> <p>Med oppsynsvirksomhet menes organisert oppsyn med hjemmel i lov, eksempelvis oppsyn ved Statens naturoppsyn med hjemmel i naturoppsynsloven § 3, samt lovpålagt feiing og brannsikkersoppsyn etter forskrift om brannforebygging § 17.</p> <p>Med «skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten» menes skjøtsels- og forvaltningstiltak omtalt i forvaltnings-, skjøtsels- eller restaureringsplaner. Andre tiltak for å bevare verneformålene, og som er initiert av forvaltningsmyndigheten inngår også. Dette er uavhengig om den som utfører tiltakene er ansatt hos forvaltningsmyndigheten eller ikke. Motorferdsel i forbindelse med planlegging eller oppfølging av slike tiltak går også under denne bestemmelsen.</p> <p>Eksempler på oppgaver skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som faller under denne bestemmelsen er: kartlegging av arter og naturtyper, artsforvaltningstiltak (f.eks. fiskekultivering, eller bruk av motorbåt for oppfølging av tilstand hos kransalger). Nasjonal miljøovervåkning som er vedtatt, bestilt av eller avtalt med forvaltningsmyndigheten går også under denne bestemmelsen.</p> <p>Naturoppsynet bør alltid bli informert i forkant av motorferdsel knyttet til skjøtsels- og forvaltningsformål. Kortest mulig trasé skal benyttes, og det skal ikke etterlates ødeleggende eller skadelige spor. Skadefelling av rovdyr, når den blir utført av Statens naturoppsyn, regnes også som forvaltningsoppgave bestemt av forvaltningsmyndigheten. Oppsynstjeneste i privat regi går ikke inn under denne bestemmelsen. «Hytteoppsyn» etter f.eks. storm eller flom vil derfor ikke kunne skje med hjemmel i § 3 punkt 6.2 a; slikt oppsyn må skje i forbindelse med turer gitt med hjemmel under § 3 punkt 6.3, for eksempel ved transport av varer eller materialer til hytte.</p> <p>Bruk av bensindreven båtmotor, særskilt «totaktsmotor» med oljeutslipp, kan være i strid med § 7.1 («bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt») og vil derfor være søknadspliktig til forvaltningsmyndigheten.</p> <p>Kjøring i forbindelse med øvelses- og utdanningsvirksomhet i politi-, brannvern- og redningstjeneste krever spesiell tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, se § 3 punkt 6.3 bokstav a.</p>
<p>§ 3.6.2 b</p>	<p>Forsvarets nødvendige lavtflyging i perioden f.o.m. 15. september t.o.m. 1. juli.</p> <p>Lavtflyging som Forsvaret vurderer som nødvendig er unntatt fra hovedbestemmelsen om forbud mot motorferdsel. Ved planlagt helikopterflyging skal det foregå en dialog mellom forvaltningsmyndigheten og Forsvaret om hvordan dette mest hensiktsmessig bør behandles gjennom en eventuell søknad om tillatelse/dispensasjon. Lavtflyging som ikke er forhåndsplanlagt i forbindelse med f.eks. krisesituasjoner, vanskelige værforhold o.l. vil det være å anse som en nødrettssituasjon. Flyging som ledd i militær operativ virksomhet i forbindelse med akutte hendelser er gjennomgående unntatt søknadsplikt etter forskriftene.</p>

<p>§ 3.6.2 c</p>	<p>Nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med utøvelse av reindrift.</p> <p>Leiekjører for reieneier eller reindrifftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig.</p> <p>Det er tillat å bruke beltekjøretøy (snøskuter) vinterstid for reindrifftsutøvere og eventuelle leiekjørere/drenger til reindrifftsrelatert arbeid. <i>Vinterføre</i> defineres som frosset og snødekt mark. Kjøringen skal ikke skade vegetasjonen. Reindrifftsrelatert arbeid er for eksempel gjeting, tilsyn og samling av rein, samt transport av syke/skadde dyr eller utstyr til reindriften.</p> <p>Det er kun reieneieren som kan være oppdragsgiver for leiekjører i reindrifftsarbeidet. En person regnes kun som leiekjører dersom vedkommende innehar en skriftlig dokumentasjon hvor navnet på leiekjører fremkommer, og hvilke arbeidsoppgaver leiekjører skal utføre. En slik skriftlig dokumentasjon kan gis via e-post.</p> <p>Bruk av beltekjøretøy til formål som jakt, fangst, sinking og fiske går ikke inn under denne bestemmelsen, selv om det skjer av person som er knyttet til reindrift.</p>
<p>§ 3.6.2 d</p>	<p>Motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe og tamrein i samsvar med lov om dyrevelferd. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring i tråd med retningslinjer fastsatt i forvaltningsplan.</p> <p>For beitenæringa kan det benyttes barmarkskjøretøy som er skånsomt mot markoverflaten i forbindelse med transport av syke/skadde bufe.</p> <p>Med <i>skånsomt mot markoverflaten</i> menes kjøretøy og kjøring som ikke medfører varige kjørespor eller skade på vegetasjon. Det skal ta hensyn til markens bæreevne, fuktighetsforhold, årstid, helning og type underlag. Kjøring skal unngås på våt eller særlig sårbar mark der det er risiko for spordannelse eller erosjon.</p> <p>Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Dyret skal være lokalisert før kjøring.</p>
<p>§ 3.6.2 e</p>	<p>Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende kraftanlegg. Ferdsele bør primært skje med beltekjøretøy på vinterføre. Traseer for slik kjøring fastsettes i forvaltningsplan, jf. § 5.</p> <p>Statkraft har få anlegg og installasjoner innenfor nasjonalparken. Det er en sperredam ved Store Sandvatnet og en sjakt med varselskilt langs den gamle anleggsveien mellom Namnlausvatnet og Nedre Navervatnet.</p> <p>Videre vil det også være behov for Statkraft å benytte traséer som går gjennom nasjonalparken for å nå anlegg og installasjoner som ligger rundt nasjonalparken på utsiden av verneområdegrensene.</p> <p>Ferdsele skal i størst mulig grad unngå forstyrrelser av dyrelivet og skade på sårbare naturtyper som følge av kjøring. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p>

	<p><i>Vinterføre</i> defineres som frosset og snødekt mark. Kjøringen skal ikke skade vegetasjonen.</p> <p>Fastsatte traséer til ovennevnte formål finnes i eget kartvedlegg 3.</p>
§ 3.6.2 f	<p>Motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på kraftlinjer og kraftanlegg. Det skal i ettertid sendes melding til forvaltningsmyndigheten.</p> <p>Bestemmelsen gir adgang til motorferdsel i nasjonalparken når det oppstår akutt utfall på kraftlinjer eller andre kraftanlegg som krever rask innsats for å ivareta sikkerhet, drift eller tekniske anlegg.</p> <p>Formålet er å sikre at nødrettede tiltak kan gjennomføres uten unødig forsinkelse, samtidig som inngrepet begrenses til det absolutte minimum. Motorferdselen skal begrenses til nødvendig omfang og rute, og må gjennomføres med størst mulig hensyn til naturmiljøet. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Etter gjennomført tiltak skal det sendes melding til forvaltningsmyndigheten, slik at myndigheten kan dokumentere inngrep, vurdere eventuelle skadevirkninger og følge opp nødvendige tiltak for å redusere slitasje eller skader på natur- og kulturmiljø.</p> <p>Bestemmelsen gjelder kun akutte hendelser. Planlagt vedlikehold eller rutinemessige kontrollturer omfattes ikke av unntaket, og krever egen behandling etter gjeldende regler for motorferdsel i verneområder.</p>
§ 3.6.3	Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:
§ 3.6.3 a	<p>Øvingskjøring for formål nevnt i pkt. 6.2 a).</p> <p>Forsvarets ordinære øvingsvirksomhet er ikke å betrakte som «militær operativ virksomhet». All øvingskjøring skal primært foregå utenfor nasjonalparkens grenser. Men det vil imidlertid være mulig å få dispensasjon for koordinerte og gode øvelsesopplegg, spesielt med tanke på redningstjenesten. Klima- og miljødepartementet har i samarbeid med Justisdepartementet utarbeidet praktiske retningslinjer for redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og verneområder, datert 15.05.2020. Disse skal følges.</p> <p>Motorferdsel i forbindelse med branntilsyn og feiing skal omsøkes og transportbehovet samordnes slik at verneverdiene påvirkes minst mulig. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Det kreves rapport med årlig oversikt over hytter med utført tilsyn og feiing. Dette i tillegg til ordinær kjørebok.</p>
§ 3.6.3 b	<p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med husdyrhold, i samsvar med retningslinjer fastsatt i forvaltningsplan.</p> <p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark, kan være nødvendig for å gjennomføre oppgaver knyttet til husdyrhold som ikke kan løses på en rasjonell måte uten motorisert transport. Kjøringen skal ikke skade vegetasjonen. Formålet med disse retningslinjene er å sikre at slik bruk skjer på en måte som</p>

	<p>minimere skade på naturmiljøet og beiteressursene, og at den er i tråd med verneformålet for nasjonalparken.</p> <p>Tillatelse skal kun gis når det er dokumentert at transportbehovet ikke kan løses gjennom ikke-motorisert ferdsel. Det er søker sitt ansvar å begrunne behovet i søknaden.</p> <p>Kjøring skal skje på frosset og snødekt mark, slik at kjøretøyet ikke skader vegetasjon eller skaper nye spor i terrenget.</p> <p>Kjøringen skal planlegges slik at antall turer og samlet belastning blir minst mulig. Så langt det er mulig skal det kjøres langs eksisterende traseer. Forvaltningsmyndigheten kan fastsette vilkår om trasé, kjøretidspunkt og andre forhold for å redusere påvirkning på naturmiljøet.</p> <p>Søknad om tillatelse skal inneholde beskrivelse av formål og behov for bruk, planlagt trasé og vurdering av alternativer, tidsperiode og antatt omfang og tiltak for å redusere miljøpåvirkning.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten vil vurdere søknaden i lys av verneformålet, naturmangfoldlovens prinsipper og risiko for terrengskader.</p> <p>Tillatelse kan gis som flerårig dispensasjon der behovet er stabilt.</p> <p>Etter gjennomført kjøring skal søker rapportere tilbake til forvaltningsmyndigheten om gjennomføring og eventuelle observasjoner av skadevirkninger, slik at erfaringene kan inngå i behandling av fremtidige saker. Dette i tillegg til ordinær kjørebok.</p>
<p>§ 3.6.3 c</p>	<p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med vedhogst etter pkt. 3.2.3.</p> <p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark, kan være nødvendig for å hente ved som skal brukes til nødvendig oppvarming eller lokal drift, jf. pkt. 3.2.3. Formålet med retningslinjene er å sikre at slik motorisert ferdsel skjer på en måte som ikke skader på terreng, vegetasjon og verneområdets naturverdier, og er i tråd med verneformålet.</p> <p>Tillatelse skal kun gis når transportbehovet ikke kan løses uten motorisert kjøretøy, og når andre transportmetoder ikke er praktisk gjennomførbare.</p> <p>Kjøring skal skje på frosset og snødekt mark, slik at kjøretøyet ikke skader vegetasjon eller skaper nye spor i terrenget. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Kjøringen skal planlegges slik at antall turer og samlet belastning blir minst mulig. Forvaltningsmyndigheten kan fastsette vilkår om trasé og tidspunkt for å redusere påvirkning.</p> <p>Søknad om tillatelse skal inneholde hvilket område det skal hentes ved fra, planlagt trasé og vurdering av alternativer, tidsperiode og antatt omfang og tiltak for å redusere terrengpåvirkning.</p>

	<p>Etter gjennomført kjøring skal søker rapportere tilbake til forvaltningsmyndigheten om gjennomføring og eventuelle skader på terreng eller vegetasjon, slik at erfaringer kan brukes i senere saksbehandling.</p>
§ 3.6.3 d	<p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer og utstyr til hytter i området og til gammen i Kvitsteindalen i samsvar med godkjent forvaltningsplan.</p> <p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark, eller luftfartøy kan gis tillatelse for å transportere varer og utstyr til hytter i området eller til gammen i Kvitsteindalen, i samsvar med en godkjent forvaltningsplan. Formålet med retningslinjene er å sikre nødvendig tilgang til bygg og utstyr, samtidig som naturmiljø, terreng og vegetasjon beskyttes mot unødig skade.</p> <p>Tillatelse gis kun når transportbehovet ikke kan løses på annen måte. Det skal alltid vurderes om mindre inngrepsfulle transportmåter kan benyttes først.</p> <p>Kjøring skal skje på frosset og snødekt mark, slik at kjøretøyet ikke skader vegetasjon eller skaper nye spor i terrenget. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Luffartøy skal brukes med vekt på å minimere støy og forstyrrelse av dyreliv, samt unngå flyging i områder med sårbare arter eller under hekketid.</p> <p>Kjøringen skal planlegges slik at antall turer og samlet belastning blir minst mulig. Forvaltningsmyndigheten kan fastsette vilkår for trasevalg, tidspunkt, type kjøretøy, antall kjøring.</p> <p>Søknad skal inneholde formål og type varer/utstyr som skal transporteres, planlagt trasé eller flyrute og vurdering av alternative, tidsperiode og forventet omfang, tiltak for å redusere påvirkning på naturmiljø, terreng og kulturminner.</p> <p>Etter gjennomført transport skal søker rapportere tilbake til forvaltningsmyndigheten om gjennomføring, eventuelle avvik og observasjoner av miljøpåvirkning.</p> <p>Myndigheten kan bruke rapporteringen til vurdering av framtidige tillatelser og tiltak for å minimere skader.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten gir inntil 6 turer per sesong frem til og med 1.mai hvert år, og inntil fireårige tillatelser der behovet er stabilt.</p> <p>Det gis ikke tillatelse til persontransport i forbindelse med denne bestemmelsen, men en person kan være passasjer på den aktuelle transporten.</p>
§ 3.6.3 e	<p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark og at kjøringen ikke skader vegetasjonen, eller luftfartøy for transport av materialer og utstyr til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger i nasjonalparken, som et unntak fra forbudet mot motorisert ferdsel.</p>

	<p>Tillatelse skal kun gis når transport er nødvendig for å gjennomføre vedlikeholds- eller byggearbeid, og når transportbehovet ikke kan dekkes med ikke-motorisert ferdsel eller annen mindre inngrepsfull transport. Det skal ikke gjøres unntak for ordinær leveranse av forbruksvarer eller ren persontransport til hyttetomter/beboelse.</p> <p>Transporten skal i utgangspunktet skje med beltekjøretøy på snødekt og frossen mark for å hindre terrengskader. Luftfartøy kan vurderes dersom det er det minst skadelige alternativet eller nødvendig ut fra transportvolum, avstand eller manglende trase på bakken.</p> <p>Søknaden skal beskrive formål, planlagt trasé eller flyrute, volum og type materialer, tidsramme og hvilke tiltak som gjennomføres for å redusere miljøpåvirkning. Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om antall turer, trasévalg, tidspunkt, type kjøretøy eller luftfartøy, krav om bruk av leiekjører, kartfestet trasé og krav om rapportering.</p> <p>Kjøringen skal planlegges slik at antall turer og samlet belastning blir minst mulig. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Ved vurdering skal det legges særlig vekt på risiko for terrengslitasje, forstyrrelse av naturmiljø og kulturminner, og behovet for å holde motorisert ferdsel på et minimum. Etter gjennomføring kan forvaltningsmyndigheten kreve rapportering som dokumenterer gjennomførte turer (dato, trasé, formål), slik at erfaringer kan vurderes i senere saker.</p> <p>Det gis ikke tillatelse til persontransport i forbindelse med denne bestemmelsen, men en person kan være passasjer på den aktuelle transporten.</p>
<p>§ 3.6.3 f</p>	<p>Bruk av luftfartøy eller motorkjøretøy på barmark i forbindelse med reindrift i samsvar med forvaltningsplan.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av luftfartøy eller motorkjøretøy på barmark i nasjonalparken for tiltak knyttet til reindrift, i samsvar med godkjent forvaltningsplan. Formålet er å sikre at nødvendig drift, flytting av rein, tilsyn og merking kan gjennomføres på en sikker måte, samtidig som inngrep i verneverdiene begrenses.</p> <p>Tillatelse gis kun når transportbehovet ikke kan løses på annen måte. Alternative metoder skal vurderes og dokumenteres i søknaden. Kjøringen skal planlegges slik at antall turer og samlet belastning blir minst mulig.</p> <p>Luftfartøy skal benyttes med hensyn til støy og forstyrrelse av dyreliv, og unngå lavflyging over sårbare områder.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan fastsette vilkår for trasé, tidspunkt, type kjøretøy eller flyrute for å redusere påvirkning. Tillatelse til kjøring kan bare gis til navngitte personer.</p> <p>Søknaden skal beskrive formål og type aktivitet (flytting, tilsyn, merking, osv.), planlagt trasé eller flyrute, tidsperiode og forventet omfang, tiltak for å redusere terrengpåvirkning og forstyrrelse av naturmiljø.</p>

	<p>Etter gjennomført tiltak skal søker rapportere til forvaltningsmyndigheten om gjennomføring, eventuelle avvik og observasjoner av miljøpåvirkning. Rapporteringen brukes for å vurdere framtidige tillatelser og tiltak for å redusere terreng- og naturpåvirkning.</p> <p>For reindriften legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser med grunnlag i godkjent distriktsplan etter reindriften og landbruksdirektoratets veileder for reindriften motorferdsel på barmark i verneområder, slik at driften kan utøves på en tilfredsstillende måte.</p>
<p>§ 3.6.3 g</p>	<p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for snømåling i forbindelse med eksisterende kraftkonsesjoner.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark, for snømåling og overvåking knyttet til eksisterende kraftkonsesjoner i nasjonalparken. Formålet er å sikre nødvendig drift og dokumentasjon for kraftproduksjon og sikkerhet, samtidig som påvirkning på naturmiljøet og terreng begrenses.</p> <p>Tillatelse skal kun gis når transportbehovet ikke kan gjennomføres med andre metoder. Alternativer skal vurderes og dokumenteres i søknaden.</p> <p>Transporten skal foregå på snødekt vinterføre for å hindre terrengslitasje. Beltekjøretøy skal, så langt som mulig, følge eksisterende spor eller traseer slik at nye kjørespor unngås.</p> <p>Kjøringen skal planlegges slik at antall turer og samlet belastning blir minst mulig. Kjøreaktiviteten skal begrenses til det nødvendige omfang for å gjennomføre snømålingene.</p> <p>Søknaden skal beskrive formål og type måling (snømåling, overvåking etc.), planlagt trasé og tidsperiode, type kjøretøy og antall turer og tiltak for å redusere terrengpåvirkning.</p> <p>Etter gjennomført snømåling skal søker rapportere til forvaltningsmyndigheten om gjennomføring, trasé og eventuelle skader på terreng eller vegetasjon. Rapporteringen gir grunnlag for vurdering av framtidige tillatelser og eventuelle justeringer av traseer eller vilkår.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten gir inntil 6 turer per sesong frem til og med 1.mai hvert år, og inntil fireårige tillatelser der behovet er stabilt.</p> <p>Det gis ikke tillatelse til persontransport i forbindelse med denne bestemmelsen, men en person kan være passasjer på den aktuelle transporten.</p>
<p>§ 3.6.3 h</p>	<p>Nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre for merking og fjerning av merking av løype nevnt i pkt. 1.3 f) i samsvar med forvaltningsplan.</p> <p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark, kan tillates for merking og fjerning av merking av løyper der dette er nødvendig for å styre ferdsel i samsvar med verneformålet og føringer i forvaltningsplanen, for å legge til rette for</p>

	<p>trygg ferdsel og samtidig begrense slitasje og forstyrrelser på naturverdier og kulturminner.</p> <p>Omfanget skal begrenses til det som er strengt påkrevd. Tiltaket skal som hovedregel være forankret i forvaltningsplanen eller særskilt godkjent av forvaltningsmyndigheten.</p> <p>Kjøring skal skje på snødekt og frosset mark. Kjøringen skal ikke skade vegetasjonen. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Kjøringen skal planlegges slik at antall turer og samlet belastning blir minst mulig.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan fastsette vilkår for gjennomføring som trasévalg og tidsrom, omfang av kjøring, type kjøretøy og krav til samordning av transport.</p> <p>Der tiltaket inngår som del av godkjent forvaltningspraksis (f.eks. faste løyper), kan det gis tillatelse for flere år av gangen.</p> <p>Det skal tas særlig hensyn til sårbare naturtyper, dyreliv og kulturminner.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan kreve rapportering om gjennomført aktivitet, særlig dersom det er risiko for slitasje eller behov for justering av praksis.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten gir inntil 6 turer per sesong frem til og med 1.mai hvert år, og inntil fireårige tillatelser der behovet er stabilt.</p> <p>Det gis ikke tillatelse til persontransport i forbindelse med denne bestemmelsen, men en person kan være passasjer på den aktuelle transporten.</p>
<p>§ 3.6.3 i</p>	<p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for transport av båter.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark, for transport av båter til og fra vann i nasjonalparken, for å muliggjøre nødvendig bruk av båt der dette er en etablert praksis, samtidig som påvirkning på naturmiljøet begrenses.</p> <p>Tillatelse skal kun gis når transporten er nødvendig, og ikke kan gjennomføres uten bruk av motorisert kjøretøy. Det skal vurderes om transporten kan begrenses i omfang, samordnes eller gjennomføres med mindre inngrepsfulle metoder.</p> <p>Transport skal skje på snødekt og frosset vinterføre for å unngå terrengskader. Kjøringen skal ikke skade vegetasjonen. Der det er mulig skal eksisterende traseer benyttes, og nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Transporten skal begrenses til det nødvendige antall turer, og det skal legges vekt på samordning av transport der dette er mulig.</p> <p>Søknad skal inneholde opplysninger om formål og behov for transport, hvilken båt som skal transporteres og til hvilket vann planlagt trasé og tidsperiode, omfang (antall turer).</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om blant annet trasévalg, tidspunkt, antall turer og krav om samordning av transport. Det kan også gis flerårige tillatelser der behovet er tilbakevendende og godt dokumentert.</p>

	<p>Det skal tas særlig hensyn til sårbare naturtyper, terreng og kulturminner. Unødvendig kjøring skal unngås.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan kreve rapportering etter gjennomført transport, og kan endre praksis dersom det oppstår uønsket slitasje eller økt ferdsel.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten gir inntil 6 turer per sesong frem til og med 1.mai hvert år, og inntil fireårige tillatelser der behovet er stabilt.</p> <p>Det gis ikke tillatelse til persontransport i forbindelse med denne bestemmelsen, men en person kan være passasjer på den aktuelle transporten.</p>
<p>§ 3.6.3 j</p>	<p>Bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget langs gammel anleggsvei fra Namnlaus til Nedre Navarvatnet for transport av nødvendige varer og materiell til Røde Kors Hjelpekorps sitt kurssted i samsvar med forvaltningsplan.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget langs den gamle anleggsvegen fra Namnlaus til Nedre Navarvatnet, for transport av nødvendige varer og materiell til Røde Kors Hjelpekorps sitt kurssted.</p> <p>Bestemmelsen skal ikke forstås som en generell åpning for motorferdsel i området.</p> <p>Bestemmelsen knyttes til kjøring langs eksisterende trasé (gammel anleggsvei fra Namnlaus til Nedre Navarvatnet) og ikke utenfor denne. Bestemmelsen er et særskilt unntak og gjelder kun denne traséen og dette formålet. Traseen kartfestes i hver enkelt tillatelse. Avvik fra traseen er ikke tillatt uten særskilt godkjenning.</p> <p>Transporten skal være nødvendig for drift og aktivitet ved kursstedet, og omfanget skal begrenses til det som er strengt påkrevd. Det skal legges vekt på å samordne transporter og redusere antall turer.</p> <p>Det skal benyttes lette beltekjøretøy med lavt marktrykk, som ikke medfører varige terrengskader.</p> <p>Kjøring skal som hovedregel skje på frosset og snødekt mark. Kjøringen skal ikke skade vegetasjonen.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan fastsette tidsbegrensninger av hensyn til naturmiljøet.</p> <p>Søknad skal inneholde beskrivelse av behov og type transport, omfang (antall turer) og tidsperiode og vurdering av samordning og alternative løsninger.</p> <p>Det kan gis flerårige tillatelser der behovet er forutsigbart, og forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om trasébruk, kjøretøytype, omfang og rapportering.</p> <p>Det skal tas særlig hensyn til slitasje på traséen, vegetasjon, dyreliv og eventuelle kulturminner.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan kreve rapportering om gjennomført transport, og kan endre eller trekke tilbake tillatelser dersom det oppstår uakseptabel påvirkning.</p>

<p>§ 3.6.3 k</p>	<p>Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for transport av varig bevegelseshemmede til egen hytte i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre, det vil si på frosset og snødekt mark, for transport av varig bevegelseshemmede til egen hytte i nasjonalparken. Formålet er å legge til rette for at personer med varig nedsatt funksjonsevne kan benytte egen hytte, i tråd med hensynet til allmenn tilgjengelighet, samtidig som verneformålet ivaretas.</p> <p>Tillatelse forutsetter dokumentasjon på varig bevegelseshemming (for eksempel legeerklæring eller tilsvarende), tilknytning til hytta (eier eller fast bruker).</p> <p>Tillatelsen er personlig og kan knyttes til bestemte førere.</p> <p>Transporten skal begrenses til det som er nødvendig for å gi tilgang til hytta.</p> <p>Antall turer skal holdes på et lavest mulig nivå, og det skal legges vekt på samordning av transport der det er mulig.</p> <p>Transporten skal i skje med beltekjøretøy på frosset og snødekt. Kjøringen skal ikke skade vegetasjonen.</p> <p>Kjøring skal så langt som mulig følge eksisterende traseer. Nye kjørespor skal unngås.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan fastsette vilkår om trasé, tidspunkt og kjøremønster.</p> <p>Søknad skal inneholde dokumentasjon på behov, opplysninger om hytte, trasé og omfang (antall turer) og forslag til tidspunkt for transport.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten gir dispensasjon til inntil 2 turer per sesong frem til og med 1.mai hvert år, og inntil fireårige tillatelser der behovet er stabilt.</p> <p>Det skal tas særlig hensyn til naturmiljø, dyreliv og kulturminner, jf. § 5.1 om varsom ferdsel.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan stille krav om rapportering, og kan endre eller trekke tilbake tillatelser dersom det oppstår uakseptabel belastning på naturmiljøet.</p>
<p>§ 3.6.3 l</p>	<p>Bruk av helikopter i forbindelse med utsetting av fisk som er del av konsesjonsvilkår ved kraftutbygging.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med utsetting av fisk som følger av konsesjonsvilkår ved kraftutbygging, for å legge til rette for gjennomføring av pålagte avbøtende tiltak, samtidig som belastningen på naturmiljøet i nasjonalparken begrenses.</p> <p>Bestemmelsen gjelder kun tiltak som er hjemlet i gyldige konsesjonsvilkår, og skal ikke forstås som en generell åpning for utsetting av fisk eller bruk av luftfartøy.</p> <p>Helikopterbruk skal kun tillates når det er nødvendig for å gjennomføre tiltaket, og når andre transportformer er praktisk gjennomførbare eller vil medføre større samlet belastning.</p> <p>Flyging skal planlegges slik at antall turer og samlet flytid blir minst mulig.</p>

	<p>Det skal tas særlig hensyn til sårbare arter, hekkeperioder og viktige naturområder.</p> <p>Lavflyging og unødvendig støy skal unngås.</p> <p>Transport og utsetting bør samordnes der det er mulig.</p> <p>Utsetting av fisk skal være i tråd med føringer i forvaltningsplanen, herunder bruk av lokale fiskestammer og avgrensning til aktuelle lokaliteter. Tiltaket skal vurderes opp mot verneformålet og gjeldende praksis for fiskekultivering i området.</p> <p>Søknad skal inneholde henvisning til aktuelt konsesjonsvilkår, beskrivelse av tiltaket (mengde fisk, lokaliteter, metode), planlagt flyrute, landingspunkter og tidsperiode og vurdering av alternative transportformer</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om flyrute, tidsrom, antall turer og gjennomføring.</p> <p>Etter gjennomført tiltak skal det rapporteres til forvaltningsmyndigheten om gjennomføring, inkludert antall flyginger, lokaliteter og eventuelle avvik. Dette gir grunnlag for vurdering av framtidige tiltak og samlet belastning.</p>
§ 3.7	Forurensning
§ 3.7.1	<p>Forbud mot forurensning</p> <p>Forurensning og forsøpling forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.</p>
§ 3.7.2	<p>Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:</p> <p>Bruk av sand og liknende til snøsmelting.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av sand eller tilsvarende materialer til snøsmelting der dette er nødvendig for å sikre drift av bygninger, anlegg eller viktige funksjoner i nasjonalparken for å praktiseres restriktivt der tiltaket er nødvendig og ikke kan løses på annen måte.</p> <p>Tillatelse skal kun gis når behovet er dokumentert, og det er vurdert om snøsmelting kan løses ved naturlig avsmelting, manuell fjerning av snø og andre metoder med mindre påvirkning på naturmiljøet.</p> <p>Det skal benyttes rene, stedegne eller nøytrale masser uten tilførsel av salt, kjemikalier eller forurensende stoffer. Bruk av salt eller andre kjemiske midler tillates ikke. Mengden materiale skal begrenses til det strengt nødvendige.</p> <p>Det skal ikke benyttes i sårbare områder, som våtmark, vegetasjonsrike partier eller områder med sjeldne naturtyper.</p> <p>Spredning av materiale utenfor tiltaksområdet skal unngås.</p> <p>Når snøen har smeltet, skal sand eller annet materiale fjernes eller spres på en måte som ikke skader vegetasjon eller endrer naturgrunnet.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om opprydding og tilbakeføring.</p>

	<p>Søknad skal inneholde formål og behov for tiltaket, lokalisering og omfang, type materiale som skal brukes og plan for opprydding.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår for gjennomføring, herunder mengde, materialtype og områdeavgrensning.</p>
<p>§ 3.7.3</p>	<p>Støy</p> <p>Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly, motordrevet isbor o.l. er forbudt.</p> <p>Miljødirektoratet har fastslått at bruk av droner kan sidestilles med bruk av modellfly. I denne bestemmelsen heter det at modellfly er forbudt i nasjonalparken.</p> <p>Retningslinjer for søknader om bruk av drone: Alle dispensasjoner må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven og innfri kravene om å ivareta verneformål og verneverdier eller sikkerhetsmessige hensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser.</p> <p>Generelle vilkår for dispensasjon/tillatelse/bruk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dronepiloten må være registrert hos Luftfartstilsynet og følge Luftfartstilsynets regler for bruk av droner. - Det forutsettes at ved bruk av droner så skal det tas særlig hensyn til reindriften slik at risiko for forstyrrelser unngås. - Geografisk område skal begrenses på kart, sårbare områder skal unngås. - Andre besøkende i nærområdet skal ikke forstyrres unødvendig. Det skal ikke brukes drone i nærheten av populære turistmål eller mye brukte ferdselsårer slik at friluftslivet blir skadelidende. - Bruk av droner må, dersom det er mulig, utøves utenom hekke- og yngletid, dvs. utenom perioden 1.mars – 15. juli. Andre perioder vurderes konkret i forhold til om det gir forstyrrelser av dyrelivet. Reindriftas bruk av droner i forbindelse med kalving må nødvendigvis skje i yngletid, og omfattes ikke av dette. - Bruk av drone nær fugl og øvrig dyreliv skal unngås. Dersom rovfugl observeres i området, skal dronen tas ned inntil fuglen har trukket seg unna. - Dispensasjon/tillatelse kan gis for inntil 5 år om gangen. - Dronepiloten er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier. - Ved publisering av film og bilder skal det gå klart fram at det er gitt tillatelse fra nasjonalparkstyret.
<p>§ 4</p>	<p>Generelle dispensasjonsbestemmelser</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.</p> <p>Bestemmelsen gir adgang til å gjøre unntak fra verneforskriften i særlige tilfeller, jf. naturmangfoldloven § 48. Dispensasjon kan bare gis dersom tiltaket ikke strider mot</p>

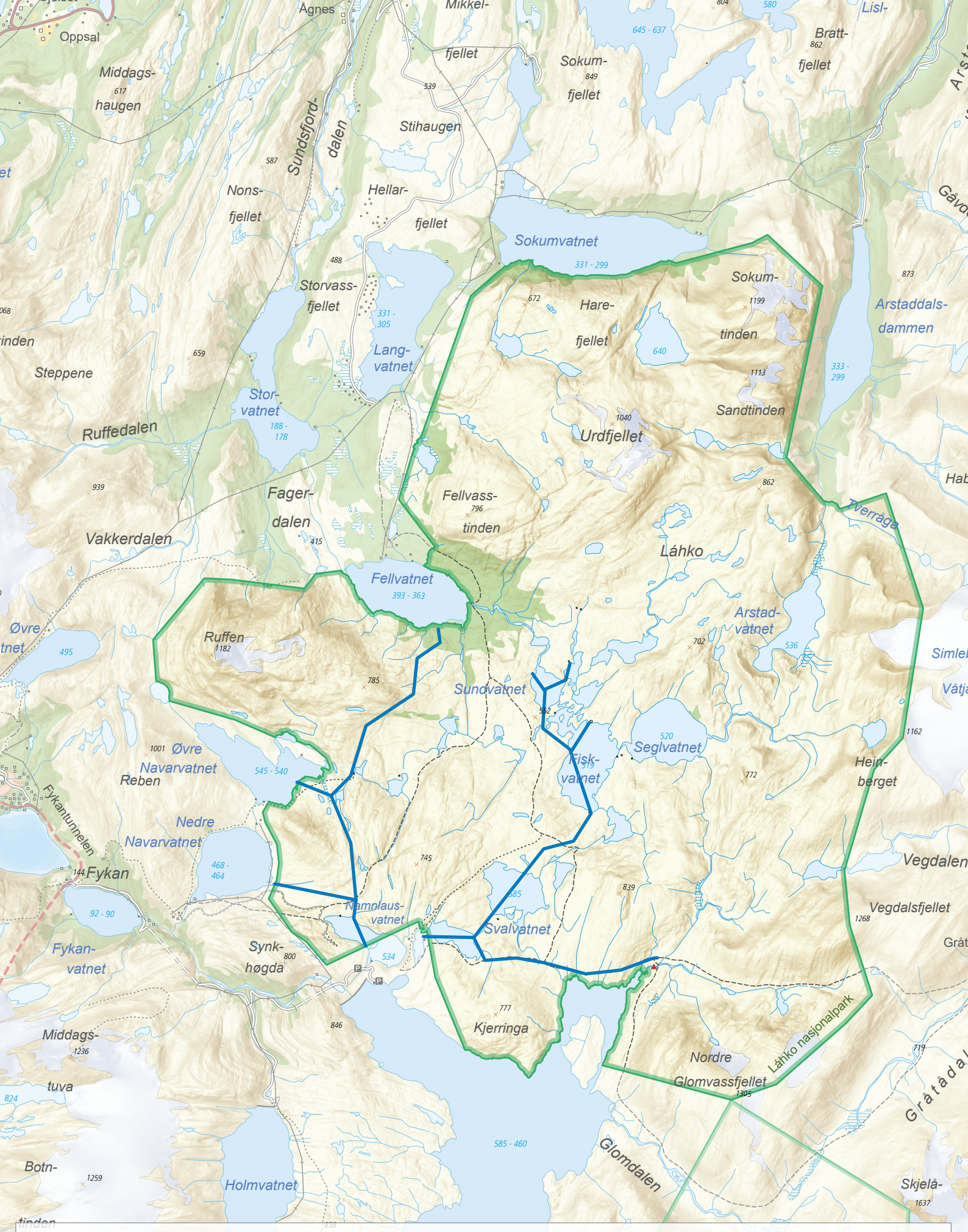
	<p>verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.</p> <p>Bestemmelsen skal praktiseres restriktivt og vurderes konkret i hver enkelt sak. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 skal legges til grunn.</p> <p>Bestemmelsen er en sikkerhetsventil og skal ikke benyttes til å etablere praksis som uthuler verneformålet.</p>
<p>§ 8</p>	<p>Rådgivende utvalg</p> <p>Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av nasjonalparken.</p> <p>Det kan opprettes et rådgivende utvalg for nasjonalparken for å sikre medvirkning og dialog med berørte interesser. Utvalget har en rådgivende funksjon og skal ikke fatte vedtak. Sammensetning og organisering fastsettes av forvaltningsmyndigheten.</p> <p>Sammensetningen fastsettes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.</p>

9.0 Kunnskapsgrunnlag

Forfatter	År	Tittel	Kobling
Artsdatabanken	–	Artsregistreringer og rødlistestatus	artsdatabanken.no
Artskart	–	Artsobservasjoner og utbredelse	artskart.artsdatabanken.no
Den norske Turistforening	2019	Merkehåndboka	https://www.merkehandboka.no/wp-content/uploads/2023/04/DNT_Merkehandbok_2019.pdf
Fylkesmannen i Nordland	2010–2012	Verneplanarbeid og høringsdokumenter for Láhko	https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files/midtre_nordland/Lahko-Verneplan.pdf
Norsk klimaservicesenter	–	Klimadata og statistikk	https://klimaservicesenter.no/
Klima- og miljødepartementet	2009	Naturmangfoldloven	https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100
Klima- og miljødepartementet	2012	Forskrift om vern av Láhko nasjonalpark	Forskrift om vern av Láhko nasjonalpark, Gildeskål, Meløy og Beiarn kommuner, Nordland - Lovdata
Kommuner (Gildeskål, Meløy, Beiarn)	–	Lokalkunnskap og erfaring	
Kartverket	–	Nasjonale kartdata	kartverket.no
Maruhn E.	2023	Kartlegging av natur- og kulturverdier og traseer til besøksstrategi Láhko nasjonalpark	Kartlegging av natur- og kulturverdier til besøksstrategi for Láhko nasjonalpark_notat.docx
Miljødirektoratet	–	Besøksstrategi for norske nasjonalparker	https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vernet-natur/opprette-og-forvalte-verneomrader/besoksforvaltning-i-norske-verneomrader/

Forfatter	År	Tittel	Kobling
Miljødirektoratet	–	Handlingsplan for kalksjøer	https://www.statsforvalteren.no/siteassets/sf-innlandet/000-annet/publikasjoner/fmop-rapportserie/5-11.pdf
Miljødirektoratet	–	Naturbase	naturbase.no
Miljødirektoratet	2020	Naturmangfold og klima	https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1807/miljodir_naturmangfoldogklima_m-1807_2020.pdf
Miljødirektoratet	–	Veileder for forvaltningsplaner for verneområder	https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vernet-natur/opprette-og-forvalte-verneomrader/lage-forvaltningsplan-for-et-verneomrade/
NIBIO	2022	NiN-basiskartlegging av utvalgte verneområder i Nordland	file:///C:/Users/fmnojwi/OneDrive%20-%20Statsforvalteren/Skrivebord/Forvaltningsplanarbeid%202024/LAHKO/Rapport%20NiN%20basiskartlegging%20av%20utv%20verneomr%C3%A5der%20i%20Nordland%202022_NIBIO.pdf
Nodland fylkeskommune	2023 - 2027	Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023–2027	https://www.nfk.no/_f/p1/icc8aa35a-86f5-4e4f-93e0-a3b25fffe072/kortversjon-reiselivsstrategi.pdf
Norges geologiske undersøkelse	–	Berggrunns- og kartrapper for området	https://www.ngu.no/
Norsk institutt for naturforskning (NINA)	–	Rapporter om naturtyper og arter i Nordland	https://www.nina.no/archive/nina/pppbasepdf/rapport/2008/345.pdf
Norsk klimaservicesenter	–	Klimaprofil Nordland	klimaservicesenter.no
Reindriftsforvaltningen / reinbeitedistrikt	–	Distriktsplaner for berørte reinbeitedistrikt	https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-nordland/dokument-fmno/landbruk-og-mat-dokumenter/reindrift-dokumenter/distriktsplaner/distriktsplan-for-saltfjellet-rbd.pdf
Reiselivsutvikling AS	2025	Masterplan for utvikling av Salten	https://static1.squarespace.com/static/67d9125ae7646d2d774575a3/t/683d718a848f07

Forfatter	År	Tittel	Kobling
		som reisemål 2026 - 2035	6a3e776240/1748857232404/IPR-sak+1825+-+Vedlegg+1-5+samlet.pdf
SNO (Statens naturoppsyn)	–	Feltobservasjoner og erfaring	https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/tilsyn-naturoppsyn/naturoppsyn-og-kontroll/
Statkraft	–	Konsesjonsdokumenter og miljøoppfølgingsplaner	https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=8561&type=V
Sjøfossen Næringsutvikling	2022	Kartlegging av natur – og kulturverdier og traseer til besøksstrategi Láhko nasjonalpark	Kartlegging av natur- og kulturverdier til besøksstrategi for Láhko nasjonalpark_Innfallsport Sundsfjord.pdf
Miljøverndepartementet	2012	Verneplan for Láhko nasjonalpark i Gildeskål, Meløy og Beiarn kommuner i Nordland fylke	https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/verneplan-for-lahku-nasjonalpark-i-gilde/id710317/
Norges vassdrags- og energidirektorat	–	Konsesjonsgrunnlag og vassdragsdata	https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=8561&type=V
Grunneiere og brukerinteresser	–	Lokalkunnskap og erfaring	
Naturtyper i Norge (NiN)	–	Klassifisering av naturtyper	nin.naturbase.no
Landbruksdirektoratet	–	Reindrift i Norge – statistikk og forvaltning	https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/reindrift

Vedlegg 1. Trase for vintermerket skiløype. Jf. § 3.1.3 f) og § 3.6.3 h)

— vintermerket skiløype

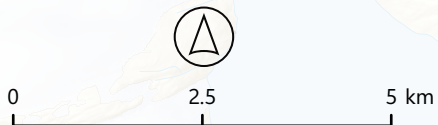

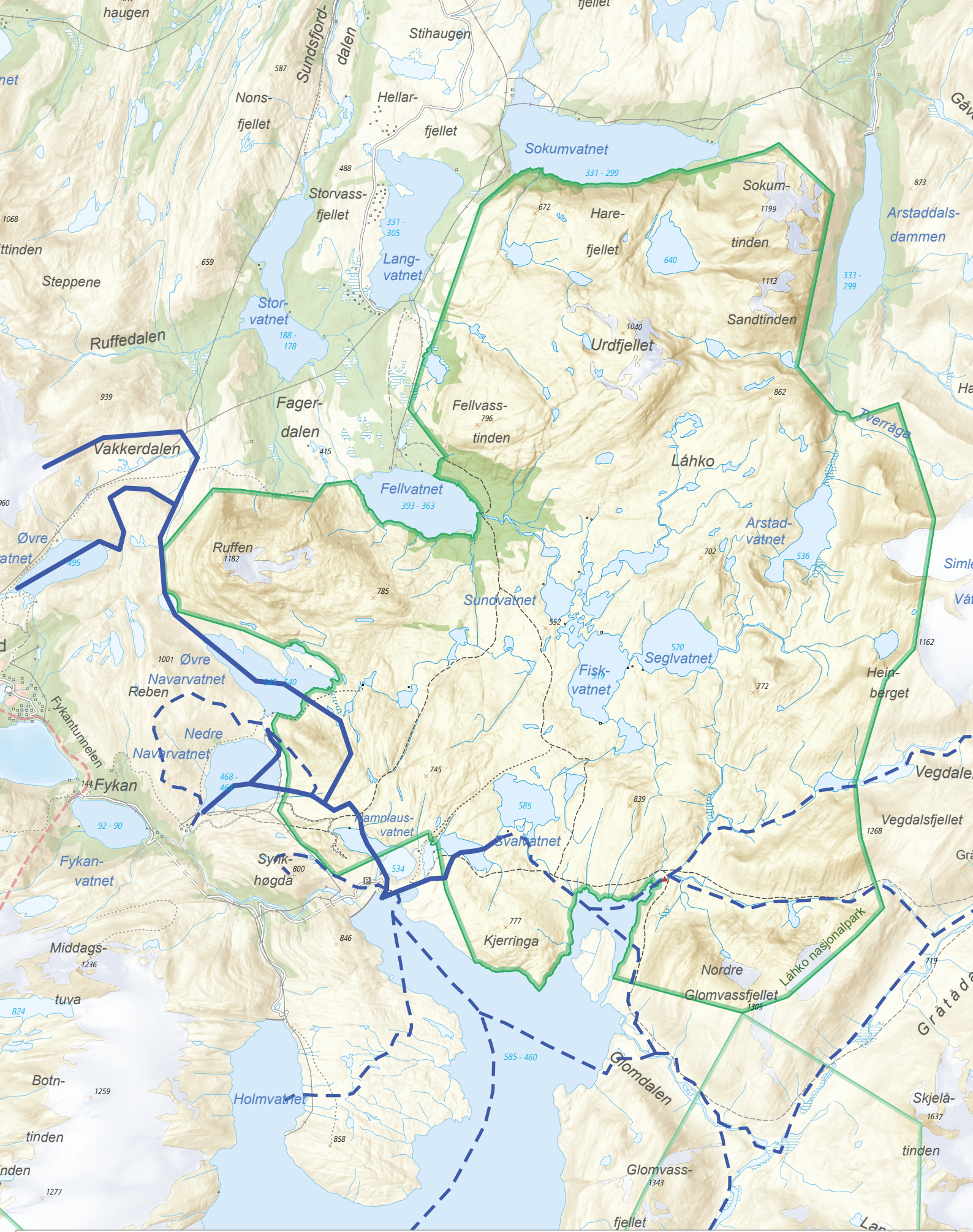
0 2.5 5 km

Vedlegg 2. Eksisterende stier og kjørspor. Jf. § 3.5.3

- sommersti
- anleggsvei

Vedlegg 3. Trase for nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende kraftanlegg. § 3.6.2 e)

0 2.5 5 km

- merket skuterløype
- - - umerket skuterløype

Vedlegg 4: Tiltaksplan – forvaltningsplan med besøksstrategi for Láhko nasjonalpark

Tiltaksplanen lister opp de tiltak som nasjonalparkstyret mener er nødvendig å gjennomføre for å ivareta verneverdiene og å tilby de besøkende en god opplevelse på lang sikt. Vedlagte tiltaksplan skal tenke langsiktig, fem år fram i tid (2027 – 2032), men er også tenkt å være en dynamisk plan som skal rulleres årlig.

	Tiltak	Hvem gjennomfører	Samarbeidsaktører	Periode	Kommentarer
1.0	Fysiske tiltak – tilrettelegging/skjøtsel				
1.1	Bygge bru i naturreservatet pga. stor vannføring om våren	Nasjonalparkforvaltningen	Statens naturoppsyn	2027 – 2028	Jf. innmeldt behov naturoppdrag
1.2	Utarbeide tiltaks- og bevaringsplan for grottene	Nasjonalparkforvaltningen	Gildeskål, Meløy og Beiarn kommune, rådgivende utvalg samt andre relevante aktører	2027 – 20xx	
1.3	Tilsyn av sti og vedlikehold av installasjoner	Nasjonalparkforvaltningen	Statens naturoppsyn	2027 – 20xx	Vedlikehold av installasjoner gjelder for alle installasjoner som eies av Midtre nordland nasjonalparkstyre
1.4	Oppfølging av grottene	Nasjonalparkforvaltningen	States naturoppsyn	Årlig	Fjern søppel, dokumentere slitasje, skader og annen påvirkning av grottene
2.0	Innfallsporter og informasjonspunkt				
2.1	Planlegging og etablering av hovedinnfallsporten Sundfsfjord – Fellvatnet og informasjonspunkt i kommunen	Nasjonalparkkommunen Gildeskål	Nasjonalparkforvaltningen Midtre nordland nasjonalparkstyre Reinbeitedistriktet	2027 – 20xx	Finansiering gjennom tilskuddsmidler fra miljøforvaltningen og ekstern finansiering. Med bakgrunn i kunnskap fra blant annet de to

			Lokalt næringsliv Statens vegvesen		dokumentene «Kartlegging av natur – og kulturverdier og traseer til besøksstrategi Láhko nasjonalpark» (Sjøfossen Næringsutvikling, 2022 og E. Maruhn, 2023)
2.2	Planlegging og etablering av hovedinnfallsporten Fykan-Namlaus og informasjonspunkt i kommunen	Meløy kommune	Nasjonalparkforvaltningen Midtre nordland nasjonalparkstyre Reinbeitedistriktet Lokalt næringsliv Statens vegvesen	2027 – 20xx	Finansiering gjennom tilskuddsmidler fra miljøforvaltningen og ekstern finansiering. Med bakgrunn i kunnskap fra blant annet «Kartlegging av natur – og kulturverdier og traseer til besøksstrategi Láhko nasjonalpark» (Sjøfossen Næringsutvikling, 2022 og E. Maruhn, 2023)
2.3	Planlegging og etablering av attraksjoner utafor nasjonalparken	Kommunene	Nasjonalparkforvaltningen Midtre nordland nasjonalparkstyre Reinbeitedistriktet Lokalt næringsliv Statens vegvesen	2027 – 20xx	For eksempel «Smak av Láhko»
2.4	Informasjonspunkt i Beiarn kommune	Nasjonalparkkommunen Beiarn	Nasjonalparkforvaltningen Reinbeitedistriktet	2027 – 20xx	Finansiering gjennom tilskuddsmidler fra miljøforvaltningen

			Lokalt næringsliv		
3.0	Informasjon og formidling				
3.1	Informasjonsplakat om sårbarhet ved Corbels canyon	Nasjonalparkforvaltningen	Statens naturoppsyn	2028 - 20xx	
3.2	Etablere sti som ikke går innom Corbels canyon samt informasjon om hensynsfull ferdsel.	Nasjonalparkforvaltningen	Statens naturoppsyn, DNT	2028	Ikke skilt fra sti og inn til Corbels canyon
3.3	Gjennomføre brukerundersøkelse for nasjonalparken	Nasjonalparkforvaltningen	Gildeskål, Meløy og Beiarn kommune, rådgivende utvalg samt andre relevante aktører	2028	
3.4	Utarbeide brosjyrer om nasjonalparken iht. merkevaren på norsk og engelsk	Nasjonalparkforvaltningen	Gildeskål, Meløy og Beiarn kommune, reinbeitedistriktet	2029 – 20xx	Finansiert gjennom midler fra Midtre nordland nasjonalparkstyret
3.5	Utarbeide nettside for nasjonalparken	Nasjonalparkforvaltningen	Gildeskål, Meløy og Beiarn kommune, reinbeitedistriktet	2029 – 20xx	Finansiert gjennom midler fra Midtre nordland nasjonalparkstyret
3.6	Utarbeide kommunikasjonsplan	Nasjonalparkforvaltningen	Gildeskål, Meløy og Beiarn kommune, rådgivende utvalg samt andre relevante aktører	2029 – 20xx	Gir verktøy som bidrar til å nå ut med nasjonalparkens besøksstrategi Inneholder blant annet skilt og merkeplan samt avklaring om behovet for nasjonalparkskilt ved riksveien i Gildeskål og Meløy

3.7	Utarbeide verneplakat (hoved plakat) for nasjonalparken	Nasjonalparkforvaltningen		2027 - 2028	
3.8	Utarbeide temaplakater jfr. kommunikasjonsplan	Nasjonalparkforvaltningen	Rådgivende utvalg og andre relevante aktører	2029 – 20xx	
3.9	Informasjon og veiledning til turister og besøkende i parken.	Nasjonalparkforvaltningen	Statens naturoppsyn	Juli og august	Denne type tiltak knyttes til ilstedeværelse av oppsyn eller veileder i Nedre Navar-Namnlausvatnet-Kjerringa-Corbels Canyon, hvor det er høy risiko for forstyrrelser og ødeleggelse av verneverdier
3.10	Bidra til utvikling til attraktive og lett tilgjengelige opplevelser i robuste områder	Nasjonalparkforvaltningen	Kommunene, reinbeitedistriktet og andre relevante aktører	2028 – 20xx	Eksempel på slike opplevelser knyttet til geologiske interesseobjekter basert på rapporten «Befaring av mulige turdestinasjoner på Navnlaushøgda» (2022 Lauritzen) og «En smak av Láhko.»
4.0	Kartlegging og overvåking				
4.1	Oppdatere informasjon om nasjonalparken i naturbase.no	Nasjonalparkforvaltningen		2027	
4.2	Følg opp og drifte ferdsel telleren langs den gamle anleggsveien Namnlaus-Nedre Navar og langs sti fra Langvassdemningen mot Fellvatnet	Nasjonalparkforvaltningen	Statens naturoppsyn	Hvert andre år	Lokalitet for ferdselstelling kan variere basert på behovet for kartlegging

					Nasjonalparkforvaltningen følger opp dataene som samles inn gjennom tellingen
4.3	Mota tallinformasjon fra trimpostene i nasjonalparken	Nasjonalparkforvaltningen	Fjelltrimmen v/Meløy kommune og Gildeskål kommune. Salten friluftsråd.	Årlig	
4.4	Generell overvåking av slitasje på stier og annen slitasje på vegetasjonen i nasjonalparken	Nasjonalparkforvaltningen	Statens naturoppsyn	Årlig	
4.5	Overvåke beiteeffekt på verneverdiene i nasjonalparken	Midtre nordland nasjonalparkstyre		2028	Hvert 5.år
4.6	Overvåke hvilke effekt turisme har på verneverdier og reindrift	Midtre nordland nasjonalparkstyre		2028	Hvert 5.år
4.7	Overvåke klimaeffekt på verneverdiene i nasjonalparken	Midtre nordland nasjonalparkstyre		2028	Hvert 5.år
5.0	Annet				
5.1	Videreutvikle samarbeidet med Gildeskål, Meløy og Beiarn kommune og andre relevante aktører gjennom faste møtepunkt	Nasjonalparkforvaltningen	Gildeskål, Meløy og Beiarn kommune med flere	Jevnlig	Møtes minst to ganger i året
5.2	Videreutvikle samarbeidet med brukerinteressene i nasjonalparken gjennom rådgivende utvalg samt andre relevante aktører	Nasjonalparkforvaltningen	Rådgivende utvalg samt andre relevante aktører	Jevnlig	Møtes minst to ganger i året

5.3	Oppdatert informasjon om nasjonalparken og dens forvaltning i Nordland nasjonalparksenter	Nasjonalparkforvaltningen	Nordland nasjonalparksenter	2027 - 2029	
5.4	Utvikle strategi for felles formidling av alle Midtre Nordland nasjonalparkstyrets nasjonalparker	Midtre nordland nasjonalparkstyre	Nasjonalparkforvaltningen	2027 - 2029	Felles formidling fra Nordland nasjonalparksenter, nettsider o.l.
5.5	Samarbeide med relevante aktører om lokale arrangement, informasjons og tilretteleggingstiltak som knyttes til Láhko nasjonalpark	Nasjonalparkforvaltningen	Nasjonalparksenteret, rådgivende utvalg, reinbeitedistriktet	Årlig	Her inngår også samarbeid med grunnskoler for å formidle parkens verdier til barn og unge i Gildeskål, Meløy og Beiarn

ST 26/2026 Eventuelt